

Briselē, 2023. gada 27. novembrī
(OR. en)

15808/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0053(COD)

TRANS 524
CODEC 2222

ZIŅOJUMS

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Padome
Iepr. dok. Nr.:	15402/23
K-ļas dok. Nr.:	6795/1/23 REV1 + ADD1 REV1
Temats:	Priekšlikums – Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva par vadītāju apliecībām, kā arī ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2561 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1724 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/126/EK un Komisijas Regulu (ES) Nr. 383/2012 – vispārēja pieeja

I. IEVADS

1. Komisija 2023. gada 1. martā iesniedza Padomei priekšlikumu pilnībā pārstrādāt direktīvu par vadītāju apliecībām, kas ir šīs direktīvas ceturrtā reforma.
2. Priekšlikums, kas tika pieņemts kā daļa no Komisijas *REFIT* iniciatīvām un ceļu satiksmes drošības paketes, attiecas uz vairāk nekā 250 miljoniem autovadītāju ES un EEZ. Tā mērķis ir uzlabot ceļu satiksmes drošību un atvieglot pilsoņu brīvu pārvietošanos Eiropas Savienībā. Galvenie jaunie elementi ir šādi:
 - “mobilas” (t. i., digitālas) vadītāja apliecības ieviešana,

- solis virzībā uz to, lai saskaņotu dalībvalstīs piemērotos medicīniskās pārbaudes procesus,
- shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu, kurai ir izdota vadītāja apliecība, no 17 gadu vecuma,
- pārbaudes laiks jaunajiem autovadītājiem,
- mērķtiecīgi tehniski pielāgojumi, lai vēl vairāk samazinātu šķēršļus to pilsoņu piekļuvei vadītāja apliecībām, kuri pārvietojas no vienas dalībvalsts uz citu, un trešās valsts ceļu satiksmes satvara centralizēta novērtēšana, ņemot vērā vadītāja apliecību apmaiņu dalībvalstī, un
- vadītāja apliecības iegūšanai vajadzīgā eksāmena prasību un prasību par vadītāja fizisko un garīgo piemērotību mērķtiecīga atjaunināšana.

II. DARBS CITĀS IESTĀDĒS

3. Eiropas Parlaments ir izraudzījies Transporta un tūrisma komiteju (*TRAN*) par komiteju, kas ir atbildīga par šo priekšlikumu, un *Karima DELLI* kundzi (*Verts/ALE*, FR) – par referenti. Balsojums komitejā par viņas ziņojumu provizoriski ir plānots 2023. gada 7. decembrī.
4. Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma atzinumu 2023. gada 14. jūnijā. Reģionu komiteja nolēma nesniegt atzinumu. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs sniedza atzinumu 2023. gada 25. aprīlī.

III. DARBS PADOMĒ UN TĀS DARBA SAGATAVOŠANAS STRUKTŪRĀS

5. Komisija ar ceļu satiksmes drošības paketi visaptveroši iepazīstināja Sauszemes transporta jautājumu darba grupas 2023. gada 2. marta sanāksmē. Pēc tam tika iesniegts ietekmes novērtējums un izskatīts 2023. gada 8. martā. Izskatīšana pa pantiem darba grupā sākās 2023. gada 8. martā, kā rezultātā tika sagatavoti vairāki “jautājumu un atbilžu” kopsavilkumi. Prezidentvalsts Zviedrija sagatavoja pirmo kompromisa priekšlikumu, kas bija veltīts vadītāja apliecību izdošanas administratīvajām daļām (8.–13. pants un I pielikums) un transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu, pārbaudes laikam un eksāmena prasībām; prezidentvalsts turpināja kompromisa projekta izstrādi vēl līdz darba grupas sanāksei 2023. gada 21. jūnijā.

6. 2023. gada 1. jūnijā Padomē notika politikas debates. Ministri pauda gandarījumu par priekšlikumu, jo tas iederējās centienos panākt progresu attiecībā uz rīcības plāniem ceļu satiksmes drošības jomā. Jo īpaši tika uzskatīts, ka ir jākoncentrējas uz jauniem autovadītājiem saistībā ar viņu uzvedību, zināšanām un prasmēm, un salīdzinoši atzinīgi tika principā novērtētas vienotas shēmas transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu un pārbaudes laiks. Tomēr viedokļi par detaļām ievērojami atšķīrās, un lielākās neatbilstības attiecās uz priekšlikuma elementiem, kas attiecas uz medicīnisko pārbaudi un vecāka gadagājuma cilvēku fiziskās un garīgās veselības uzraudzību. Kopumā atzinīgi tika vērtēts plāns ieviest digitālu vadītāja apliecību un laika gaitā to padarīt par standarta “produktu”. Šajā sakarā ministri pievērsās ES digitālās identitātes makam, digitālās vadītāja apliecības saturam, pārbaudēm bezsaistē, lietošanas ērtumam, IT drošībai un transponēšanas laikam.
7. Prezidentvalsts Spānija turpināja darbu un laikā no 2023. gada 10. jūlija līdz 13. novembrim diskutējās par kompromisu aptvēra visas pārējās priekšlikuma daļas.
8. Pēdējā darba grupas sanāksmē (2023. gada 13. novembrī) delegācijas atzinīgi novērtēja panākto progresu, un lielākā daļa uzskatīja, ka ir iespējams sagatavot vispārēju pieeju decembrī. Joprojām spēkā esošās izpētes atrunas galvenokārt attiecas Komisijas pilnvarām pieņemt deleģētos aktus, lai grozītu II, III, IV un VI pielikumu (10. panta 8. punkts) un veselības stāvokļu uzskaitījumu (III pielikums). Delegācijas atkārtoti pauda bažas par dažādām priekšlikuma daļām, piemēram, par svara pielaidēm konkrētiem transportlīdzekļu tipiem vai uz kategorijām attiecināmo pielaižu atjaunināšanu (6. pants un 9. pants, V pielikums), vadītāja apliecību standarta derīguma termiņu (10. pants), veselības stāvokļu pārbaudi (10.a pants) vai shēmu transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu (14. pants).
9. Pēc turpmākiem kompromisa grozījumiem, kas veikti pēc minētās sanāksmes, Pastāvīgo pārstāvju komiteja tekstu apstiprināja 2023. gada 22. novembrī, gatavojoties Padomes sanāksmei. Tekstu atbalstīja lielākā daļa dalībvalstu. Dažas delegācijas norādīja, ka joprojām pastāv bažas par konkrētām priekšlikuma daļām, piemēram, attiecībā uz shēmas transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu vērienu (14. pants). Komisijas pārstāvis atbalstīja prezidentvalsts darbu un deva priekšroku tam, lai shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu tiktu saglabāta kā obligāta izvēle arī attiecībā uz lielas noslodzes transportlīdzekļiem.

10. Turpmāk ir izklāstītas svarīgas izmaiņas salīdzinājumā ar Komisijas priekšlikumu.
- Vecāka gadagājuma cilvēku vadītāja apliecību derīguma termiņa brīvprātīga saīsināšana (10. panta 2. punkts).
 - Skaidrāks izklāsts par fiziskās un garīgās piemērotības transportlīdzekļa vadīšanai pārbaudi pirms vadītāja apliecību izsniegšanas un atjaunošanas, pamatojoties uz dažādām sistēmām, kas izstrādātas dalībvalstīs (10.a pants).
 - Mobilo vadītāja apliecību tehnisko elementu saskaņošana ar gaidāmo *eIDAS2* regulas 1 pieņemšanu un labāka saikne starp īstenošanas aktu pieņemšanu un dalībvalstu pienākumu tos īstenot (3. un 5. pants, I pielikuma C daļa).
 - Svara pielaižu saskaņošana B kategorijas dzīvojamiem mehāniskiem transportlīdzekļiem ar esošo dzīvojamo piekabju pielaidi (6. panta 1. punkts).
 - Sīkāki norādījumi par to, kā Komisija izvērtē trešo valstu ceļu satiksmes drošības satvaru (12. pants).
 - Precizētas prasības pavadošajai personai shēmā transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu; šī shēma būs obligāta tikai B kategorijas vadītāja apliecībai (14. pants).
 - Pārbaudes laika nosacījumu pārformulēšana, ņemot vērā dalībvalstu kompetenci un iedibināto praksi (15. pants).
 - Iespēja pilsonim zināmos apstākļos kārtot teorētisko eksāmenu pilsonības dalībvalstī, ja tā nav dzīvesvietas dalībvalsts, taču šāda iespēja nepastāv attiecībā uz praktisko eksāmenu (17. pants).

¹ No sarunām izrietošo grozījumu teksts ir atrodams dokumentā ST 15149/23.

IV. SECINĀJUMI

11. Ņemot vērā minēto, Padome (Transports, telekomunikācijas un enerģētika) tiek aicināta 2023. gada 4. decembra sanāksmē vienoties par vispārēju pieeju šim ziņojumam pievienotajam kompromisa tekstam.
-

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA

par vadītāju apliecībām, kā arī ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2022/2561 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1724 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/126/EK un Komisijas Regulu (ES) Nr. 383/2012 (Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 91. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ²,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ³,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

[PIEZĪME: apsvērumi tiks pielāgoti vēlāk]

² OV C [...], [...], [...]. lpp.

³ OV C [...], [...], [...]. lpp.

IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Šī direktīva paredz kopīgus noteikumus attiecībā uz:
 - a) vadītāju apliecību paraugiem, standartiem un kategorijām;
 - b) vadītāju apliecību izdošanu, derīgumu, atjaunošanu un savstarpēju atzīšanu;
 - c) vadītāju apliecību apmaiņas, aizstāšanas, atņemšanas, ierobežošanas, apturēšanas un anulēšanas konkrētiem aspektiem;
 - d) iesācējiem vadītājiem piemērojamiem konkrētiem aspektiem.
2. Šī direktīva neattiecas uz motorizētiem transportlīdzekļiem, kas pārvietojas uz riteņiem vai kāpurķēdēm, kam ir vismaz divas asis, kuru galvenā funkcija ir vilce un kas ir īpaši konstruēti, lai vilktu, stumtu, pārvietotu vai darbinātu konkrētas ierīces, mašīnas vai piekabes, kuras izmanto saistībā ar lauksaimniecības vai mežsaimniecības darbiem, un kā izmantošana cilvēku vai kravu pārvadāšanai pa ceļiem vai cilvēku vai kravu pārvadāšanai izmantojamu transportlīdzekļu vilkšanai pa ceļu ir tikai sekundāra funkcija.

2. pants

Definīcijas

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “vadītāja apliecība” ir dokuments, kas apliecina tiesības vadīt motorizētus transportlīdzekļus un norāda nosacījumus, pie kādiem tās turētājs drīkst vadīt transportlīdzekli. Tā var būt fiziskā vai digitālā formātā, vai arī abos formātos;

- 2) “fiziska vadītāja apliecība” ir vadītāja apliecība fiziskā formātā, kas izdota saskaņā ar 4. pantu;
- 3) “mobila vadītāja apliecība” ir vadītāja apliecība digitālā formātā, kas izdota saskaņā ar 5. pantu;
- 4) “motorizēts transportlīdzeklis” ir jebkurš pašgājējs transportlīdzeklis, kas pārvietojas pa ceļu ar savu spēku, izņemot transportlīdzekļus, kuri pārvietojas pa sliedēm;
- 5) “divriteņu transportlīdzeklis” ir transportlīdzeklis, kā minēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta a) apakšpunktā ⁴;
- 6) “trīsriteņu transportlīdzeklis” ir transportlīdzeklis, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta b) apakšpunktā;
- 7) “vieglais kvadricikls” ir transportlīdzeklis, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta f) apakšpunktā;
- 8) “motocikls” ir divriteņu transportlīdzeklis ar blakusvāģi vai bez, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta c) un d) apakšpunktā;
- 9) “motorizēts tricikls” ir transportlīdzeklis ar trim simetriski izkārtotiem riteņiem, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta e) apakšpunktā;
- 10) “mehāniskais transportlīdzeklis” ir jebkurš motorizēts transportlīdzeklis, ko parasti izmanto cilvēku vai kravu pārvadāšanai pa ceļiem, vai lai vilktu pa ceļu transportlīdzekļus, kurus izmanto cilvēku vai kravu pārvadāšanai. Šis termins ietver trolejbusus, t. i., transportlīdzekļus, kas ir pieslēgti elektriskajam vadītājam un nepārvietojas pa sliedēm;
- 11) “smagais kvadricikls” ir transportlīdzeklis, kā minēts Regulas (ES) Nr. 168/2013 4. panta 2. punkta g) apakšpunktā;

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 168/2013 (2013. gada 15. janvāris) par divu riteņu vai trīs riteņu transportlīdzekļu un kvadriciklu apstiprināšanu un tirgus uzraudzību (OV L 60, 2.3.2013., 52. lpp.).

- 12) “transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana” ir jebkurš lēmums, kura rezultātā motorizēta transportlīdzekļa vadītājam tiek atņemta, anulēta, ierobežota vai apturēta vadītāja apliecība vai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības un kurš ir kļuvis izpildāms. Pasākums var būt vai nu primārs, vai sekundārs, vai papildu sods, vai drošības pasākums;
- 13) “dzīvojamais mehāniskais transportlīdzeklis” ir Regulas (ES) 2018/858 4. pantā un I pielikuma 5.1. punktā minētais M kategorijas speciālais transportlīdzeklis, kas konstruēts tā, lai ietvertu dzīvojamo telpu, kurā ietilpst vismaz šāds aprīkojums:
- sēdekļi un galds,
 - guļvietas, ko var izveidot no sēdekļiem,
 - ēdiena gatavošanas iekārtas, un
 - glabātava.
- Šis aprīkojums ir stingri nostiprināts dzīvojamajā nodalījumā; tomēr galdu var konstruēt tā, lai tas būtu viegli noņemams;
- 14) “neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzeklis” ir Regulas (ES) 2018/858 4. pantā un I pielikuma 5.3. punktā minētais M kategorijas transportlīdzeklis, kas paredzēts slimnieku vai ievainotu cilvēku pārvadāšanai un kam ir īpašs šādam nolūkam paredzēts aprīkojums.

3. pants

Savienības standarta vadītāja apliecību specifikācijas un savstarpējā atzīšana

1. Dalībvalstis nodrošina, ka to nacionālās vadītāju apliecības tiek izdotas saskaņā ar šīs direktīvas noteikumiem un atbilst Savienības standarta specifikācijām un citiem kritērijiem saskaņā ar:
 - a) 4. pantu fizisku vadītāju apliecību gadījumā;
 - b) 5. pantu mobilu vadītāju apliecību gadījumā.
2. Dalībvalstis nodrošina, ka vienai un tai pašai personai izdota fiziskā vadītāja apliecība un mobilā vadītāja apliecība ir pilnībā vienādas attiecībā uz tiesībām un nosacījumiem, saskaņā ar kuriem šī persona drīkst vadīt transportlīdzekli, kā arī attiecībā uz derīguma termiņu.

3. Dalībvalstis, izdodot, aizstājot, atjaunojot vai apmainot vadītāja apliecību pret otro formātu, kā priekšnoteikumu neprasa, lai pretendents būtu fiziska vai mobila vadītāja apliecība. Tas neskar spēkā esošo apliecību apstrādi, ja tās tiek apmainītas vai aizstātas saskaņā ar 11. panta 3. un 4. punktu.
4. Piecus gadus pēc īstenošanas aktu pieņemšanas saskaņā ar 5. panta 7. punktu dalībvalstis nodrošina, ka pēc noklusējuma tiek izdotas tikai mobilās vadītāju apliecības. Līdz minētajam datumam dalībvalstis var izlemt, vai izdot mobilās vadītāju apliecības.
5. Atkāpjoties no 4. punkta, dalībvalstis nodrošina iespēju pēc pretendenta pieprasījuma izdot fizisku vadītāja apliecību mobilās vadītāja apliecības vietā vai kopā ar to.
6. Dalībvalstu izdotas vadītāju apliecības ir savstarpēji atzītas. Tomēr mobilās vadītāju apliecības, kas izdotas saskaņā ar 5. pantu, savstarpēji atzīst pēc 4. punktā noteiktā datuma.

[...]

4. pants

Fiziskas vadītāju apliecības

1. Dalībvalstis izdod fiziskās vadītāju apliecības, pamatojoties uz Savienības standarta specifikācijām, kas noteiktas I pielikuma A.1. daļā.
2. Dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, lai izvairītos no iespējamās vadītāju apliecību viltošanas, tostarp arī tādu vadītāju apliecību viltošanas, kuras izdotas pirms 2013. gada 19. janvāra. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

Fiziskā vadītāja apliecība tiek aizsargāta pret viltošanu saskaņā ar Savienības standarta specifikācijām, kas noteiktas I pielikuma A.2. daļā. Dalībvalstis var ieviest papildu drošības elementus.

3. Ja tādas derīgas fiziskās vadītāja apliecības turētājs, uz ko neattiecas administratīvā derīguma termiņš, pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu dalībvalstī, kas nav tā pati, kurā izdota vadītāja apliecība, atjaunojot vadītāja apliecību, uzņēmēja dalībvalsts var vadītāja apliecībai piemērot 10. panta 2. punktā paredzētos administratīvā derīguma termiņus, kad pagājuši divi gadi kopš dienas, kad apliecības turētājs ieguvis pastāvīgu dzīvesvietu tās teritorijā.
4. Dalībvalsts nodrošina, ka līdz 2033. gada 19. janvārim visas izdotās vai aprītē esošās fiziskās vadītāju apliecības atbilst šīs direktīvas prasībām.
5. Dalībvalstis var izlemt fiziskajā vadītāja apliecībā integrēt datu glabāšanas vidi (mikroshēmu). Ja dalībvalsts savā fiziskajā vadītāja apliecībā izlemj izmantot mikroshēmu, tā, ja to paredz valsts tiesību akti, kas attiecas uz vadītāju apliecībām, var arī lemt par papildu datu glabāšanu mikroshēmā, ne tikai to, kuri norādīti I pielikuma D daļā.

Ja dalībvalstis fiziskajā vadītāja apliecībā paredz mikroshēmu, tās piemēro I pielikuma B daļā noteiktās tehniskās prasības. Dalībvalstis var ieviest papildu drošības elementus.

Dalībvalstis informē Komisiju, ja ir pieņemts lēmums par mikroshēmas integrēšanu to fiziskajās vadītāju apliecībās vai ja ir paredzētas izmaiņas attiecībā uz šādu lēmumu, trīs mēnešu laikā pēc tā pieņemšanas. Dalībvalstis, kas savās fiziskajās vadītāju apliecībās jau ir integrējušas mikroshēmu, attiecīgi informē Komisiju trīs mēnešu laikā pēc šīs direktīvas stāšanās spēkā.
6. Dalībvalstis var izlemt uz valstī izdotajām fiziskajām vadītāju apliecībām attiecīgajā mikroshēmai paredzētajā laukumā mikroshēmas vietā vai kopā ar to iegravēt *QR* kodu. *QR* kods ļauj verificēt uz fiziskās vadītāju apliecības norādītās informācijas autentiskumu.

7. Dalībvalstis nodrošina, ka verifikācijas veicējs nesaglabā uz fiziskās vadītāju apliecības norādītās informācijas verifikācijai vajadzīgos personas datus, ja vien saglabāšana nav atļauta ar Savienības vai valsts tiesību aktiem, un ka vadītāja apliecības izdevējietāde netiek informēta par verifikācijas procesu.

Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas nosaka detalizētus noteikumus par sadarbības elementiem un drošības pasākumiem, kas jāievēro saistībā ar *QR* kodiem, kurus iegravē uz fiziskajām vadītāju apliecībām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā.

Dalībvalstis informē Komisiju par jebkuru pasākumu, kura mērķis ir to vadītāju apliecībās integrēt *QR* kodu, vai par jebkādam šāda pasākuma izmaiņām trīs mēnešu laikā pēc tā pieņemšanas.

8. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantu, lai grozītu I pielikuma A, B un D daļu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

5. pants

Mobilās vadītāju apliecības

1. Dalībvalstis izdod mobilās vadītāju apliecības, pamatojoties uz Savienības standarta specifikācijām, kas noteiktas I pielikuma C daļā.
2. Neskarot valsts noteikumus, kas paredz maksu par vadītāja apliecības izdošanu, dalībvalstis nodrošina, ka personām, kurām ir to izdota mobilā vadītāja apliecība, ir iespējams mobilo vadītāja apliecību elektroniski izgūt bez maksas.

Mobilās vadītāju apliecības izdod Eiropas digitālās identitātes maku vajadzībām kā atribūtu elektroniskos apliecinājumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 910/2014 ⁵.

3. [...] Dalībvalstis nodrošina, ka mobilās vadītāju apliecības neietver vairāk datu nekā minēts I pielikuma D daļā un ka šajā nolūkā tiek apstrādāti tikai tie personas dati, kas vajadzīgi apliecības turētāja transportlīdzekļa vadīšanas tiesību pārbaudei.
4. [...] Dalībvalstis nodrošina, ka verificācijas veicējs nesaglabā mobilās vadītāja apliecības turētāja transportlīdzekļa vadīšanas tiesību pārbaudei vajadzīgos personas datus, ja vien saglabāšana nav atļauta ar Savienības vai valsts tiesību aktiem.
5. Dalībvalstis informē Komisiju par mobilo vadītāju apliecību izdevēju sarakstu, ko tās pastāvīgi atjaunina. Izmantojot drošu kanālu, Komisija šos sarakstus dara publiski pieejamus elektroniski parakstītā vai apzīmogatā formātā, kas piemērots automatizētai apstrādei.
6. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantu, lai pēc vajadzības grozītu I pielikuma C daļu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.
7. Līdz [spēkā stāšanās diena + 18 mēneši] Komisija pieņem īstenošanas aktus, kas nosaka detalizētus noteikumus par mobilo vadītāju apliecību vizuālo izskatu, sadarbību, datu un ierakstu atjaunināšanas standartiem, drošību, personas datu apstrādes un aizsardzības organizatoriskajiem pasākumiem, testēšanu un apmaiņas tehniskajiem un drošības standartiem, ietverot verificācijas elementus un saskarni ar valstu sistēmām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp.).

6. pants

Apliecību kategorijas

1. Vadītāja apliecība dod tiesības vadīt motorizētus transportlīdzekļus šādās kategorijās:

a) mopēdi:

AM kategorija:

- divriteņu vai trīsriteņu transportlīdzekļi, kuru projektētais maksimālais ātrums nepārsniedz 45 km stundā (izņemot tos, kuru projektētais maksimālais ātrums ir 25 km stundā vai mazāks);
- viegie kvadricikli;

b) motocikli un motorizēti tricikli:

i) A1 kategorija:

- motocikli, kuru motora darba tilpums nepārsniedz 125 kubikcentimetrus, jauda nepārsniedz 11 kW, un jaudas attiecība pret masu nepārsniedz 0,1 kW/kg;
- motorizēti tricikli, kuru jauda nepārsniedz 15 kW;

ii) A2 kategorija:

motocikli, kuru jauda nepārsniedz 35 kW un kuru jaudas attiecība pret masu nepārsniedz 0,2 kW/kg, un kuri nav atvasināti no transportlīdzekļa ar jaudu lielāku nekā 70 kW;

iii) A kategorija:

- motocikli;
- motorizēti tricikli, kuru jauda pārsniedz 15 kW.

Šā punkta a) un b) apakšpunktā minēto kategoriju mehāniskajiem transportlīdzekļiem var būt piekabe, kuras maksimālā atļautā masa nepārsniedz pusi no velkošā transportlīdzekļa masas nenoslogotā stāvoklī. Dalībvalstis var piemērot papildu nosacījumus attiecībā uz to izdotajām vadītāju apliecībām, pamatojoties uz ceļu satiksmes drošības apsvērumiem;

c) mehāniskie transportlīdzekļi:

i) B1 kategorija:

- smagie kvadricikli.

B1 kategorija nav obligāta; dalībvalstīs, kurās šīs kategorijas vadītāju apliecības neievieš, lai vadītu šādus transportlīdzekļus, ir vajadzīga B kategorijas vadītāja apliecība. Minētās dalībvalstis var atteikt B1 kategorijas vadītāja apliecību apmaiņu.

Dalībvalstis var arī izlemt transportlīdzekļu vadīšanai savā teritorijā ieviest šo kategoriju tikai attiecībā uz 9. panta 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētajiem transportlīdzekļiem saskaņā ar minētā punkta nosacījumiem un saskaņā ar papildu nosacījumiem, ka minētās kategorijas vadītāja apliecības izdošanas brīdī vadītājs nav sasniedzis 21 gada vecumu, ka minētās kategorijas vadītāja apliecības derīguma termiņš beidzas tad, kad tās turētājs ir sasniedzis 21 gada vecumu, un ka šīs kategorijas vadītāja apliecību nevar atjaunot. Ja dalībvalsts izlemj tā rīkoties, tā to atzīmē uz vadītāja apliecības ar Savienības kodu 60.03;

ii) B kategorija:

- mehāniskie transportlīdzekļi, kuru maksimālā atļautā masa nepārsniedz 3500 kg un kuri ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus, neskaitot vadītāju;
- mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt Regulas (ES) 2018/858 4. pantā minētā O1 kategorijas piekabe.

Neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt Regulas (ES) 2018/858 4. pantā minētā O2 kategorijas piekabe vai arī tie var būt dzīvojamais mehāniskais transportlīdzeklis, kura maksimālā atļautā masa pārsniedz 3500 kg, ar nosacījumu, ka sastāva vai dzīvojamā mehāniskā transportlīdzekļa maksimālā atļautā masa nepārsniedz 4250 kg. Ja šāda sastāva vai dzīvojamā mehāniskā transportlīdzekļa masa pārsniedz 3500 kg, dalībvalstis saskaņā ar V pielikumu prasa, lai **to** vada tikai pēc tam, kad:

- ir pabeigta apmācība vai
- ir nokārtots braukšanas prasmju un uzvedības eksāmens.

Dalībvalstis var arī prasīt gan attiecīgu apmācību, gan nokārtotu braukšanas prasmju un uzvedības eksāmenu.

Ar tādiem pašiem nosacījumiem un neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, mehāniskos transportlīdzekļus šajā kategorijā veido neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzeklis, kura maksimālā atļautā masa pārsniedz 3500 kg, bet nepārsniedz 4250 kg.

Dalībvalstis tiesības vadīt šādu sastāvu, dzīvojamo mehānisko transportlīdzekli vai neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzekli norāda vadītāja apliecībā, izmantojot I pielikuma E daļā norādīto Savienības kodu;

iii) BE kategorija:

- neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido velkošais transportlīdzeklis B kategorijā un Regulas (ES) 2018/858 4. pantā minētā O2 kategorijas piekabe;

iv) C1 kategorija:

- mehāniskie transportlīdzekļi, kuri neietilpst D1 vai D kategorijā, kuru maksimālā atļautā masa pārsniedz 3500 kg, bet nepārsniedz 7500 kg, un kuri ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus, neskaitot vadītāju;
- mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt Regulas (ES) 2018/858 4. pantā minētā O1 kategorijas piekabe;

v) C1E kategorija:

- neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido velkošais transportlīdzeklis C1 kategorijā un tā piekabe vai puspiekabe, kuras atļautā masa ir lielāka par 750 kg, ar nosacījumu, ka sastāva atļautā masa nepārsniedz 12 000 kg;
- neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido velkošais transportlīdzeklis B kategorijā un kur piekabes vai puspiekabes atļautā masa ir lielāka par 3500 kg, ar nosacījumu, ka sastāva atļautā masa nepārsniedz 12 000 kg;

- vi) C kategorija:
- mehāniskie transportlīdzekļi, kuri neietilpst D1 vai D kategorijā, kuru maksimālā atļautā masa ir lielāka par 3500 kg un kuri ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu ne vairāk kā astoņus pasažierus, neskaitot vadītāju;
 - mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt Regulas (ES) 2018/858 4. pantā minētā O1 kategorijas piekabe;
- vii) CE kategorija:
- neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido velkošais transportlīdzeklis C kategorijā un kur piekabes vai puspiekabes maksimālā atļautā masa ir lielāka par 750 kg;
- viii) D1 kategorija:
- mehāniskie transportlīdzekļi, kuri ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu vairāk par 8 pasažieriem, bet ne vairāk kā 16 pasažierus, neskaitot vadītāju, un kuru maksimālais garums nepārsniedz 8 m;
 - mehāniskajiem transportlīdzekļiem šajā kategorijā var būt Regulas (ES) 2018/858 4. pantā minētā O1 kategorijas piekabe;
- ix) D1E kategorija:
- neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido velkošais transportlīdzeklis D1 kategorijā un kur piekabes maksimālā atļautā masa ir lielāka par 750 kg;
- x) D kategorija:
- mehāniskie transportlīdzekļi, kas ir konstruēti un ražoti, lai pārvadātu vairāk nekā astoņus pasažierus, neskaitot vadītāju. Mehāniskajiem transportlīdzekļiem, kurus drīkst vadīt ar D kategorijas apliecību, var būt Regulas (ES) 2018/858 4. pantā minētā O1 kategorijas piekabe;
- xi) DE kategorija:
- neskarot noteikumus, kas reglamentē attiecīgo transportlīdzekļu tipa apstiprinājumus, transportlīdzekļu sastāvi, ko veido velkošais transportlīdzeklis D kategorijā un kur piekabes maksimālā atļautā masa ir lielāka par 750 kg.

2. Ar Komisijas iepriekšēju piekrišanu pēc tam, kad tā ir novērtējusi ierosinātā pasākuma ietekmi uz ceļu satiksmes drošību, dalībvalstis var šo pantu nepiemērot konkrētiem motorizētu transportlīdzekļu veidiem, tostarp īpašiem transportlīdzekļiem personām ar invaliditāti.

Dalībvalstis var neattiecināt šo direktīvu uz to transportlīdzekļu veidiem, ko izmanto vai kontrolē bruņotie spēki un civilā aizsardzība. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

7. pants

Minimālie vecumi

1. Minimālie vecumi vadītāja apliecības izdošanai ir šādi:
- a) 16 gadi AM, A1 un B1 kategorijai;
 - b) 18 gadi A2, B, BE, C1 un C1E kategorijai;
 - c) attiecībā uz A kategoriju:
 - i) 20 gadi motociklu gadījumā. Tomēr, lai varētu vadīt šīs kategorijas motociklus, ir vajadzīga vismaz divu gadu pieredze, braucot ar motocikliem ar A2 vadītāja apliecību. Divu gadu iepriekšējas pieredzes prasību var nepiemērot, ja pretendents ir vismaz 24 gadus vecs;
 - ii) 21 gads motorizētu triciklu gadījumā, kuru jauda pārsniedz 15 kW;
 - d) 21 gads C, D1 un D1E kategorijai;
 - e) 24 gadi D un DE kategorijai.
2. Dalībvalstis var paaugstināt vai pazemināt minimālo vecumu vadītāja apliecības izdošanai:
- a) AM kategorijai — pazemināt līdz 14 gadiem vai paaugstināt līdz 18 gadiem;

- b) B1 kategorijai — paaugstināt līdz 18 gadiem;
 - c) A1 kategorijai — paaugstināt līdz 18 gadiem, ja ir izpildīti abi šādi nosacījumi:
 - i) ir divu gadu starpība starp minimālo vecumu A1 kategorijai un minimālo vecumu A2 kategorijai;
 - ii) ir prasīta vismaz divu gadu pieredze, braucot ar motocikliem A2 kategorijā, pirms var piekļūt braukšanai ar motocikliem A kategorijā, kā norādīts 1. punkta c) apakšpunkta i) punktā;
 - d) B un BE kategorijai — pazemināt līdz 17 gadiem.
3. Dalībvalstis var pazemināt minimālo vecumu C kategorijai līdz 18 gadiem un D kategorijai līdz 21 gadam attiecībā uz:
- a) transportlīdzekļiem, ko izmanto ugunsdzēsības dienests, un transportlīdzekļiem, ko izmanto sabiedriskās kārtības uzturēšanai;
 - b) transportlīdzekļiem, kam veic testus uz ceļa remonta vai uzturēšanas vajadzībām.
4. Vadītāju apliecības, kas izdotas saskaņā ar 2. un 3. punktu, ir spēkā tikai to izdevējas dalībvalsts teritorijā, līdz apliecības turētājs sasniedz 1. punktā noteikto minimālo vecumu.
- Dalībvalstis savā teritorijā par derīgām var atzīt vadītāju apliecības, kas izdotas vadītājiem, kuri nav sasnieguši 1. punktā noteikto minimālo vecumu.
5. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta d) un e) apakšpunkta, ja pretendents ir Direktīvas (ES) 2022/2561 6. pantā minētā arodprasmes apliecība, minimālais vecums vadītāja apliecības izdošanai ir šāds:
- a) C un CE kategorijai — minimālie vecumi, kā noteikts Direktīvas (ES) 2022/2561 5. panta 2. punkta a) apakšpunkta i) punktā;

- b) D1 un D1E kategorijai — minimālais vecums, kā noteikts minētās direktīvas 5. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punkta otrajā daļā;
- c) D un DE kategorijai — minimālie vecumi, kā noteikts minētās direktīvas 5. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punkta pirmajā daļā, a) apakšpunkta ii) punkta pirmajā daļā un b) apakšpunktā.

Ja saskaņā ar Direktīvas (ES) 2022/2561 5. panta 3. punkta a) apakšpunkta i) punkta otro daļu vai 5. panta 3. punkta a) apakšpunkta ii) punkta otro daļu dalībvalsts atļauj vadīt transportlīdzekļus no jaunāka vecuma, šāda vadītāja apliecība ir derīga tikai tās dalībvalsts teritorijā, kura to izdevusi, līdz apliecības turētājs ir sasniedzis attiecīgo minimālo vecumu, kas minēts šā punkta pirmajā daļā, un ir saņēmis arodprasmes apliecību.

8. pants

Nosacījumi un ierobežojumi

1. Dalībvalsts apzīmē vadītāju apliecības, kas tiek izdotas personām, uz kurām attiecas viens vai vairāki nosacījumi, ar ko saskaņā šīs personas drīkst vadīt transportlīdzekli. Šajā nolūkā dalībvalstis izmanto attiecīgos Savienības kodus, kā noteikts I pielikuma E daļā. Tās var arī izmantot nacionālos kodus nosacījumiem, kas nav ietverti I pielikuma E daļā.

Ja fizisku traucējumu dēļ ir atļauts vadīt vienīgi konkrētu veidu transportlīdzekļus vai pielāgotus transportlīdzekļus, lai kompensētu šādus traucējumus, tad 10. panta 1. punktā noteikto braukšanas prasmes un uzvedības eksāmenu kārto ar šādu transportlīdzekli.

2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantu, lai pēc vajadzības grozītu I pielikuma E daļu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

9. pants

Kategoriju pakāpes un atbildmes

1. BE, C1, C1E, C, CE, D1, D1E, D un DE kategorijas vadītāju apliecības izdod tikai tādiem vadītājiem, kam jau ir tiesības vadīt transportlīdzekļus B kategorijā.
2. Vadītāju apliecību derīgumu nosaka šādi:
 - a) C1E, CE, D1E un DE kategorijas vadītāju apliecības ir derīgas attiecībā uz transportlīdzekļu sastāviem BE kategorijā;
 - b) CE kategorijas vadītāju apliecības ir derīgas attiecībā uz DE kategoriju, ja to turētājiem ir tiesības vadīt transportlīdzekļus D kategorijā;
 - c) C1E vai CE kategorijas vadītāju apliecības ir derīgas attiecībā uz D1E kategoriju, ja to turētājiem ir tiesības vadīt transportlīdzekļus D1 kategorijā;
 - c.1) CE un DE kategorijas vadītāju apliecības ir derīgas attiecīgi C un C1, un D un D1 kategorijā;
 - d) CE un DE kategorijas vadītāju apliecības ir derīgas attiecībā uz transportlīdzekļu sastāviem attiecīgi C1E un D1E kategorijā;
 - d.1) C1E un D1E kategorijas vadītāju apliecības ir derīgas attiecīgi C1 un D1 kategorijai;
 - e) visu kategoriju vadītāju apliecības ir derīgas, lai vadītu transportlīdzekļus AM kategorijā; tomēr dalībvalsts savā teritorijā izdotām vadītāju apliecībām var ierobežot AM kategorijas atbildmi līdz A1, A2 un A kategorijai, ja attiecīgajā dalībvalstī jānokārto praktisks eksāmens kā nosacījums tam, lai iegūtu AM kategoriju;
 - f) A2 kategorijas vadītāju apliecības ir derīgas attiecībā uz A1 kategoriju;

- g) A, B, C vai D kategorijas vadītāju apliecības ir derīgas attiecīgi A1 un A2, B1, C1, D1 kategorijai;
- h) kad ir pagājuši divi gadi kopš B kategorijas apliecības pirmās izdošanas, tā ir derīga, lai vadītu Padomes Direktīvas 96/53/EEK ⁶ 2. pantā minētos ar alternatīvu degvielu darbināmos transportlīdzekļus, kuru maksimālā atļautā masa pārsniedz 3500 kg, bet nepārsniedz 4250 kg bez piekabes.

3. Dalībvalstis transportlīdzekļu vadīšanai savā teritorijā var paredzēt šādas atbildes:

- a) motorizētu triciklu vadīšana ar B kategorijas vadītāja apliecību — attiecībā uz motorizētiem tricikliem, kuru jauda pārsniedz 15 kW, minimālais vecums ir 21 gads;
- b) motociklu A1 kategorijā vadīšana ar B kategorijas vadītāja apliecību.

Pirmajā daļā noteikto atbilsmi savstarpēji atzīst tās dalībvalstis, kuras ir to piešķirušas.

Dalībvalstis uz vadītāja apliecības nenorāda, ka turētājam ir tiesības vadīt pirmajā daļā minētos transportlīdzekļus, izņemot ar attiecīgajiem I pielikuma E daļā norādītajiem Savienības kodiem.

Dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju par pirmajā daļā minētajām atbilsmēm, kas ir piešķirtas to teritorijā, tostarp par valsts kodiem, kuri, iespējams, izmantoti pirms šīs direktīvas stāšanās spēkā. Komisija šo informāciju dara pieejamu dalībvalstīm, lai atvieglotu šā punkta piemērošanu.

⁶ Padomes Direktīva 96/53/EK (1996. gada 25. jūlijs), ar kuru paredz noteiktu Kopienā izmantotu transportlīdzekļu maksimālos pieļaujamus gabarītus iekšzemes un starptautiskajā satiksmē, kā arī šo transportlīdzekļu maksimālo pieļaujamo svaru starptautiskajā satiksmē (OV L 235, 17.9.1996., 59. lpp.).

4. Dalībvalstis var atļaut savā teritorijā vadīt transportlīdzekļus šādās kategorijās:
- a) transportlīdzekļi D1 kategorijā ar maksimālo atļauto masu 3500 kg, kuriem nav nekādu īpašu pierīču, kas paredzētas, lai pārvadātu pasažierus ar invaliditāti – personām, kuras sasniegušas 21 gada vecumu un kurām ir B kategorijas vadītāja apliecība, kas pirmo reizi izdota pirms vismaz diviem gadiem, ja transportlīdzekļus izmanto nekomerciālas struktūras sociālos nolūkos un ja vadītājs pakalpojumus sniedz brīvprātīgi;
 - b) transportlīdzekļi ar maksimālo atļauto masu 3500 kg apmērā – personām, kuras sasniegušas 21 gada vecumu un kurām ir B kategorijas vadītāja apliecība, kas pirmo reizi izdota pirms vismaz diviem gadiem, ja ir izpildīti visi šie nosacījumi:
 - i) šie transportlīdzekļi paredzēti izmantošanai stacionāri tikai kā izglītošanas vai izklaides vieta,
 - ii) šos transportlīdzekļus izmanto nekomerciālas struktūras sociālos nolūkos,
 - iii) šie transportlīdzekļi ir pārveidoti tā, lai tos nevarētu izmantot vairāk kā deviņu cilvēku pārvadāšanai vai jebkādu kravu pārvadāšanai, izņemot tādu, kas ir noteikti vajadzīgas to mērķiem;
 - c) transportlīdzekļi B kategorijā, kuru maksimālā atļautā masa nepārsniedz 2500 kg un maksimālais ātrums ir tehniski ierobežots līdz 45 km/h, ar vadītāju, kam ir B1 kategorijas vadītāja apliecība, kas izdota, ievērojot 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkta otrajā daļā izklāstītos nosacījumus.

Dalībvalstis uz vadītāja apliecības nenorāda, ka turētājam ir tiesības vadīt pirmās daļas a) un b) apakšpunktā minētos transportlīdzekļus, izņemot ar attiecīgajiem nacionālajiem kodiem.

Dalībvalstis informē Komisiju par jebkādam atļaujām, kas piešķirtas saskaņā ar šo punktu.

10. pants

Izdošana, derīgums un atjaunošana

1. Vadītāju apliecības izdod pretendentiem, kas atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) viņi ir nokārtojuši braukšanas prasmes un uzvedības eksāmenu un teorijas eksāmenu un atbilst minimālajiem standartiem attiecībā uz fizisko un garīgo piemērotību transportlīdzekļu vadīšanai saskaņā ar II un III pielikuma noteikumiem;
- b) attiecībā uz AM kategoriju viņi ir nokārtojuši tikai teorijas eksāmenu. Dalībvalstis var prasīt, lai pretendenti nokārto braukšanas prasmes un uzvedības eksāmenu un lai šai kategorijai piemēro 10.a panta noteikumus.

Attiecībā uz trīsriteņu transportlīdzekļiem un kvadricikliem šajā kategorijā dalībvalstis var paredzēt īpašu braukšanas prasmes un uzvedības eksāmenu. Lai nošķirtu transportlīdzekļus AM kategorijā, vadītāja apliecībā var iekļaut nacionālo kodu;

- c) attiecībā uz A2 vai A kategoriju un ar nosacījumu, ka viņiem ir vismaz divu gadu pieredze motocikla vadīšanā attiecīgi A1 vai A2 kategorijā, vai nu:
 - i) viņi ir nokārtojuši braukšanas prasmes un uzvedības eksāmenu, vai
 - ii) pabeiguši apmācību saskaņā ar VI pielikumu;
- d) viņi ir pabeiguši apmācību vai nokārtojuši braukšanas prasmes un uzvedības eksāmenu vai ir pabeiguši apmācību vai nokārtojuši braukšanas prasmes un uzvedības eksāmenu saskaņā ar V pielikumu attiecībā uz B kategoriju, lai vadītu transportlīdzekļu sastāvu, dzīvojamo mehānisko transportlīdzekli vai neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzekli, kā minēts 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta ii) punkta trešajā un piektajā daļā;
- e) viņu pastāvīgā dzīvesvieta ir dalībvalstī, kura izdod vadītāja apliecību, vai viņi var pierādīt, ka ir tajā mācījušies vismaz pēdējos sešus mēnešus brīdī, kad iesniedz pieteikumu.

2. Dalībvalstu izdotajām vadītāju apliecībām ir šāds administratīvais derīgums:

- a) 15 gadi AM, A1, A2, A, B, B1 un BE kategorijai. Dalībvalstis var saīsināt šo termiņu līdz 10 gadiem, ja to valsts tiesību akti ļauj vadītāja apliecību izmantot arī kā personu apliecinošu dokumentu;
- b) pieci gadi C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijai.

Vadītāja apliecības atjaunošana var sākt jaunu administratīvā derīguma termiņu attiecībā uz citas kategorijas vai citu kategoriju transportlīdzekļiem, ko apliecības turētājs ir tiesīgs vadīt, ciktāl tas atbilst šajā direktīvā izklāstītajiem nosacījumiem.

Lai vadītāja apliecība būtu derīga, nav priekšnoteikuma, ka uz tās ir jābūt mikroshēmai vai *QR* kodam saskaņā ar attiecīgi 4. panta 5. un 6. punktu. Mikroshēmas vai *QR* koda pazaudēšana vai nelasāmība, vai jebkādi citi bojājumi neiespaido vadītāja apliecības derīgumu.

Dalībvalstis var ierobežot iesācējiem vadītājiem izdoto vadītāju apliecību administratīvā derīguma termiņu jebkurai kategorijai, lai varētu šādiem vadītājiem piemērot konkrētus pasākumus nolūkā uzlabot viņu drošību ceļu satiksmē.

Dalībvalstis var ierobežot administratīvā derīguma termiņu saskaņā ar 6. panta 1. punkta c) apakšpunkta i) punkta otro daļu.

Dalībvalstis var ierobežot individuālo jebkuras kategorijas vadītāju apliecību administratīvā derīguma termiņu, ja tās konstatē vajadzību piemērot biežākas veselības pārbaudes vai citus konkrētus pasākumus, tostarp ierobežojumus ceļu satiksmes noteikumu pārkāpējiem.

Dalībvalstis var saīsināt pirmās daļas a) un b) apakšpunktā noteiktos administratīvā derīguma termiņus tādām vadītāju apliecībām, kuru turētāji dzīvo to teritorijā un ir sasnieguši 65 gadu vecumu, lai piemērotu biežākas veselības pārbaudes, veselības pašnovērtējumus vai citus specifiskus pasākumus, tostarp prasmju pilnveides kursus. Šo saīsināto administratīvā derīguma termiņu piemēro tikai pie vadītāja apliecības atjaunošanas.

Dalībvalstis var saīsināt šajā punktā noteikto administratīvā derīguma termiņu tādu personu vadītāju apliecībām, kurām ir to teritorijā piešķirta pagaidu uzturēšanās atļauja vai pagaidu aizsardzība, vai atbilstīga aizsardzība saskaņā ar valsts tiesību aktiem. [...]

3. Beidzoties vadītāju apliecību administratīvajam derīgumam, to atjaunošanai piemēro abus šādus nosacījumus:
 - a) apliecinājums, ka joprojām pastāv atbilstība III pielikumā noteiktajiem minimālajiem fiziskās un garīgās piemērotības minimālajiem standartiem;
 - b) pastāvīga dzīvesvieta tās dalībvalsts teritorijā, kura izdod vadītāja apliecību, vai pierādījums, ka pretendents tajā ir mācījies vismaz pēdējos sešus mēnešus brīdī, kad iesniedz pieteikumu.
4. [...]
5. Neskarot valstu krimināltiesību aktus un policijas tiesību aktus, dalībvalstis, izdodot vadītāju apliecības, var piemērot savus valsts noteikumus attiecībā uz tādiem nosacījumiem, kas nav minēti šajā direktīvā. Dalībvalstis par to informē Komisiju.
6. [...]
7. Nevienai personai nedrīkst būt vairāk kā viena fiziskā vadītāja apliecība. Vienu mobilo vadītāja apliecību var vizuāli uzrādīt dažādās mobilajās ierīcēs. [...]

Dalībvalsts atsakās izdot vadītāja apliecību pretendentam, ja tā konstatē, ka viņam jau ir citas dalībvalsts izdota vadītāja apliecība.

Dalībvalstis īsteno vajadzīgos pasākumus, lai piemērotu iepriekšējo daļu. Attiecībā uz vadītāju apliecību izdošanu, aizstāšanu, atjaunošanu vai apmainīšanu šādi vajadzīgie pasākumi ir verifikācijas veikšana citās dalībvalstīs, ja ir pamatots iemesls aizdomām, ka pretendents jau ir citas vadītāja apliecības turētājs. Šajā nolūkā dalībvalstis izmanto 19. pantā minēto ES vadītāju apliecību tīklu.

Neskarot 3. panta 6. punktu, dalībvalsts, kas izdod vadītāja apliecību, ievēro pienācīgu rūpību, lai nodrošinātu, ka persona atbilst šā panta 1. punktā noteiktajām prasībām, un piemēro savus valsts noteikumus, anulējot vai atņemot vadītāja apliecību vai transportlīdzekļa vadīšanas tiesības, ja tiek konstatēts, ka vadītāja apliecība ir izdota bez atbilstības prasībām.

8. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantu, lai pēc vajadzības grozītu II, III, V un VI pielikumu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

10.a pants

Minimālie standarti attiecībā uz fizisko un garīgo piemērotību

1. Pirms pretendentiem pirmoreiz izdod transportlīdzekļa vadītāja apliecību, viņiem veic veselības pārbaudi, piemērojot minimālos fiziskās un garīgās piemērotības standartus, kas aptver visus III pielikumā minētos veselības stāvokļus. Tas attiecas uz AM kategorijas vadītāja apliecību izdošanu tikai tad, ja to pieprasa dalībvalstis saskaņā ar 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu. Veselības pārbaude ir jāveic tad, ja tiek iesniegts pieteikums C, CE, C1, C1E, D, D1, DE vai D1E kategorijas vadītāja apliecības saņemšanai, neatkarīgi no tā, vai veselības pārbaude ir veikta attiecībā uz citu kategoriju.
2. Pirms vadītāja apliecības atjaunošanas tās turētājam veic veselības pārbaudi, kas aptver visus III pielikumā minētos veselības stāvokļus. Tas attiecas uz AM kategorijas vadītāja apliecību atjaunošanu tikai tad, ja to pieprasa dalībvalstis saskaņā ar 10. panta 1. punkta b) apakšpunktu.
3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta un ciktāl III pielikumā nav paredzēts citādi, tā vietā, lai pieprasītu veikt veselības pārbaudi, dalībvalstis attiecībā uz AM, A1, A2, B, B1 un BE kategoriju var:
 - a) izdodot vai atjaunojot vadītāja apliecību, pieprasīt pieteikuma iesniedzējam vai tās turētājam aizpildīt pašnovērtējuma veidlapu, kurā iekļauti visi III pielikumā minētie veselības stāvokļi; vai

b) izveidot valsts mehānismu nolūkā nodrošināt, ka tiek ņemtas vērā būtiskas fiziskās un garīgās piemērotības izmaiņas, lai nodrošinātu atbilstību III pielikumā izklāstītajiem minimālajiem fiziskās un garīgās piemērotības standartiem pēc tam, kad pretendents pēc veselības pārbaudes un pašnovērtējuma veikšanas tika izdota apliecība.

Dalībvalsts var piemērot vienu vai abus no šiem alternatīvajiem pasākumiem.

4. Dalībvalstis var paredzēt sekas, ja netiek izpildīta prasība aizpildīt pašnovērtējumu vai ja pašnovērtējumā apzināti sniegta nepareiza vai nepilnīga informācija.
5. Šā panta 3. punkta b) apakšpunktā minēto alternatīvo pasākumu dalībvalstis var strukturēt tā, lai pie vadītāja apliecības atjaunošanas būtu iespējams veikt uzraudzību par piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai.
6. Ja, pamatojoties uz informāciju, kas iegūta saskaņā ar dažādiem 3. punktā minētajiem alternatīvajiem pasākumiem, kļūst skaidrs, ka pretendents vai vadītāja apliecības turētājam varētu būt viens vai vairāki III pielikumā minētie veselības stāvokļi, dalībvalstis nodrošina, ka pretendents vai vadītāja apliecības turētājs pirms vadītāja apliecības saņemšanas vai atjaunošanas iziet veselības pārbaudi.

10.b pants

Derīguma termiņa pagarināšana krīzes gadījumā

1. Krīzes gadījumā dalībvalsts var par ne vairāk kā sešiem mēnešiem pagarināt administratīvā derīguma termiņu vadītāju apliecībām, kurām pretējā gadījumā šis termiņš beigtos. Šo pagarinājumu var atjaunot, ja krīze turpinās.
2. Jebkuru šādu pagarinājumu pienācīgi pamato un nekavējoties paziņo Komisijai. Komisija šo informāciju nekavējoties publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Dalībvalstis atzīst tādu vadītāju apliecību derīgumu, kuru administratīvā derīguma termiņš ir pagarināts saskaņā ar šo pantu.

3. Ja krīze skar vairākas dalībvalstis, Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, lai pagarinātu administratīvā derīguma termiņu visām vadītāju apliecībām vai konkrētu kategoriju apliecībām, kurām pretējā gadījumā termiņš beigtos. Pagarinājums nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus, un to var atjaunot, ja krīze turpina pastāvēt. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22. panta 3. punktā.
4. Ja dalībvalsti neskar un, visticamāk, neskars sarežģījumi, kuru dēļ saistībā ar trešajā punktā minēto krīzi nav iespējams atjaunot vadītāju apliecības, vai ja tā ir īstenojusi atbilstīgus valsts pasākumus, lai mazinātu krīzes ietekmi, šī dalībvalsts var izlemt nepiemērot ar trešajā punktā minēto īstenošanas aktu ieviesto pagarinājumu, pirms tam informējot Komisiju. Komisija par to informē pārējās dalībvalstis un publicē paziņojumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
5. Šajā pantā par krīzi uzskata izņēmuma, negaidītu un pēkšņu dabas vai cilvēka radītu ārkārtēja rakstura vai apmēra notikumu, kas norisinās Savienībā vai ārpus tās un kam ir būtiska tieša vai netieša ietekme uz autotransporta nozari, kā arī kas liedz vadītāju apliecību turētājiem vai attiecīgajām valstu iestādēm īstenot nepieciešamās atjaunošanas procedūras vai būtiski apgrūtina šīs procedūras.

11. pants

Dalībvalstu izdotu vadītāju apliecību apmaiņa un aizstāšana

1. Ja dalībvalsts izdotas derīgas vadītāja apliecības turētājs pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu citā dalībvalstī, viņš vai viņa var lūgt savu vadītāja apliecību apmainīt pret līdzvērtīgu vadītāja apliecību. Dalībvalsts, kas veic apmaiņu, pārbauda, kādai kategorijai iesniegtā vadītāja apliecība joprojām ir faktiski derīga.

2. Ievērojot krimināltiesību aktu un policijas tiesību aktu teritoriālo principu, dalībvalsts, kurā personai ir pastāvīga dzīvesvieta, uz citā dalībvalstī izdotas vadītāja apliecības turētāju var attiecināt savus valsts noteikumus par transportlīdzekļu vadīšanas tiesību ierobežošanu, apturēšanu, atņemšanu vai anulēšanu un vajadzības gadījumā šai nolūkā apmainīt vadītāja apliecību.

3. Dalībvalsts, kas veic fiziskas vadītāja apliecības apmaiņu, veco vadītāja apliecību nosūta atpakaļ to izdevušās dalībvalsts iestādēm un paskaidro savas rīcības iemeslus.

Dalībvalsts, kas veic mobilās vadītāja apliecības apmaiņu, par to informē to izdevušās dalībvalsts iestādes un paskaidro savas rīcības iemeslus; minētās iestādes nodrošina, ka iepriekšējo mobilo vadītāja apliecību vairs nav iespējams vizuāli uzrādīt, izmantojot mobilo ierīci, ko šim nolūkam izmanto tās turētājs. Dalībvalstis saziņas nolūkos izmanto 19. panta 1. punktā minēto ES vadītāja apliecību tīklu.

4. Dublikātu fiziskai vadītāja apliecībai, kas ir bijusi bojāta, pazaudēta vai nozagta, un dublikātu fiziskai vai mobilai vadītāja apliecībai, kas tikusi izmantota krāpnieciskiem nolūkiem, var saņemt vienīgi no tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā apliecības turētājam ir pastāvīga dzīvesvieta. Šīs iestādes izdod dublikātu, pamatojoties uz to rīcībā esošo informāciju vai attiecīgā gadījumā pierādījumiem no tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kurā izdots vadītāja apliecības oriģināls. Ja vadītāja apliecību ir aizstājusi dalībvalsts, kas nav tās izdevēja dalībvalsts, un aizstātā vadītāja apliecība joprojām ir turētāja rīcībā vai tās turētājs to var uzrādīt, piemēro 3. punktā noteiktās procedūras.

12. pants

Trešo valstu izdoto vadītāju apliecību apmaiņa

1. Ja dalībvalsts paredz apmainīt trešās valsts izdotu vadītāja apliecību turētājam, kas tās teritorijā ir ieguvis pastāvīgu dzīvesvietu, dalībvalsts vadītāja apliecību apmaina saskaņā ar šā panta noteikumiem.

2. Ja dalībvalsts apmaina vadītāja apliecību, ko izdevusi trešā valsts, uz kuru neattiecas 7. punktā minētais īstenošanas lēmums, šādu apmaiņas faktu norāda uz šīs dalībvalsts izdotās vadītāja apliecības, iekļaujot attiecīgo kodu no I pielikuma E daļas; tāpat apzīmē jebkuru turpmāku atjaunotu vai aizstātu apliecību. Ja šādas vadītāja apliecības turētājs pārceļas uz pastāvīgu dzīvesvietu citā dalībvalstī, tajā nav jāpiemēro 3. panta 6. punktā noteiktais savstarpējas atzīšanas princips.

Dalībvalstis šādas apmaiņas gadījumos piemēro savu valsts tiesību aktu noteikumus saskaņā ar šā punkta nosacījumiem.

3. Ja vadītāja apliecība ir izdota kategorijā un ja to ir izdevusi trešā valsts, uz kuru attiecas 7. punktā minētais īstenošanas lēmums, šādu apmaiņas faktu norāda uz attiecīgās dalībvalsts izdotās vadītāja apliecības, izmantojot attiecīgo kodu no I pielikuma E daļas. Šādos gadījumos dalībvalstis apmaina vadītāja apliecību saskaņā ar attiecīgajā īstenošanas lēmumā paredzētajiem nosacījumiem.

4. Ja dalībvalsts izdota vadītāja apliecība ir apmainīta pret trešās valsts izdotu vadītāja apliecību, dalībvalstis nepieprasa atbilstību nekādiem papildu nosacījumiem kā vien 10. panta 3. punkta a) apakšpunktā noteiktajiem un neregistrē nekādu papildu informāciju saistībā ar šīs sevis izdotās vadītāja apliecības apmaiņu attiecībā uz sākotnējās vadītāja apliecības kategorijām.

Pirmajā daļā minētajā situācijā, ja pretendents pieprasa apmainīt vadītāja apliecību, kas ir derīga arī tādām kategorijām, kurām pretendents ir ieguvis transportlīdzekļa vadīšanas tiesības trešā valstī, piemēro šādus noteikumus:

- a) ja vadītāja apliecība bija izdota kategorijā un ja to izdeva trešā valsts, uz kuru attiecas 7. punktā minētais īstenošanas lēmums, piemēro 3. punktu;
- b) ja šāda īstenošanas lēmuma nav, piemēro 2. punktu.

5. Panta 2., 3. un 4. punktā minētā apmaiņa notiek tikai tad, ja trešās valsts izdotā vadītāja apliecība ir iesniegta tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, kas veic apmaiņu.
6. Komisija var konstatēt, ka trešai valstij ir ceļu satiksmes satvars, kas pilnībā vai daļēji garantē ar Savienību salīdzināmu ceļu satiksmes drošības līmeni, un ka tādēļ šīs trešās valsts izdotas vadītāju apliecības var apmainīt saskaņā ar 3. punktu un, ja nepieciešams, vispirms prasot izpildīt konkrētus iepriekš paredzētus nosacījumus.

Ja Komisija identificē šādu trešo valsti, tā var šīs trešās valsts ceļu satiksmes satvaru novērtēt kopā ar dalībvalstīm. Komisija piešķir dalībvalstīm vismaz sešus mēnešus, lai tās sniegtu savu atzinumu par identificētās trešās valsts ceļu satiksmes satvaru. Komisija turpina novērtējumu pēc tam, kad ir saņēmusi atzinumu no visām dalībvalstīm vai kad ir iztecējis atzinumu sniegšanas termiņš, atkarībā no tā, kas ir ātrāks.

Novērtējot trešās valsts ceļu satiksmes satvaru, Komisija ņem vērā vismaz šādus elementus:

- a) piemērotās prasības vadītāju apliecību izdošanai, piemēram, vadītāju apliecību kategoriju klasificēšana, minimālā vecuma prasības, apmācība un braukšanas eksāmenu prasības un nosacījumi, kā arī veselības standarti apliecību izdošanai;
- b) tas, vai trešā valsts izdod mobilās vadītāju apliecības, un, ja izdod, piemērojamie tehniskie un strukturālie dati sistēmas darbībai;
- c) tas, kādā apmērā apritē ir viltotas vadītāju apliecības un kādi pasākumi ir īstenoti, lai novērstu vadītāju apliecību viltošanu un ar to saistīto korupciju;
- d) trešās valsts izdoto vadītāju apliecību administratīvā derīguma termiņš;
- e) ceļu satiksmes nosacījumi trešā valstī un tas, vai tie ir salīdzināmi ar ceļu satiksmes nosacījumiem Savienības autoceļu tīklos;

- f) trešās valsts ceļu satiksmes drošības rādītāji;
- g) trešās valsts prakse attiecībā uz ES vadītāju apliecību maiņu.

7. Komisija pēc 6. punktā minētā novērtējuma veikšanas var ar īstenošanas lēmumiem lemt par to, ka trešā valstī ir ieviests ceļu satiksmes satvars, kas pilnībā vai daļēji garantē ar Savienību salīdzināmu ceļu satiksmes drošības līmeni, lai minētās trešās valsts izdotas vadītāju apliecības apmainītu saskaņā ar 3. punktu.

Īstenošanas lēmumā ietver vismaz:

- a) 6. pantā minētās vadītāju apliecību kategorijas, kuras var apmainīt saskaņā ar 3. punktu;
- b) trešās valsts vadītāju apliecību izdošanas datumus, sākot no kuriem apmaiņu var veikt saskaņā ar 3. punktu;
- c) jebkādu vispārīgus nosacījumus, kas jāievēro, lai verificētu apmaināmā oficiālā dokumenta autentiskumu;
- d) jebkādu vispārīgus nosacījumus, kas pretendentiem ir jāievēro, lai pirms apmaiņas pierādītu atbilstību III pielikumā noteiktajiem veselības standartiem.

Ja pretendenta vadītāja apliecība neļauj ievērot šā punkta otrās daļas a) vai b) apakšpunktu, dalībvalstis var izlemt vadītāja apliecību apmainīt saskaņā ar 2. punktu. Ja pretendents nespēj izpildīt šā punkta otrās daļas c) vai d) apakšpunktu, dalībvalstis atsaka vadītāja apliecības apmaiņu. Jebkādi papildu nosacījumi, ko varētu ietvert īstenošanas lēmums, paredz vai nu dalībvalsts noteikumu piemērojamību saskaņā ar 2. punktu, vai vadītāja apliecības apmaiņas atteikumu, ja pretendents neizpilda šādus nosacījumus.

Minētos īstenošanas lēmumus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā.

8. Panta 7. punktā minētais īstenošanas lēmums paredz periodisku pārskatīšanu, ko Komisija veic sadarbībā ar dalībvalstīm, vismaz reizi četros gados attiecībā uz ceļu satiksmes drošības situāciju un citiem 6. punktā minētajiem elementiem attiecīgajā trešā valstī. Atkarībā no šīs pārskatīšanas secinājumiem Komisija saglabā, groza vai aptur, ciktāl vajadzīgs, vai atceļ 7. punktā minēto īstenošanas lēmumu.
9. Komisija *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un savā tīmekļa vietnē publicē sarakstu ar trešām valstīm, uz kurām attiecas saskaņā ar 7. punktu pieņemts īstenošanas lēmumus, kā arī attiecīgi publicē jebkādas attiecīgas izmaiņas, kas ieviestas saskaņā ar 8. punktu.
10. Komisija izveido zināšanu tīklu, lai apkopotu, apstrādātu un izplatītu zināšanas un informāciju par paraugpraksi ārvalstu profesionālo vadītāju integrēšanai iekšējā tirgū. Tīkls ietver attiecīgās dalībvalstu iestādes, izcilības centrus, universitātes un pētniekus, sociālos partnerus un citus attiecīgus autotransporta nozares dalībniekus.

13. pants

Transportlīdzekļa vadīšanas tiesību vai vadītāja apliecības ierobežojuma, apturēšanas, atņemšanas vai anulēšanas ietekme ⁷

1. Dalībvalsts atsakās izdot vadītāja apliecību pretendentam, kura vadītāja apliecība citā dalībvalstī ir ierobežota, apturēta, atņemta vai anulēta.
2. Dalībvalsts atsakās atzīt jebkuras tādas vadītāja apliecības derīgumu, ko kāda cita dalībvalsts ir izdevusi personai, kuras vadītāja apliecība vai tiesības vadīt transportlīdzekli pirmās minētās dalībvalsts teritorijā ir ierobežotas, apturētas, atņemtas vai anulētas.

⁷ **PIEZĪME:** Šis pants būs atkārtoti jāizvērtē, kad tiks turpināts darbs pie priekšlikuma par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu.

3. Vadītāja apliecību vai tiesības vadīt transportlīdzekli uzskata par ierobežotām, apturētām, atņemtām vai anulētām šā panta izpratnē, kamēr attiecīgā persona vēl nav izpildījusi kādus dalībvalsts nosacījumus, kas šai personai ir jāizpilda, lai spētu atgūt savas tiesības vadīt transportlīdzekli vai vadītāja apliecību vai lai spētu pieteikties uz jaunu apliecību.

Dalībvalstis nodrošina, ka jebkādi nosacījumi, ko tās piemēro, lai turētājs spētu atgūt savas tiesības vadīt transportlīdzekli vai vadītāja apliecību vai pieteikties uz jaunu apliecību, ir samērīgi un nediskriminējoši attiecībā pret jebkuras citas dalībvalsts izdotu vadītāju apliecību turētājiem un ka tie nenoved pie bezgalīga atteikuma izdot vadītāja apliecību vai atzīt citas dalībvalsts izdotu vadītāja apliecību.

4. Ja tas ir pamatoti saistībā ar personas uzvedību vai fizisko vai garīgo piemērotību, dalībvalstis var uz nenoteiktu laiku aizliegt minētajai personai vadīt transportlīdzekli to teritorijās, nedodot šai personai iespēju atgūt savas tiesības vadīt transportlīdzekli vai savu vadītāja apliecību vai pieteikties uz jaunu apliecību.

Atkāpjoties no 1. punkta, citas dalībvalstis pēc apspriešanās ar dalībvalsti, kas saskaņā ar šo punktu uz nenoteiktu laiku piemēro aizliegumu vadīt transportlīdzekli, var izdot vadītāja apliecību šādai personai. Tomēr minētā dalībvalsts var atteikties uz nenoteiktu laiku savā attiecīgajā teritorijā atzīt jebkuras vadītāja apliecības, ko izdevusi cita dalībvalsts, derīgumu.

14. pants

Shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu

1. Atkāpjoties no 7. panta 1. punkta b) apakšpunkta, dalībvalstis izdod vadītāju apliecības saskaņā ar 10. panta 1. punktu B kategorijai ar Savienības koda 98.02 atzīmi, kā noteikts I pielikuma E daļā, pretendentiem, kas sasnieguši 17 gadu vecumu.

1.a Atkāpjoties no 7. panta 1. punkta attiecīgi b) un d) apakšpunkta, dalībvalstis attiecībā uz transportlīdzekļa vadīšanu to teritorijā var izdot C1 vai C kategorijas vadītāja apliecības saskaņā ar 10. panta 1. punktu, ja transportlīdzekļa vadītājam ir profesionālās kompetences apliecība, kas piešķirta saskaņā ar Direktīvas (ES) 2022/2561 6. pantu un apzīmēta ar I pielikuma E daļā norādīto Savienības kodu 98.02 pretendentiem, kuri sasnieguši 17 gadu vecumu.

Apliecības, kas izdotas saskaņā ar pirmo daļu, savstarpēji atzīst tās dalībvalstis, kuras izdod šādas apliecības.

2. Ar Savienības kodu 98.02 apzīmētu vadītāju apliecību turētāji, kas vēl nav sasnieguši 18 gadu vecumu, vada transportlīdzekli tikai kopā ar personu priekšējā pasažiera sēdekļi, kura braukšanas laikā spēj sniegt norādījumus. Pavadošā persona ievēro noteikumus par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā vai narkotisko vielu ietekmē. Pavadošā persona atbilst šādiem nosacījumiem:

- a) ir vismaz 24 gadus veca;
- b) tai ir attiecīgās kategorijas vadītāja apliecība, kas izdota pirms vairāk nekā pieciem gadiem;
- c) tai pēdējos piecos gados nav piemērota transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana dalībvalstī, kurā vadītāja apliecība tika izdota.⁸ [...]

3. Dalībvalstis var pieprasīt 2. punktā minēto pavadošo personu identifikāciju, lai nodrošinātu atbilstību šim pantam. Dalībvalstis var ierobežot iespējamo pavadošo personu skaitu.

Dalībvalstis savā teritorijā var piemērot papildu nosacījumus, kas jāizpilda personai, kura pavada to izdotās vadītāja apliecības turētāju. Dalībvalstis par to informē Komisiju. Komisija šo informāciju publisko.

⁸ **PIEZĪME:** Pēc tam, kad tiks panākta vienošanās attiecībā uz Direktīvu par konkrētu transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas sekām Savienības mērogā, šā punkta c) apakšpunktam var pievienot nosacījumu par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, ko veic cita dalībvalsts.

4. Dalībvalstis var piemērot papildu nosacījumus attiecībā uz tādas vadītāja apliecības izdošanu, kas apzīmēta ar Savienības kodu 98.02, pretendentiem, kuri nav sasnieguši 18 gadu vecumu. Dalībvalstis par to informē Komisiju. Komisija šo informāciju publisko.

Izmaiņas 28. apsvērumā:

“(28) Lai uzlabotu ceļu satiksmes drošību, attiecībā uz konkrētām vadītāju apliecību kategorijām būtu jāievieš Savienības mēroga shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu. Šādas sistēmas noteikumiem vajadzētu paredzēt iespēju pretendentiem saņemt vadītāja apliecību attiecīgajās kategorijās pirms vajadzīgā minimālā vecuma sasniegšanas. Tomēr šīs vadītāju apliecības vajadzētu ļaut izmantot tikai pieredzējuša vadītāja, piemēram, ģimenes locekļa, pavadībā. Šādās situācijās dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai ceļu satiksmes drošības nolūkā savā teritorijā paredzēt stingrākus nosacījumus un noteikumus attiecībā uz to izdotajām vadītāju apliecībām.”

Jauns apsvēruma:

“(29.a) Shēma transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu neierobežo dalībvalstu iespējas samazināt minimālo vecumu B kategorijai un piemērot saistītos nosacījumus valsts līmenī.”

15. pants

Pārbaudes laiks

1. Vadītāja apliecībai, kas izdota pēc 10. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzētā braukšanas eksāmena nokārtošanas, piemēro pārbaudes laiku. Ja vadītāja apliecības turētājam jau ir derīga citas kategorijas vadītāja apliecība, pārbaudes laiks ietver tikai to, kas var būt saglabājies no pārbaudes laika jau esošajai vadītāja apliecībai, ja vien esošā vadītāja apliecība nav izsniegta tikai AM kategorijai.

Pārbaudes laika ilgumu nosaka vadītāja apliecības izdevēja dalībvalsts, un tas nav mazāks par diviem gadiem.

2. Dalībvalstis paredz stingrākus noteikumus vai sankcijas, vai abus par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā iesācējiem vadītājiem nekā pieredzējušiem vadītājiem, un īsteno visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu šo noteikumu piemērošanu.

Dalībvalstis veic pasākumus, lai samazinātu transportlīdzekļa vadīšanu narkotisko vielu ietekmē iesācēju vadītāju vidū.

Izmaiņas 30. apsvērumā:

“(30) Būtu jānodrošina, ka vadītāji, kas pirmo reizi saņem vadītāja apliecību, neapdraud ceļu satiksmes drošību. Šiem iesācējiem vadītājiem būtu jānosaka vismaz divu gadu pārbaudes laiks, kura laikā piemērotu stingrākus noteikumus vai sankcijas par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā, neskarot dalībvalstu kompetenci reglamentēt vadītāju uzvedību. Šādi stingrāki noteikumi varētu būt iesācējiem vadītājiem paredzēta īpaša apmācība vai arī tie varētu ietvert šādu apmācību, kurā viņi saņemtu papildu norādījumus par riska apzināšanos un varētu apsvērt savu uzvedību. Būtu jānosaka arī īpaši pasākumi, lai nodrošinātu, ka iesācēju vadītāju vidū samazinās transportlīdzekļa vadīšana narkotisko vielu ietekmē. Šādi pasākumi varētu ietvert stingrākus noteikumus vai sankcijas, iesācējiem vadītājiem paredzētu īpašu apmācību par riska apzināšanos, un īpašus mērķorientētus izpildes un kampaņu centienus. Lai uzlabotu ceļu satiksmes drošību, dalībvalstīm vajadzētu būt rīcības brīvībai savā teritorijā īstenot papildu noteikumus, kas attiektos uz iesācējiem vadītājiem.”

3. Dalībvalstis var paredzēt to teritorijās piemērojamus papildu noteikumus attiecībā uz iesācējiem vadītājiem, lai uzlabotu ceļu satiksmes drošību, un tie var ietvert otra pārbaudes laika noteikšanu attiecībā uz citu kategoriju. Dalībvalstis par to informē Komisiju.
- 3.a Ja kādas pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts kompetentā iestāde nolemj pagarināt pārbaudes laiku jebkādas prettiesiskas rīcības dēļ, tā nodrošina, ka jaunais termiņš tiek norādīts uz attiecīgās vadītāja apliecības.
4. Dalībvalstis apzīmē pārbaudes laikā izdotās vadītāju apliecības ar Savienības kodu 98.01, kā noteikts I pielikuma E daļā.

[...]

16. pants

Eksaminētāji

1. Vadītāju apliecību pretendentu eksaminētāji atbilst IV pielikumā noteiktajiem minimālajiem standartiem.

Uz vadītāju apliecību pretendentu eksaminētājiem, kas jau strādājuši par eksaminētājiem pirms 2013. gada 19. janvāra, attiecinā tikai prasības saistībā ar kvalitātes nodrošināšanas un regulāras periodiskas apmācības pasākumiem.

2. Komisija ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 21. pantu, lai pēc vajadzības grozītu IV pielikumu nolūkā ņemt vērā tehnisko, darbības vai zinātnisko attīstību.

17. pants

Pastāvīga dzīvesvieta

1. Šajā direktīvā pastāvīga dzīvesvieta ir vieta, kur persona parasti dzīvo, t. i., vismaz 185 dienas pēdējo 365 dienu laikā personisko un darba saišu dēļ vai, ja personai nav darba saišu, personisko saišu dēļ, kas liecina par attiecīgās personas ciešu saistību ar vietu, kur tā dzīvo.

Tomēr par tādas personas pastāvīgo dzīvesvietu, kuras darba un personiskās saiknes ir dažādās vietās un kura tāpēc dzīvo dažādās vietās divās vai vairākās dalībvalstīs, tiek uzskatīta vieta, ar kuru to saista personiskās saiknes, ar noteikumu, ka persona tur regulāri atgriežas. Šis pēdējais nosacījums nav jāievēro, ja persona dalībvalstī atrodas, lai noteiktu laiku veiktu kādu uzdevumu. Mācības universitātē vai skolā nenozīmē pastāvīgās dzīvesvietas maiņu.

2. Direktīvas 10. panta 3. punkta b) apakšpunkta un 11. panta 4. punkta nolūkā par trešās valstīs akreditēto Savienības vai tās dalībvalstu diplomātisko dienestu darbinieku vai viņu ģimenes locekļu, kas ir daļa no viņu mājāsaimniecības, pastāvīgo dzīvesvietu uzskata to dalībvalstu teritoriju, kuras ir izdevušas vadītāju apliecības, kas tiek atjaunotas vai aizstātas.

Šajā pantā “Savienības diplomātiskais dienests” ietver amatpersonas no Padomes Ģenerālsekretariāta un Komisijas Ģenerālsekretariāta attiecīgajiem departamentiem, kā arī dalībvalstu nacionālo diplomātisko dienestu norīkotos darbiniekus un jebkuru citu darbinieku vai darbuņēmēju, kas strādā Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām ārējās pārstāvības jomā un kas, lai spētu pildīt savus līgumā noteiktos pienākumus, vismaz 181 dienu pēdējo 365 dienu laikā ir dzīvojuši ārpus ES.

3. Izņēmuma gadījumā, ja vadītāja apliecības turētājs nespēj pierādīt savu pastāvīgo dzīvesvietu konkrētā dalībvalstī saskaņā ar 1. punktu, turētājs var savu vadītāja apliecību atjaunot vai aizstāt dalībvalstī, kura to sākotnēji izdeva.
4. Atkāpjoties no 10. panta 1. punkta e) apakšpunkta, kā arī B kategorijas vadītāja apliecības pirmās izdošanas nolūkā pretendents, kura pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts nav tā pati, kas ir viņa pilsonības dalībvalsts, var kārtot teorijas eksāmenu pilsonības dalībvalstī, ja pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts neparedz iespēju teorijas eksāmenu kārtot vienā no pilsonības dalībvalsts oficiālajām valodām vai ar tulka palīdzību. Pēc pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsts vadītāju apliecību izdošanas iestāžu pieprasījuma tā pilsonības dalībvalsts, kurā pretendents ir kārtojis teorijas eksāmenu, par eksāmena kārtošana un nokārtošanas faktu informē pastāvīgās dzīvesvietas dalībvalsti, izmantojot 19. panta 1. punktā minēto ES vadītāja apliecību tīklu. Saņēmēja dalībvalsts nepieprasa pretendentam papildus veikt teorētisko zināšanu pārbaudi.

18. pants

Savienības standartparaugam neatbilstošu apliecību atbilstes

1. Dalībvalstis piemēro Komisijas Lēmumā (ES) 2016/1945⁹ noteikto savstarpējo atbilstību starp tiesībām, kas iegūtas pirms 2013. gada 19. janvāra, un šīs direktīvas 6. pantā noteiktajām kategorijām.
2. Šī direktīva neatņem vai jebkādi nekvalificē tiesības vadīt transportlīdzekli, kas piešķirtas pirms 2013. gada 19. janvāra.

19. pants

Savstarpējā palīdzība

1. Dalībvalstis cita citai palīdz īstenot šo direktīvu. Tās apmainās ar informāciju par vadītāju apliecībām, ko tās ir izdevušas, apmainījušas, aizstājušas, atjaunojušas, ierobežojušas, apturējušas, atņēmušas, anulējušas vai atsaukušas, un par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, ko tās ir piemērojušas [vai plāno piemērot]¹⁰, un cita ar citu apspriežas gadījumos, kad ir pamatots iemesls aizdomām par to, ka jebkurā citā dalībvalstī uz vadītāja apliecības pretendenta attiecas transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Dalībvalstis izmanto šim nolūkam izveidoto ES vadītāju apliecību tīklu.
2. Dalībvalstis var ES vadītāju apliecību tīklu izmantot arī, lai apmainītos ar informāciju šādos nolūkos:
 - a) lai to iestādes varētu verificēt vadītāja apliecības derīgumu un autentiskumu pārbaūžu uz ceļa vai izmeklēšanu laikā vai pretviltojumu pasākumu ietvaros;

⁹ Komisijas Lēmums (ES) 2016/1945 (2016. gada 14. oktobris) par vadītāja apliecību kategoriju savstarpējo atbilstību (OV L 302, 9.11.2016., 62. lpp.).

¹⁰ **PIEZĪME:** Iekavās norādīto tekstu var pievienot vēlāk – atkarībā no progresa, kas panākts attiecībā uz priekšlikumu par transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu.

- b) lai veicinātu izmeklēšanas saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2015/413 ¹¹;
- c) lai novērstu, atklātu un izmeklētu noziedzīgus nodarījumus 2. pantā minētajos nolūkos [ATSAUCE UZ PRĪME II];
- d) lai piemērotu Direktīvu (ES) 2022/2561 un verificētu vadītāja apliecības derīgumu un autentiskumu, piemērojot Regulu (EK) Nr. 561/2006 un Regulu (ES) Nr. 165/2014;
- [e) lai īstenotu un piemērotu [JAUNA DIREKTĪVA PAR KONKRĒTU TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪŠANAS TIESĪBU ATŅEMŠANAS SEKĀM SAVIENĪBAS MĒROGĀ]]¹⁰.

3. Piekļuve tīklam ir droša. Tīkls nodrošina gan sinhronu (reāllaika), gan asinhronu informācijas apmaiņu, kā arī drošu ziņu, paziņojumu un pielikumu nosūtīšanu un saņemšanu.

Dalībvalstis īsteno visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka tīklā kopīgotā informācija ir atjaunināta.

Dalībvalstis var piešķirt piekļuvi tīklam tikai tādām iestādēm, kas ir kompetentas 1. un 2. punktā minētajos nolūkos.

4. Dalībvalstis arī cita citai palīdz ieviest mobilo vadītāja apliecību, it sevišķi lai garantētu netraucētu sadarbību starp lietotnēm un verifikācijas elementiem, kā minēts I pielikuma C daļā.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/413 (2015. gada 11. marts), ar ko veicina pārrobežu apmaiņu ar informāciju par ceļu satiksmes drošības noteikumu pārkāpumiem (OV L 68, 13.3.2015., 9. lpp.).

5. Lai nodrošinātu sadarbību starp valstu sistēmām, kas savienotas ar ES vadītāju apliecību tīklu, un aizsargātu personas datus, ar kuriem šajā kontekstā notiek apmaiņa, Komisija līdz 2026. gada 6. jūnijam pieņem īstenošanas aktus, nosakot detalizētas ES vadītāju apliecību tīkla darbības, saskarnes un tehniskās prasības. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 22. panta 2. punktā.
6. Dalībvalstis var sadarboties saistībā ar jebkura transportlīdzekļa vadīšanas tiesību vai vadītāja apliecības daļēja ierobežojuma, apturēšanas, atņemšanas vai anulēšanas izpildi, it sevišķi ja attiecīgie pasākumi attiecas uz konkrētām vadītāja apliecības kategorijām vai konkrētu dalībvalstu teritorijām, jo īpaši ar apstiprinājumiem uz to izdotajām vadītāju apliecībām.

20. pants

Pārskatīšana

Dalībvalstis reizi gadā informē Komisiju par izdoto, atjaunoto, aizstāto, anulēto un apmainīto vadītāju apliecību skaitu katrā kategorijā. Datus sniedz atsevišķi par mobilajām vadītāju apliecībām un fiziskajām vadītāju apliecībām.

Līdz [spēkā stāšanās diena + 5 gadi] un reizi piecos gados pēc tam Komisija iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu, ietverot ietekmi uz ceļu satiksmes drošību.

21. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 4. panta 8. punktā, 5. panta 6. punktā, 8. panta 2. punktā, 10. panta 8. punktā un 16. panta 2. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no [šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 4. panta 8. punktā, 5. panta 6. punktā, 8. panta 2. punktā, 10. panta 8. punktā un 16. panta 2. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 4. panta 8. punktu, 5. panta 6. punktu, 8. panta 2. punktu, 10. panta 8. punktu un 16. panta 2. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

22. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz Vadītāju apliecību komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Regulas (ES) Nr. 182/2011 nozīmē.
2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu.

Ja komitejas atzinums ir jāsaņem rakstiskā procedūrā, minēto procedūru izbeidz, nepanākot rezultātu, ja atzinuma sniegšanas termiņā tā nolemj komitejas priekšsēdētājs vai to pieprasa vienkāršs komitejas locekļu vairākums.

Ja komiteja atzinumu nesniedz, Komisija īstenošanas aktu nepieņem, un tiek piemērota Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. panta 4. punkta trešā daļa.

3. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 8. pantu.

23. pants

Grozījumi Direktīvā (ES) 2022/2561

Direktīvas (ES) 2022/2561 5. panta 2. punktam pievieno šādu c) apakšpunktu:

“c) no 17 gadiem – vadītāja apliecībā norādītās C vai C1 kategorijas transportlīdzekļi, ja tiem ir APA, kas minēta 6. panta 1. punktā, un tikai saskaņā ar Direktīvas [ATSAUCE UZ ŠO DIREKTĪVU] 14. panta 1.a un 2. punktu;”.

24. pants

Grozījumi Regulā (ES) 2018/1724

Regulas (ES) 2018/1724 II pielikumu groza šādi:

- a) otrajā slejā rindā “Pārceļšanās” pievieno šādu nodaļījumu: “Vadītāja apliecības saņemšana un atjaunošana”;
- b) trešajā slejā rindā “Pārceļšanās” pievieno šādu nodaļījumu: “ES vadītāju apliecību izdošana, apmaiņa un aizstāšana”.

25. pants

Transponēšana

1. Dalībvalstis vēlākais līdz [spēkā stāšanās diena + 3 gadi] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.

Tās piemēro minētos noteikumus no [spēkā stāšanās diena + 4 gadi].

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

26. pants

Atcelšana

1. Direktīvu 2006/126/EK atceļ no [spēkā stāšanās diena + 4 gadi].

Atsauces uz Direktīvu 2006/126/EK uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu VII pielikumā.

2. Regulu (ES) Nr. 383/2012 atceļ no [spēkā stāšanās diena + 4 gadi].
3. Atsauces uz Regulu (ES) Nr. 383/2012 uzskata par atsaucēm uz šīs direktīvas I pielikuma B daļu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu VII pielikumā.

27. pants

Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

28. pants

Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

I PIELIKUMS

NOTEIKUMI PAR DALĪBVALSTU IZDOTAJĀM VADĪTĀJU APLIECĪBĀM

A.1. DAĻA. FIZISKĀS VADĪTĀJU APLIECĪBAS VISPĀRĪGAS SPECIFIKĀCIJAS

- (1) Savienības parauga vadītāja apliecības kartes fiziskās īpašības atbilst ISO 7810 un ISO 7816-1.

Karti izgatavo no polikarbonāta.

Metodes, lai pārbaudītu vadītāju apliecību parametru atbilstību starptautiskiem standartiem, ir saskaņā ar ISO 10373.

- (2) Apliecībai ir divas puses. Tā atbilst paraugam 1. attēlā.

1. puse 2. puse

The diagram illustrates the layout of a driving licence card. The front side (left) includes the European Union flag, the text 'DRIVING LICENCE (MEMBER STATE)', and fields for: 1. Name, 2. Date of birth, 3. Sex, 4a. Issued, 4b. Valid from, 4c. Valid to, 4d. Valid until, 5. Issued by, 6. PHOTO, 7. Issued in, 8. Issued on, and 9. Issued at. The back side (right) includes a grid for vehicle categories (AM, A1, A2, A, B1, B, C1, C, D1, D, BE, CE, D1E, DE) and a field for the licence number (12.).

1. attēls. ES vadītāja apliecības paraugs

- (3) Apliecība satur D daļā norādīto informāciju.

1. pusē norāda:

- tekstu “Vadītāja apliecība”, kas drukāti lieliem burtiem tās dalībvalsts valodā vai valodās, kura izsniedz apliecību;
- tās dalībvalsts nosaukumu, kura izsniegusi apliecību (nav obligāti);
- tās dalībvalsts, kas izdod apliecību, atšķirības zīmi, kura iespiesta negatīvā uz zila taisnstūra un kurai apkārt izvietotas 12 dzeltenas zvaigznes, kā noteikts D daļas 1. punktā;
- informāciju, kas attiecas uz izdoto apliecību (1.–9. lauks), kā noteikts D daļas 3. punktā;

- (e) vārdus “Eiropas Savienības modelis” tās dalībvalsts valodā(-ās), kura izsniedz apliecību, un vārdus “Vadītāja apliecība” Eiropas Savienības pārējās valodās, iespiesti rozā krāsā, veidojot apliecības fonu, kā noteikts D daļas 2. punktā.

2. pusē norāda:

- (f) informāciju, kas attiecas uz izdotās apliecības kategorijām (9.–12. lauks), kā noteikts D daļa 4. punktā;
- (g) informāciju, kas attiecas uz apliecības pārvaldību (13. un 14. lauks), kā noteikts D daļa 5. punktā;
- (h) skaidrojumu par apliecības 1. un 2. pusē iespiestajiem numurētajiem laukiem: 1., 2., 3., 4a., 4b., 4c., 5., 10., 11. un 12.

Ja dalībvalsts šos ierakstus vēlas veikt citā valsts valodā, kas nav: angļu, bulgāru, čehu, dāņu, franču, grieķu, holandiešu, igauņu, itāļu, īru, latviešu, lietuviešu, maltiešu, poļu, portugāļu, rumāņu, slovāku, slovēņu, somu, spāņu, ungāru, vācu vai zviedru valoda, tā, neskarot citus šā pielikuma noteikumus, izstrādā minēto apliecību divās valodās, izmantojot vienu no iepriekš minētajām valodām.

Savienības parauga vadītāja apliecībā atstāj vietu, dodot iespēju vēlāk integrēt mikrohēmu vai līdzīgu datošanas ierīci vai potenciāli uzdrukāt *QR* kodu.

Krāsu norādes:

- zilā: *Pantone Reflex Blue*,
- dzeltenā: *Pantone Yellow*.

(4) Īpašie noteikumi

- (a) Ja saskaņā ar šo pielikumu izdotās vadītāja apliecības turētāja pastāvīgā dzīvesvieta parasti ir citā dalībvalstī, šī dalībvalsts var ierakstīt apliecībā tās pārvaldīšanai svarīgu informāciju ar noteikumu, ka šāda veida informāciju ieraksta arī šajā dalībvalstī izdotajās apliecībās un tam ir pietiekami daudz vietas.

- (b) Dalībvalstis drīkst pievienot krāsas vai marķējumu, piemēram, svītrkodus un valstu simbolus, neskarot citus šā pielikuma noteikumus. Dalībvalsti par to informē Komisiju.

Sakarā ar vadītāju apliecību savstarpēju atzīšanu svītrkodā nedrīkst ietvert informāciju, kas nav ierakstīta vadītāja apliecībā vai nav būtiska apliecības izdošanas procesā.

- (c) Informācija apliecības pirmajā un otrajā pusē ir acīm salasāma, no 9. līdz 12. laukā 2. pusē burtu lielums ir vismaz 5 punkti.

A.2. DAĻA. FIZISKĀS VADĪTĀJU APLIECĪBAS PRETVILTOJUMU SPECIFIKĀCIJAS

- (1) Vadītāju apliecību fizisko drošību apdraud:
 - (a) viltotu karšu izgatavošana: jaunu tādu priekšmetu izgatavošana, kas lielā mērā līdzinās dokumentam, izgatavojot tos no jauna vai nokopējot oriģinālo dokumentu,
 - (b) būtiski pārveidojumi: oriģināldokumenta īpašības mainīšana, piemēram, pārveidojot dažus dokumentā drukātos datus.
- (2) Kopējā drošība ir atkarīga no sistēmas kopumā, un to veido pieteikumu iesniegšanas process, datu pārsūtīšana, kartes pamatnes materiāls, iespiedpaņēmieni, dažādu drošības elementu kopuma minimums un personalizācijas process.
- (3) Materiālu, ko lieto vadītāju apliecībām, nodrošina pret viltojumiem, izmantojot šādus paņēmienu (obligāti drošības elementi):
 - (a) kartes pamatnes neatstaro ultravioletos starus;
 - (b) fona drošības raksts izstrādāts tā, lai to nevarētu viltot skenējot, drukājot vai kopējot, izmantojot varavīksnes iespiedumu ar daudzkrāsainām drošības krāsām un vijumdruku pozitīvā un negatīvā. Rakstu neveido pamatkrāsas (*CMYK*), tajā ir sarežģīti raksti vismaz divās īpašās krāsās, un raksts satur mikrotekstu;
 - (c) optiski maināmi elementi nodrošina pietiekamu aizsardzību pret fotoattēla kopēšanu un pārveidošanu;
 - (d) lāzergravējums;
 - (e) fotoattēla laukumā aizsargfons un fotoattēls pārklājas vismaz malās (rakstam jābūt blāvākam).

- (4) Turklāt materiālu, ko lieto vadītāju apliecībām, nodrošina pret viltojumiem, izmantojot vismaz trīs šādus paņēmienus (papildu drošības elementi):
- (a) iespaidkrāsas, kas maina krāsu*;
 - (b) iespaidkrāsas, kas maina krāsu siltuma iespaidā*;
 - (c) pielāgotas hologrammas*;
 - (d) mainīgi lāzerattēli*;
 - (e) ultravioleta fluorescējoša iespaidkrāsa, gan redzama, gan caurspīdīga;
 - (f) īrispiedums;
 - (g) digitāla ūdenszīme fonā;
 - (h) infrasarkano starojumu atstarojoši pigmenti vai fosforescējoši pigmenti;
 - (i) reljefi burti, simboli vai raksti*.
- (5) Dalībvalstis var ieviest papildu drošības elementus. Pamatā dod priekšroku ar zvaigznīti apzīmētiem paņēmieniem, jo tie ļauj tiesībsargājošiem darbiniekiem pārbaudīt kartes derīgumu bez īpašiem palīglīdzekļiem.

B DAĻA. SPECIFIKĀCIJAS MIKROSHĒMAI, KAS INTEGRĒTA FIZISKAJĀ VADĪTĀJĀ APLIECĪBĀ

- (1) Mikroshēma un tajā saglabātie dati, tostarp papildu informācija, kas noteikta valsts tiesību aktos attiecībā uz vadītāju apliecībām, atbilst B.1. daļas noteikumiem.
- (2) Vadītāju apliecībām, kurās ir integrētas mikroshēmas, piemērojamo standartu saraksts ir dots B.2. daļā.
- (3) Vadītāju apliecības, kurās ir integrētas mikroshēmas, ir pakļautas ES tipa apstiprināšanas procedūrai saskaņā ar B.3. daļā izklāstītajiem noteikumiem.
- (4) Ja attiecībā uz vadītāja apliecību, kurā ir integrēta mikroshēma, ir izpildīti visi attiecīgie ES tipa apstiprināšanas noteikumi saskaņā ar 1.–3. punktu, dalībvalstis izgatavotājam vai tā pārstāvim izdod ES tipa apstiprinājuma sertifikātu.
- (5) Ja vajadzīgs, it sevišķi lai nodrošinātu šīs daļas noteikumu ievērošanu, dalībvalstis var anulēt tās izdoto ES tipa apstiprinājuma sertifikātu.

- (6) ES tipa apstiprinājuma sertifikāti un paziņojumi par to anulēšanu atbilst B.4. daļā dotajam paraugam.
- (7) Komisiju informē par visiem izdotajiem vai anulētajiem ES tipa apstiprinājuma sertifikātiem. Anulēšanas gadījumā tiek sniegts detalizēts pamatojums.

Komisija informē dalībvalstis par visiem gadījumiem, kad tiek anulēts ES tipa apstiprinājuma sertifikāts.

- (8) Dalībvalstis savstarpēji atzīst to izdotos ES tipa apstiprinājuma sertifikātus.
- (9) Ja dalībvalsts konstatē, ka ievērojams skaits vadītāju apliecību, kurās ir integrētas mikroshēmas, atkārtoti neatbilst šai I pielikuma daļai, tā informē par to Komisiju. Dalībvalsts norāda attiecīgā ES tipa apstiprinājuma sertifikāta numuru, kas saistīts ar šīm vadītāju apliecībām, un sniedz neatbilstības aprakstu. Komisija bez liekas kavēšanās informē visas pārējās dalībvalstis par faktiem, kas tai paziņoti saskaņā ar šo punktu.
- (10) Dalībvalsts, kas izdevusi šīs vadītāju apliecības, nekavējoties izmeklē problemātisko gadījumu un veic pienācīgus korektīvos pasākumus, tostarp vajadzības gadījumā anulē ES tipa apstiprinājuma sertifikātu.

B.1. DAĻA. Vispārīgas prasības attiecībā uz vadītāju apliecībām, kurās ir integrētas mikroshēmas

Šajā pielikumā aprakstītās vispārīgās prasības attiecībā uz vadītāju apliecībām, kurās integrētas mikroshēmas, ir noteiktas atbilstīgi starptautiskajiem standartiem, it īpaši *ISO/IEC 18013* sērijas standartiem. Tās aptver:

- (a) mikroshēmas un tās loģiskās datu struktūras specifikācijas;
- (b) saskaņoto un papildus uzglabājamo datu specifikācijas;
- (c) mikroshēmā digitāli uzglabātu datu aizsardzības mehānismu specifikācijas.

1. SAĪSINĀJUMI

Saīsinājums	Nozīme
<i>AID</i>	Lietotnes identifikators
<i>BAP</i>	Pamatpiekļuves aizsardzība
<i>DG</i>	Datu grupa

<i>EAL 4+</i>	Drošības līmeņa novērtējums – 4. līmenis, paaugstināts
<i>EF</i>	Elementārdatne
<i>EFID</i>	Elementārdatnes identifikators
<i>eMRTD</i>	Mašīnlasāmi ceļošanas dokumenti
<i>ICC</i>	Karte ar integrālshēmu
<i>ISO</i>	Starptautiskā Standartizācijas organizācija
<i>LDS</i>	Loģiskā datu struktūra
<i>PICC</i>	Tuvnolases karte ar integrālshēmu
<i>PIX</i>	Īpašnieklietotnes identifikatora paplašinājums
<i>RID</i>	Reģistrēts lietotnes identifikators
<i>SOD</i>	Dokumenta drošības objekts

2. MIKROSHĒMĀ GLABĀTIE DATI

(1) Saskaņotie vadītāja apliecības obligātie un neobligātie dati

Mikroshēmā uzglabā saskaņotus vadītāja apliecības datus, kas minēti D daļā. Ja dalībvalsts nolemj vadītāju apliecībās iekļaut datus, kuri D daļā atzīmēti kā neobligāti, šos datus uzglabā mikroshēmā.

(2) Papildu dati

Dalībvalstis var mikroshēmā glabāt papildu datus, kas paredzēti to valsts tiesību aktos attiecībā uz vadītāju apliecībām. Dalībvalstis par to informē Komisiju.

3. MIKROSHĒMA

(1) Datu glabāšanas līdzekļa veids

Vadītāja apliecībā iekļaujamo datu glabāšanas līdzeklis ir mikroshēma, kurai ir kontakta, bezkontakta vai kombinētā – kontakta un bezkontakta (dubultā) – saskarne, kā norādīts šīs B.2. daļas 1. pozīcijā.

(2) Lietotnes

Visus datus mikroshēmā uzglabā elektroniskās lietotnēs. Visas mikroshēmas lietotnes identificē ar unikālu kodu, tā saukto “lietotnes identifikatoru” (*AID*), kā norādīts B.2. daļas 2. pozīcijā.

(a) ES Vadītāja apliecības lietotne

Obligātos un neobligātos vadītāja apliecības datus, kā minēts I pielikuma D daļā, uzglabā īpaši izveidotā ES Vadītāja apliecības lietotnē. ES Vadītāja apliecības lietotnes *AID* ir šāds:

“A0 00 00 04 56 45 44 4C 2D 30 31”,

kas sastāv no abiem turpmāk minētajiem:

- Eiropas Komisijas reģistrēta lietotnes identifikatora (*RID*): “A0 00 00 04 56”;
- attiecībā uz ES Vadītāja apliecības lietotni ieviesta Īpašnieklīdētnes identifikatora paplašinājuma (*PIX*): “45 44 4C 2D 30 31” (*EDL-01*).

Datus sakārto datu grupās (*DG*), kas veido loģisko datu struktūru (*LDS*).

DG uzglabā kā elementārdatnes (*EF*) ES Vadītāja apliecības lietotnē, un tās aizsargā saskaņā ar B.2. daļas 3. pozīciju.

(b) Citas lietotnes

Citus papildu datus uzglabā vienā vai vairākās īpaši izveidotās lietotnēs, kas ieviestas papildus ES Vadītāja apliecības lietotnei. Identificējot jebkuru šādu lietotni, izmanto unikālu *AID*.

4. ES VADĪTĀJA APLIECĪBAS LIETOTNES LOĢISKĀ DATU STRUKTŪRA

(1) Loģiskā datu struktūra

Vadītāja apliecības datus uzglabā mikrosihēmā loģiskā datu struktūrā (*LDS*), kā norādīts B.2. daļas 4. pozīcijā. Šajā punktā ir izklāstītas papildu prasības obligātajām un papildu DG.

Visas DG glabā vienā *EF*. *EF*, ko izmanto saistībā ar ES Vadītāja apliecības lietotni, identificē ar elementārdatnes identifikatoriem (*EFID*) un īsajiem *EF* identifikatoriem, kā norādīts B.2. daļas 5. pozīcijā.

(2) Obligāto datu grupas

Obligāto un neobligāto datu elementus uzglabā šādās DG:

- (a) DG 1: visi obligāto un neobligāto datu elementi, kuri nodrukāti dokumentā, izņemot sejas attēlu un paraksta attēlu;
- (b) DG 5: apliecības turētāja paraksta attēls;
- (c) DG 6: apliecības turētāja sejas attēls.

DG 1 datus struktūrē, kā norādīts 6. punktā un kā noteikts B.2. daļas 6. pozīcijā. DG 5 un DG 6 iekļauto informāciju uzglabā saskaņā ar B.2. daļas 7. pozīcijā dotajām specifikācijām.

(3) Papildu datu grupas

Papildu datu elementus, ja tie ir paredzēti dalībvalstu tiesību aktos attiecībā uz vadītāju apliecībām, uzglabā šādās DG:

- (a) DG 2: informācija par apliecības turētāju, izņemot biometrijas datus;
- (b) DG 3: informācija par izdevējiestādi;
- (c) DG 4: portreta fotoattēls;
- (d) DG 7: biometrijas dati, kas saistīti ar apliecības turētāja pirkstu nospiedumiem;
- (e) DG 8: biometrijas dati, kas saistīti ar apliecības turētāja acs varavīksneni;
- (f) DG 11: cita informācija, piemēram, apliecības turētāja pilns vārds un uzvārds ar valsts valodas alfabēta burtiem.

Šajās DG iekļauto informāciju uzglabā saskaņā ar B.2. daļas 8. pozīcijā izklāstītajām specifikācijām.

5. DATU DROŠĪBAS MEHĀNISMI

Lai validētu mikroshēmas un tajā iekļauto datu autentiskumu un integritāti un ierobežotu piekļuvi vadītāja apliecības datiem, izmanto pienācīgus mehānismus.

Mikroshēmas datus aizsargā saskaņā ar B.2. daļas 3. pozīcijā dotajām specifikācijām. Šajā iedaļā ir norādītas papildu prasības, kas jāievēro.

(1) Autentiskuma verifikācija

(a) Obligātā pasīva autentifikācija

Visas DG, kas uzglabātas ES Vadītāja apliecības lietotnē, aizsargā, izmantojot pasīvo autentifikāciju.

Ar pasīvo autentifikāciju saistītie dati atbilst B.2. daļas 9. pozīcijā noteiktajām prasībām.

(b) Neobligāta aktīvā autentifikācija

Neobligātās aktīvās autentifikācijas mehānismus izmanto, lai nodrošinātu, ka oriģinālā mikroshēma nav nomainīta.

(2) Piekļuves ierobežojums

(a) Obligātā pamatpiekļuves aizsardzība

Pamatpiekļuves aizsardzības (*BAP*) mehānismu izmanto attiecībā uz visiem ES Vadītāja apliecības lietotnē iekļautajiem datiem. Lai nodrošinātu savietojamību ar esošajām sistēmām, piemēram, tādām, kurās izmanto mašīnlasāmus ceļošanas dokumentus (*eMRTD*), ir obligāti jāiestrādā vienlīnijas mašīnlasāmā zona (*MRZ*), kā norādīts B.2. daļas 10. pozīcijā.

Kdoc dokumenta atslēgu, ko izmanto, lai piekļūtu mikroshēmai, ģenerē no vienlīnijas mašīnlasāmās zonas, ko var ievadīt manuāli vai ar rakstzīmju optiskās atpazīšanas (*OCR*) lasītāju. Izmanto *BAP* 1. konfigurāciju, kas noteikta vienlīnijas mašīnlasāmajai zonai, kā norādīts B.2. daļas 10. pozīcijā.

(b) Nosacītās paplašinātās piekļuves kontrole

Ja mikroshēmā glabājas personas dati, kā minēts Regulas (ES) 2016/679 9. panta 1. punktā, piekļuvi šādiem datiem aizsargā, veicot papildu pasākumus.

Paplašinātās piekļuves kontroles mehānismi atbilst B.2. daļas 11. pozīcijā dotajām specifikācijām.

(c) Publiskās atslēgas infrastruktūra (*PKI*) vadītāju apliecībām, kurās ir integrētas mikroshēmas

Dalībvalstis atbilstīgi ISO standarta 18013_3 A pielikumam veic vajadzīgos valsts pasākumus saistībā ar publiskās atslēgas pārvaldību.

6. DATU SNIEGŠANA

(1) DG 1 datu formatēšana

Tag s	L	Vērtība				Kodēšana	O/N
61	V	DG 1 datu elementi (ligzdoti)					
		Tags	L	Vērtība			
		5F 01	V	Tipa apstiprinājuma numurs		ans	O
		5F 02	V	No demogrāfisku datu elementiem veidots datu objekts			O
				Tags	L	Vērtība	
				5F 03	3	Izdevēja dalībvalsts	
				5F 04	V	Turētāja uzvārds(-i)	
				5F 05	V	Citi turētāja vārdi	
				5F 06	4	Dzimšanas datums (ddmmgggg)	
				5F 07	V	Dzimšanas vieta	
				5F 08	3	Valstspiederība	
				5F 09	1	Dzimums	
				5F 0A	4	Apliecības izdošanas datums (ddmmgggg)	
				5F 0B	4	Apliecības derīguma termiņš (ddmmgggg)	
				5F 0C	V	Izdevējiestāde	
				5F 0D	V	Administratīvais numurs (atšķirīgs no dokumenta numura)	
				5F 0E	V	Dokumenta numurs	
				5F 0F	V	Pastāvīgā dzīvesvieta vai pasta adrese	
		7F 63	V	No transportlīdzekļu/ierobežojumu/nosacījumu kategorijām veidots datu objekts			O

				Tags	L	Vērtība (kodēta, kā noteikts turpmāk)		
				02	1	Kategoriju/ierobežojumu/nosacījumu skaits	N	O
				87	V	Kategorija/ierobežojums/nosacījums	ans	O
				87	V	Kategorija/ierobežojums/nosacījums	ans	N
				...	...	...	...	...
				87	V	Kategorija/ierobežojums/nosacījums	ans	N

(2) Loģiskais ieraksta formāts

Transportlīdzekļu, ierobežojumu vai nosacījumu kategorijas apvieno datu objektā atbilstīgi struktūrai, kas norādīta šajā tabulā:

Transportlīdzekļa kategorijas kods	Izdošanas datums	Derīguma termiņš	Kods	Zīme	Vērtība

tajā:

- (a) transportlīdzekli atbilstošo kategoriju kodus norāda atbilstīgi 6. pantam (piemēram, AM, A1, A2, A, B1, B utt.);
- (b) transportlīdzeklim atbilstošās kategorijas izdošanas datumu norāda DDMMGGGG formātā (divciparu datums, kam seko divciparu mēnesis, kuram seko četrpārņu gads);
- (c) transportlīdzeklim atbilstošās kategorijas derīguma termiņu norāda DDMMGGGG formātā (divciparu datums, kam seko divciparu mēnesis, kuram seko četrpārņu gads);
- (d) kods, zīme un vērtība ir papildu informācija vai ierobežojumi, kas attiecas uz transportlīdzeklim atbilstošo kategoriju vai vadītāju.

B.2. DAĻA. Vadītāju apliecībām, kurās ir integrēts datu glabāšanas līdzeklis, piemērojamo standartu saraksts

Pozīcija	Priekšmets	Prasība	Attiecas uz
1.	Datu glabāšanas līdzekļa saskarne	ISO/IEC 7816 sērijas (kontakta), ISO/IEC 14443 sērijas (bezkontakta), kā minēts ISO/IEC 18013-2:2008, C pielikums	B.1. daļas 3. punkta 1. apakšpunkts
2.	Lietotnes identifikators	ISO/IEC 7816-5:2004	B.1. daļas 3. punkta 2. apakšpunkts
3.	Datu drošības mehānismi	ISO/IEC 18013-3:2009	B.1. daļas 3. punkta 2. apakšpunkta a) punkts B.1. daļas 5. punkts
4.	Loģiskā datu struktūra	ISO/IEC 18013-2:2008	B.1. daļas 4. punkta 1. apakšpunkts
5.	Elementārdatnes identifikatori	ISO/IEC 18013-2:2008, C.2. tabula	B.1. daļas 4. punkta 1. apakšpunkts
6.	DG 1 datu norādīšana	ISO 18013-2:2008, C.3.8. pielikums	B.1. daļas 4. punkta 2. apakšpunkts B.1. daļas 6. punkta 1. apakšpunkts
7.	DG 5 un DG 6 obligāto datu norādīšana	ISO/IEC 18013-2:2008, C.6.6. pielikums un C.6.7. pielikums; sejas attēls un paraksta attēls jāuzglabā <i>JPEG</i> vai <i>JPEG2000</i> formātā	B.1. daļas 4. punkta 2. apakšpunkts
8.	Neobligāto un papildu datu norādīšana	ISO/IEC 18013-2:2008, C pielikums	B.1. daļas 4. punkta 3. apakšpunkts
9.	Pasīvā autentifikācija	ISO/IEC 18013-3:2009, 8.1. punkts, datus uzglabā <i>EF.SOd</i> (Dokumenta	B.1. daļas 5. punkta 1. apakšpunkta a) punkts

		drošības objekts), loģiskā datu struktūrā	
10.	Pamatpiekļuves ierobežošana	ISO/IEC 18013-3:2009 un tā grozījums Nr. 1	B.1. daļas 5. punkta 2. apakšpunkta a) punkts
	Pamatpiekļuves ierobežošanas konfigurācija	ISO/IEC 18013-3:2009, B.8. pielikums	
11.	Paplašinātās piekļuves ierobežošana	Tehniskās pamatnostādnes TR-03110, Progresīvi drošības mehānismi mašīnlasāmiem ceļošanas dokumentiem – paplašinātās piekļuves kontrole (EAC), 1.11. versija	B.1. daļas 5. punkta 2. apakšpunkta b) punkts
12.	Testēšanas metodes	ISO 18013-4:2011	B.3. daļas 1. punkts
13.	Drošības sertifikāts	Drošības līmeņa novērtējums – 4. līmenis, paaugstināts (EAL 4+) vai ekvivalents	B.3. daļas 2. punkts
14.	Funkcionalitātes sertifikāts	Viedkaršu pārbaude atbilstīgi ISO 10373 sērijas dokumentiem	B.3. daļas 3. punkts.

B.3. DAĻA. Vadītāju apliecību, kurās ir integrēta mikroshēma, ES tipa apstiprināšanas procedūra

1. VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

Ražotāji, piesakoties uz tādu vadītāju apliecību ES tipa apstiprinājumu, kurās ir integrētas mikroshēmas, iesniedz drošības sertifikātu un funkcionalitātes sertifikātu.

Par visām izmaiņām, ko paredzēts veikt izgatavošanas procesā, tostarp programmatūrā, iestādei, kas piešķirusi tipa apstiprinājumu, nosūta iepriekšēju paziņojumu. Pirms izmaiņu apstiprināšanas iestāde var pieprasīt papildu informāciju un testus.

Testos izmanto B.2. daļas 12. pozīcijā noteiktās metodes.

2. DROŠĪBAS SERTIFIKĀTS

Lai izvērtētu drošību, vadītāju apliecību mikroshēmas izvērtē atbilstīgi B.2. daļas 13. pozīcijā noteiktajiem kritērijiem.

Drošības sertifikātu izdod vienīgi tad, ja pozitīvi novērtēta mikroshēmas spēja nepieļaut mēģinājumus viltot datus vai tos sagrozīt.

3. FUNKCIONALITĀTES SERTIFIKĀTS

Vadītāju apliecību, kurās ir integrētas mikroshēmas, funkcionalitātes novērtējumu testē laboratorijā atbilstīgi B.2. daļas 14. pozīcijā noteiktajiem kritērijiem.

Dalībvalstis, kuras nolemj vadītāju apliecībās integrēt mikroshēmas, nodrošina, lai būtu ievēroti attiecīgie funkcionalitātes standarti un B.1. daļas prasības.

Mikroshēmas izgatavotājam izdod funkcionalitātes sertifikātu, ja ir izpildīti visi turpmāk uzskaitītie nosacījumi:

- attiecībā uz mikroshēmu ir saņemts derīgs drošības sertifikāts;
- ir pierādīta atbilstība B.2. daļas prasībām;
- ir sekmīgi nokārtoti funkcionalitātes testi.

Attiecīgās dalībvalsts iestāde ir atbildīga par funkcionalitātes sertifikāta izdošanu.

Funkcionalitātes sertifikātā norāda izdevējiestādi, pieteikuma iesniedzēju, mikroshēmas identifikatoru un detalizētu sarakstu, kurā uzskaitīta testēšana un tās rezultāti.

4. ES TIPA APSTIPRINĀJUMA SERTIFIKĀTS

(1) Sertifikāta paraugs

Dalībvalstis izdod ES tipa apstiprinājuma sertifikātu pēc tam, kad tām iesniegts drošības un funkcionalitātes sertifikāts, kā noteikts šajā pielikumā. ES tipa apstiprinājuma sertifikāti atbilst B.4. daļā sniegtajam paraugam.

(2) Numerācijas sistēma

ES tipa apstiprinājuma numerācijas sistēma sastāv no šādiem elementiem:

(a) burta "e", kam seko tās dalībvalsts identifikācijas numurs, kas piešķirusi ES tipa apstiprinājumu:

1. Vācija,
2. Francija,
3. Itālija,
4. Nīderlande,
5. Zviedrija,
6. Beļģija,
7. Ungārija,
8. Čehijas Republika,
9. Spānija,
12. Austrija,
13. Luksemburga,
17. Somija,
18. Dānija,
19. Rumānija,
20. Polija,
21. Portugāle,
23. Grieķija,
24. Īrija,

25. Horvātija,

26. Slovēnija,

27. Slovākija,

29. Igaunija,

32. Latvija,

34. Bulgārija,

36. Lietuva,

49. Kipra,

50. Malta;

- (b) burtiem “DL”, pirms tiem ievietojot defisi, un pēc tiem – divus ciparus, kas norāda kārtas numuru, kas piešķirts šim pielikumam vai jaunākajam būtiskajam tajā izdarītajam tehniskajam grozījumam. Šim pielikumam ir piešķirts kārtas numurs “00”;
- (c) ES tipa apstiprinājuma unikālā identifikācijas numura, ko piešķir izdevēja dalībvalsts.

ES tipa apstiprinājuma numerācijas sistēmas piemērs: e50-DL00 12345

Katrai vadītāja apliecībai, kurā ir integrēta mikroshēma, apstiprinājuma numuru glabā mikroshēmā DG 1.

B.4. DAĻA. Vadītāja apliecības ar integrētu mikroshēmu ES tipa apstiprinājuma sertifikāta paraugs

Kompetentās iestādes nosaukums: ...

Paziņojums par (*):

— apstiprinājumu

— apstiprinājuma anulēšanu

ES vadītāja apliecībai, kurā ir integrēta mikroshēma

Apstiprinājuma Nr.: ...

1. Ražotāja zīmols vai preču zīme: ...

2. Modeļa nosaukums: ...

3. Ražotāja vai tā pārstāvja, ja attiecināms, nosaukums: ...

...

4. Ražotāja vai tā pārstāvja, ja attiecināms, adrese: ...

...

5. Laboratorijas testu ziņojumi:

5.1. Drošības sertifikāts Nr. ... Datums: ...

Izdevējietāde: ...

5.2. Funkcionalitātes sertifikāts Nr.: ... Datums: ...

Izdevējietāde: ...

6. Apstiprināšanas datums: ...

7. Apstiprinājuma anulēšanas datums: ...

8. Vieta: ...

9. Datums: ...

10. Pielikumā pievienotie aprakstošie dokumenti: ...

11. Paraksts: ...

(*) Atzīmēt attiecīgo lodziņu.

C DAĻA. MOBILĀS VADĪTĀJU APLIECĪBAS SPECIFIKĀCIJAS

- (1) Saskaņā ar Regulu (ES) 910/2014 Eiropas digitālās identitātes maki pilnvarotām personām nodrošina vismaz šādas funkcijas:
 - (a) datu iegūšanu un glabāšanu, kas ļauj pierādīt personas tiesības vadīt transportlīdzekli;
 - (b) šo datu attēlošanu un nosūtīšanu.
- (2) Mobilās vadītāju apliecības un citas relevantās sistēmas atbilst ISO/IEC 18013-5 standartam par mobilajām vadītāju apliecībām un Regulai (ES) Nr. 910/2014.
- (3) Šajā pielikumā saskaņā ar šo direktīvu izdotas mobilās vadītāja apliecības turētāju uzskata par apliecības pilnvaroto lietotāju tikai tad, ja šis turētājs ir par tādu identificēts. [...]
- (4) [...]
- (5) Dalībvalstis ļauj vadītāja apliecības turētājam izgūt mobilo vadītāja apliecību savā Eiropas digitālās identitātes makā. [...]

Eiropas digitālās identitātes maks, kurā ir mobilā vadītāja apliecība, ļauj automātiski vai pēc pieprasījuma atjaunināt vai atkārtoti izdot mobilo vadītāja apliecību.

Eiropas digitālās identitātes maks ļauj vadītāja apliecības turētājam trešai pusei parādīt vai nosūtīt visus vai daļu datu, kas ir mobilajā vadītāja apliecībā. Dalībvalstu kompetentās iestādes ir pilnvarotas pieprasīt no Eiropas digitālās identitātes maka datus, kas ir ietverti mobilajās vadītāju apliecībās, lai pārliecinātos par vadītāja apliecības turētāja tiesībām vadīt transportlīdzekli (verifikācija).

[...]

Tieši no Eiropas digitālās identitātes makā uzglabātās mobilās vadītāju apliecības elektroniskā apliecinājuma nosūtīta informācija ļauj kompetentajām iestādēm noteikt mobilās vadītāja apliecības turētāja tiesības vadīt transportlīdzekli (verifikācija), ieskaitot jebkārus ierobežojumus, kas ir piemērojami Savienībā vai dalībvalsts teritorijā. Dalībvalstis neuzskata mobilo vadītāja apliecību par derīgu, ja tās derīguma termiņš ir beidzies vai ja tā ir atsaukta. Ja dalībvalsts nolemj atsaukt mobilo vadītāja apliecību, tā informāciju par šo lēmumu ievada atsaukšanas sarakstā, ko pārvalda minētā dalībvalsts, vai dara to pieejamu citām dalībvalstīm verifikācijas nolūkā citā veidā, bez maksas un sadarbspējīgā veidā. Dalībvalsts, kas nav vadītāja apliecības izdevēja dalībvalsts un kas nosaka transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu, nekavējoties informē dalībvalsti, kas izdevusi vadītāja apliecību.

- (6) [...]
- (7) [...]
- (8) [...]

D DAĻA. ES VADĪTĀJA APLIECĪBĀ IEKĻAUJAMIE DATI

(1) Apliecības izsniedzēju dalībvalstu pazīšanas zīmes ir šādas:

B : Beļģija

BG : Bulgārija

CZ : Čehijas Republika

DK : Dānija

D : Vācija

EST : Igaunija

GR : Grieķija

E : Spānija

F : Francija

HR : Horvātija

IRL : Īrija

I : Itālija

CY : Kipra

LV : Latvija

LT : Lietuva

L : Luksemburga:

H : Ungārija

M : Malta

NL : Nīderlande

A : Austrija

PL : Polija

P : Portugāle

RO : Rumānija

SLO : Slovēnija

SK : Slovākija

FIN : Somija

S : Zviedrija

(2) Uz vadītāju apliecībām ir šādi drukāti vārdi “vadītāja apliecība” dalībvalstu valodā(-s):

Свидетелство за управление на МПС

Permiso de Conducción

Řidičský průkaz

Kørekort

Führerschein

Juhiluba

Άδεια Οδήγησης

Driving Licence

Permis de conduire

Ceadúas Tiomána

Vozačka dozvola

Patente di guida

Vadītāja apliecība

Vairuotojo pažymėjimas

Vezetői engedély

Ličenzja tas-Sewqan

Rijbewijs

Prawo Jazdy

Carta de Condução

Permis de conducere

Vodičský preukaz

Vozniško dovoljenje

Ajokortti

Körkort;

(3) Informācija par izdoto apliecību:

Lauks	Informācija
1	turētāja uzvārds
2	citi turētāja vārdi
3	dzimšanas datums un vieta
4a	apliecības izdošanas datums
4b	apliecības derīguma termiņš [...]
4c	izdevējietādes nosaukums
4d	no 5. laukā norādītā numura atšķirīgs numurs, administratīviem mērķiem (nav obligāti)
5	apliecības numurs
6	turētāja fotoattēls
7	turētāja paraksts
8	pastāvīgās dzīvesvietas vai pasta adrese (nav obligāti)
9	kategorija transportlīdzeklim, ko turētājam ir tiesības vadīt (nacionālās kategorijas drukā citādā veidā nekā saskaņotās kategorijas)

(4) Apliecības kategorijām specifiska informācija:

Lauks	Informācija
9	kategorija transportlīdzeklim, ko turētājam ir tiesības vadīt (nacionālās kategorijas drukā (vai mobilās vadītāja apliecības gadījumā – uzrāda) citādā veidā nekā saskaņotās kategorijas)

10	pirmās izdošanas datums katrai kategorijai, ja tāds ir pieejams (šis datums jāatkārto arī uz jaunās apliecības, ja tā tiek atkārtoti aizvietota vai nomainīta); katrā datuma ailē ieraksta divus ciparus šādā secībā: diena.mēnesis.gads (DD.MM.GG.)
11	derīguma termiņš katrai kategorijai; katrā datuma ailē ieraksta divus ciparus šādā secībā: diena.mēnesis.gads (DD.MM.GG.)
12	pretī attiecīgajai kategorijai kodu norādes par papildu informāciju/ierobežojumu(-iem), kā noteikts E daļā

Ja E daļā noteikto kodu piemēro visām kategorijām, par kurām apliecība ir izdota, to var iespiest 9., 10. un 11. laukā.

(5) Informācija, kas attiecas uz izdotās apliecības pārvaldību:

Lauks	Informācija
13	vieta, lai uzņēmēja dalībvalsts norādītu svarīgu informāciju par apliecības pārvaldību, īstenojot A.1. daļas 4. punkta a) apakšpunktu;
14	vieta iespējamam svarīgas informācijas par apliecības pārvaldību vai ceļu satiksmes drošību (nav obligāti) ierakstam, ko veic dalībvalsts, kura izsniedz apliecību; šī informācija jo īpaši var ietvert transportlīdzekļa vadīšanas tiesību vai vadītāja apliecības daļēju ierobežojumu, apturēšanu, atņemšanu vai anulēšanu, piemēram, tādu, kas attiecas tikai uz konkrētām kategorijām vai uz konkrētu dalībvalstu teritoriju. Ja informācija attiecas uz kādu no šajā pielikumā definētajiem virsrakstiem, tad pirms tās norāda attiecīgā lauka numuru. Pēc rakstiskas vienošanās ar turētāju šajā vietā var ierakstīt informāciju, kas nav saistīta ar vadītāja apliecības pārvaldību vai ceļu satiksmes drošību; šāds ieraksts nekādā gadījumā nedrīkst izmainīt vadītāja apliecības parauga izmantošanu.

E DAĻA. SAVIENĪBAS UN NACIONĀLIE KODI

Kodi no 01 līdz 99 ir saskaņoti Eiropas Savienības kodi

VADĪTĀJS (medicīniski apsvērumi)

01	.	Redzes korekcija un/vai aizsardzība
	01.01.	Brilles
	01.02.	Kontaktlēca(-as)
	01.05.	Acu aizsegs
	01.06.	Brilles vai kontaktlēcas
	01.07.	Specifiski optiskie palīglīdzekļi
02		Dzirdes aparāti/saziņas palīglīdzekļi
03		Locekļu protēze/ortoze
	03.01.	Augšējo ekstremitāšu protēze/ortoze
	03.02.	Apakšējo ekstremitāšu protēze/ortoze

TRANSPORTLĪDZEKĻA PIELĀGOŠANA

10		Pārveidota pārveidota pārnesumkārbā
	10.02.	Automātiska pārnesumu pārslēgšana
	10.04.	Pielāgota pārnesumkārbas vadības ierīce
15		Pārveidots sajūgs
	15.01.	Pielāgots sajūga pedālis

	15.02.	Ar roku darbināms sajūgs
	15.03.	Automātisks sajūgs
	15.04.	Līdzeklis, kas novērš traucēkļus sajūga pedālim vai tā darbināšanu
20		Pārveidotas bremžu sistēmas
	20.01.	Pielāgots bremžu pedālis
	20.03.	Bremžu pedālis, kas piemērots darbībai ar kreiso kāju
	20.04.	Slīdošs bremžu pedālis
	20.05.	Noliekts bremžu pedālis
	20.06.	Ar roku darbināmas bremzes
	20.07.	Maksimālais spēks bremžu darbināšanai ...N ¹² (piemēram, "20,07(300N)")
	20.09.	Pielāgotas stāvbremzes
	20.12.	Līdzeklis, kas novērš traucēkļus bremžu pedālim vai tā iedarbināšanu
	20.13.	Ar celi darbināmas bremzes
	20.14.	Bremžu sistēma, kuru palīdz darbināt ārējs spēks
25		Pārveidota akselelatora sistēma
	25.01.	Pielāgots akselelatora pedālis
	25.03.	Noliekts akselelatora pedālis

¹² Šis spēks norāda uz vadītāja spēju darbināt sistēmu.

	25.04.	Ar roku darbināms akselerators
	25.05.	Ar celi darbināms akselerators
	25.06.	Akselerators, kuru palīdz darbināt ārējs spēks
	25.08.	Akseleratora pedālis kreisajā pusē
	25.09.	Līdzeklis, kas novērš traucēkļus akseleratora pedālim vai tā darbināšanu
31		Pedāļu pielāgojumi un pedāļu aizsargierīces
	31.01.	Paralēlu pedāļu papildu komplekts
	31.02.	Pedāļi vienā (vai gandrīz vienā) līmenī
	31.03.	Līdzeklis, kas novērš traucēkļus akseleratora un bremžu pedālim vai to darbināšanu, ja pedāļus nedarbina ar kāju
	31.04.	Paaugstināta grīda
32		Kombinētas darba bremžu un akseleratora sistēmas
	32.01.	Ar vienu roku darbināma kombinēta darba bremžu un akseleratora sistēma

	32.02.	Kombinēta darba bremžu un akseleratora sistēma, ko darbina ārējs spēks
33		Kombinētas darba bremžu, akseleratora un stūres sistēmas
	33.01.	Ar vienu roku darbināma kombinēta akseleratora, darba bremžu un stūres sistēma, ko darbina ārējs spēks
	33.02.	Ar divām rokām darbināma kombinēta akseleratora, darba bremžu un stūres sistēma, ko darbina ārējs spēks
35		Pārveidots vadības ierīču izkārtojums (lukturu, vējstikla tīrītāja/apskalotāja, skaņas signālierīces, virzienrādītāju u. c. slēdži)
	35.02.	Vadības ierīces darbināmas, neatlaižot stūrēšanas ierīci
	35.03.	Vadības ierīces darbināmas ar kreiso roku, neatlaižot stūrēšanas ierīci
	35.04.	Vadības ierīces darbināmas ar labo roku, neatlaižot stūrēšanas ierīci
	35.05.	Vadības ierīces darbināmas, neatlaižot stūrēšanas ierīci un akseleratora un bremzēšanas mehānismus
40		Pārveidota stūres iekārta
	40.01.	Maksimālais spēks stūres iekārtas darbināšanai ... N ¹³ (piemēram, "40.01.(140N)")
	40.05.	Pielāgots stūres rats (lielāka/biezāka stūres rata daļa, samazināts diametrs utt.)
	40.06.	Pielāgota stūres rata pozīcija

¹³ Šis spēks norāda uz vadītāja spēju darbināt sistēmu.

	40.09.	Ar kāju darbināma stūres iekārta
	40.11.	Stūres rats ar palīgierīci
	40.14.	Ar vienu plaukstu/roku darbināma alternatīva pielāgotā stūres sistēma
	40.15.	Ar divām plaukstām/rokām darbināma alternatīva pielāgotā stūres sistēma
42		Pārveidotas atpakaļskata/sānskata ierīces
	42.01.	Pielāgota atpakaļskata ierīce
	42.03.	Papildu iekšējā ierīce sānskatam
	42.05.	Aklās zonas pārredzamības ierīce
43		Vadītāja sēdvietā
	43.01.	Vadītāja sēdekļa augstums normālai pārredzamībai un normālā attālumā no stūres rata un pedāļiem
	43.02.	Vadītāja sēdeklis pielāgots ķermeņa formai
	43.03.	Vadītāja sēdeklis ar sānu balstu labai stabilitātei
	43.04.	Vadītāja sēdeklis ar roku balstu
	43.06.	Pielāgota drošības josta
	43.07.	Drošības jostas veids ar balstu labai stabilitātei
44		Motociklu pārveidojumi (obligāti norādīt apakš kodu)
	44.01.	Vienoti darbināmas bremzes
	44.02.	Pielāgotas priekšējā riteņa bremzes
	44.03.	Pielāgotas aizmugurējā riteņa bremzes

	44.04.	Pielāgots akselerators
	44.08.	Sēdekļa augstums ļauj vadītājam, atrodoties sēdus stāvoklī, vienlaicīgi nolikt abas kājas uz virsmas un līdzsvarot motociklu apstāšanās un stāvēšanas laikā
	44.09.	Maksimālais spēks priekšējā riteņa bremžu darbināšanai ... N ¹⁴ (piemēram, "44.09(140N)")
	44.10.	Maksimālais spēks aizmugurējā riteņa bremžu darbināšanai ... N ¹⁵ (piemēram, "44.10(240N)")
	44.11.	Pielāgots kāju atbalsts
	44.12.	Pielāgots rokturis
45		Motocikls tikai ar blakusvāģi
46		Tikai tricikli
47		Vienīgi transportlīdzekļiem ar vairāk nekā diviem riteņiem, kuru vadītājam nav jātur līdzsvars, sāktu braukt, apstātos vai stāvētu

¹⁴ Šis spēks norāda uz vadītāja spēju darbināt sistēmu.

¹⁵ Šis spēks norāda uz vadītāja spēju darbināt sistēmu.

50		Vienīgi konkrēts transportlīdzeklis/šasijas numurs (transportlīdzekļa identifikācijas numurs, <i>VIN</i>)
Burti izmantošanai kopā ar kodiem 01–44 turpmākai detalizācijai:		
a	kreisā puse	
b	labā puse	
c	rokas	
d	pēda	
e	vidus	
f	visa roka	
g	īkšķis	

IEROBEŽOTA LIETOJUMA KODI

60		Neobligātās atbildmes (obligāti norādīt apakš kodu)
	60.01.	Vismaz 21 gadu vecs B apliecības turētājs drīkst vadīt motorizētus triciklus, kuru jauda pārsniedz 15 kW
	60.02.	B apliecības turētājs drīkst vadīt A1 kategorijas motociklus
	60.03.	B1 apliecības turētājs drīkst vadīt tikai transportlīdzekļus, kuru maksimālā masa nepārsniedz 2500 kg un maksimālais ātrums ir tehniski ierobežots līdz 45 km/h
61		Tikai braukšanai dienas laikā (piemēram, vienu stundu pēc saullēkta un vienu stundu pirms saulrieta)
62		Tikai braukšanai ... km rādiusā ap turētāja dzīvesvietu vai tikai pilsētā/reģionā

63		Braukšana bez pasažieriem
64		Tikai braukšanai ar ātrumu, kas nepārsniedz ... km/h
65		Braukšana atļauta tikai kopā ar vismaz līdzvērtīgas kategorijas vadītāja apliecības turētāju, ja vien uz šo nosacījumu neattiecas kods 98.02
66		Bez piekabes
67		Nedrīkst braukt pa automaģistrālēm
68		Nedrīkst lietot alkoholiskus dzērienus
69		Vienīgi tādu transportlīdzekļu vadīšanai, kas aprīkoti ar alkometrisku autoblokētāju saskaņā ar EN 50436. Norāde par derīguma termiņu nav obligāta (piemēram, “69” vai “69(01.01.2016.)”)

ADMINISTRATĪVI JAUTĀJUMI

70		Apliecības Nr. ..., kas izdota ... (ES/ANO pazīšanas zīme trešās valsts gadījumā;; piemēram, “70.0123456789.NL”), maiņa
71		Apliecības Nr. ..., kas izdota ... (ES/ANO pazīšanas zīme trešās valsts gadījumā; piemēram, “71.987654321.HR”), dublikāts
72		Apliecības Nr. ..., kas izdota ... (ANO pazīšanas zīme trešai valstij, uz kuru attiecas īstenošanas lēmums saskaņā ar 12. panta 7. punktu; piemēram, “72.0123456789.USA”), maiņa
73		Vienīgi transportlīdzekļi B kategorijā – kvadricikli ar motoru (B1)
78		Vienīgi transportlīdzekļi ar automātisko pārnesumkārbu

79		Vienīgi transportlīdzekļi, kas norādīti šīs direktīvas 18. pantā (obligāti norādīt apakš kodu)
	79.01.	Vienīgi divriteņu transportlīdzekļi ar blakusvāģi vai bez tā
	79.02.	Vienīgi trīsriteņu vai vieglā kvadricikla veida transportlīdzekļi AM kategorijā
	79.03.	Vienīgi tricikli
	79.04.	Vienīgi tricikli kopā ar piekabi, kuras maksimālā pieļaujamā masa nepārsniedz 750 kg
	79.05.	Motocikls A1 kategorijā, kura jaudas un masas attiecība ir lielāka par 0,1 kW/kg
	79.06.	Transportlīdzeklis BE kategorijā, kam piekabes maksimālā atļautā masa pārsniedz 3500 kg
80		Vienīgi motorizēta tricikla veida transportlīdzekļa A kategorijas vadītāja apliecības turētāji, kas nav sasnieguši 24 gadu vecumu
81		Vienīgi divriteņu motocikla veida transportlīdzekļa A kategorijas vadītāja apliecības turētāji, kas nav sasnieguši 21 gada vecumu
95		Vadītājs, kam ir APA, kura atbilst arodprasmes pienākumam saskaņā ar Direktīvu (ES) 2022/2561 līdz ... (piemēram, “95(01.01.2028.)”)
96		Transportlīdzekļi B kategorijā kopā ar piekabi, kuras maksimālā atļautā masa pārsniedz 750 kg, ja šāda sastāva maksimālā atļautā masa pārsniedz 3500 kg, bet nepārsniedz 4250 kg

97		Aizliegts vadīt tādu transportlīdzekli C1 kategorijā, kurš ir Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 165/2014 ¹⁶ darbības jomā.
98		Kodi, ko izmanto 14. un 15. panta vajadzībām (obligāti norādīt apakš kodu)
	98.01	Vadītāju uzskata par iesācēju vadītāju, uz kuru attiecas pārbaudes laika nosacījumi. Apliecības maiņas, atjaunošanas vai aizstāšanas gadījumā kodu papildina ar sākotnējo noteikto pārbaudes laika beigu datumu (piemēram, “98.01.13.04.2028.”)
	98.02	Apliecības turētājs ievēro shēmas transportlīdzekļa vadīšanai ar pavadošo personu nosacījumus, kamēr nav sasniedzis 18 gadu vecumu
99		Kods, ko izmanto dzīvojamā mehāniskā transportlīdzekļa vai smagā medicīniskā transportlīdzekļa vadīšanai ar B kategorijas apliecību, ja maksimālā atļautā masa pārsniedz 3500 kg, bet nepārsniedz 4250 kg

Kodi, sākot no 100, ir nacionālie kodi, kas derīgi vadīšanai tikai dalībvalstī, kura izsniegusi šo vadītāja apliecību.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 165/2014 (2014. gada 4. februāris) par tahogrāfiem autotransportā, ar kuru atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3821/85 par reģistrācijas kontrolierīcēm, ko izmanto autotransportā, un groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 561/2006, ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu (OV L 060, 28.2.2014., 1. lpp.).

II PIELIKUMS

BRAUKŠANAS EKSĀMENU MINIMĀLĀS PRASĪBAS UN MOTORIZĒTA TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪŠANAS ZINĀŠANAS, PRASMES UN UZVEDĪBA

I. BRAUKŠANAS EKSĀMENU MINIMĀLĀS PRASĪBAS

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vadītāja apliecību pretendenti ir zināšanas un prasme, un tāda braukšanas uzvedība, kāda vajadzīga, lai vadītu motorizētu transportlīdzekli. Šim mērķim veiktajā eksaminēšanā ir jāietver:

- teorijas eksāmens;
- pēc teorijas eksāmena sekmīgas nokārtošanas — braukšanas prasmju un uzvedības eksāmens.

Turpmāk izklāstīti eksaminēšanas veikšanas nosacījumi.

A. TEORIJAS EKSĀMENS

1. Forma

Izvēlas tādu formu, lai varētu pārlicināties, ka pretendents ir prasītās zināšanas par 2., 3. un 4. punktā uzskaitītajiem jautājumiem.

Pretendentu uz vadītāja apliecību vienā kategorijā, kas ir nokārtojis teorijas eksāmenu, lai iegūtu vadītāja apliecību citā kategorijā, var atbrīvot no 2., 3. un 4. punkta vispārīgo noteikumu izpildes.

2. Teorijas eksāmena saturs attiecībā uz transportlīdzekļiem visās kategorijās

Jautājumus uzdod par katru no turpmākajos punktos uzskaitītajiem tematiem, jautājumu saturu un formu atstājot katras dalībvalsts ziņā.

- (a) Ceļu satiksmes noteikumi:
 - jo īpaši attiecībā uz ceļa zīmēm, apzīmējumiem un signāliem, priekšroku un ātruma ierobežojumiem.
- (b) Vadītājs:
 - modrības un attieksmes pret pārējiem ceļu satiksmes dalībniekiem, tostarp mikromobilitātes izmantotājiem, nozīmīgums;
 - vispārēja uztvere, tostarp bīstamības uztvere, situācijas novērtējums un lēmumu pieņemšana, it sevišķi reakcijas laiks, kā arī braukšanas uzvedības izmaiņas alkohola, narkotiku un zāļu ietekmē, garstāvoklis un nogurums.

(c) Ceļš:

- vissvarīgākie principi attiecībā uz drošas distances ievērošanu starp transportlīdzekļiem, bremzēšanas ceļu un noturību uz ceļu dažādos laika un ceļa apstākļos;
- braukšanas riska faktori dažādos ceļa apstākļos, tostarp bīstamības uztvere un prognozēšana, jo īpaši izmaiņas atkarībā no laika apstākļiem un diennakts laika;
- dažāda veida ceļu pazīmes un attiecīgās ar tiesību aktiem noteiktās prasības;
- droša vadīšana autoceļu tuneļos.

(d) Citi ceļu satiksmes dalībnieki:

- specifiski riska faktori saistībā ar citu ceļu satiksmes dalībnieku pieredzes trūkumu, it sevišķi attiecībā uz neaizsargātajiem ceļu satiksmes dalībniekiem, kas satiksmē ir mazāk aizsargāti salīdzinājumā ar tādu mehānisko transportlīdzekļu kā vieglo automobiļu, autobusu un kravas automobiļu lietotāji, un kas ir tieši pakļauti sadursmes spēkam. Šī kategorija ietver gājējus, velosipēdistus, motorizētu divriteņu transportlīdzekļu lietotājus, individuālu mobilitātes ierīču lietotājus, personas ar invaliditāti vai ar ierobežotām pārvietošanās vai orientēšanās spējām;
- riski, kas saistīti ar dažādu veidu transportlīdzekļu kustību un vadīšanu un ar to vadītāju atšķirīgo skata lauku, ietverot transportlīdzekļus ar pilnveidotām vadītājam asistējošām sistēmām un citām automatizētām sistēmām.

(e) Vispārīgi noteikumi un citi jautājumi:

- noteikumi par administratīvajiem dokumentiem, kas prasīti transportlīdzekļa lietošanai;
- vispārīgi noteikumi, kas nosaka, kā vadītājam jārikojas pēc satiksmes negadījuma (brīdināšanas ierīču novietošana un citu satiksmes dalībnieku brīdināšana), un pasākumi, ko vadītājs var veikt, lai palīdzētu ceļu satiksmes negadījumā cietušajiem, ja tas nepieciešams;
- drošības faktori, kas attiecas uz transportlīdzekli, pārvadājamo kravu un personām;
- zināšanas par drošības aspektiem saistībā ar transportlīdzekļiem, kurus darbina ar alternatīvām degvielām.

(f) Piesardzības pasākumi, izkāpjot no transportlīdzekļa.

- (g) Mehānikas aspekti saistībā ar ceļu satiksmes drošību; pretendentiem jāspēj konstatēt izplatītākie bojājumi, jo īpaši stūres, balstiekārtas un bremžu sistēmā, riepu, apgaismes ierīču un virzienrādītāju, atstarotāju, atpakaļskata spoguļu, vējstikla un stikla tīrītāju, izplūdes sistēmas, drošības jostu un skaņas signālierīču bojājumi.

- (h) Transportlīdzekļa drošības ierīču un jo īpaši drošības jostu, galvas balstu un bērnu drošības ierīču lietošana.
- ha) Elektrotransportlīdzekļu uzlāde.
- (i) Transportlīdzekļu izmantošanas noteikumi un aspekti saistībā ar vidi, arī attiecībā uz elektrotransportlīdzekļiem: skaņas signālierīču atbilstīga izmantošana, degvielas/enerģijas mērens patēriņš, emisiju ierobežošana (siltumnīcefekta gāzu emisijas, gaisa piesārņotāji, troksnis un mikroplastmasa, ko rada riepu un ceļu dilšana, utt.).
- j) Priekšrocības, ierobežojumi un riski, kas saistīti ar pilnveidotām vadītājam asistējošām sistēmām un automatizētām transportlīdzekļa vadīšanas sistēmām. To, cik svarīgas ir to atšķirības un droša izmantošana, kā arī vadītāja mijiedarbība, vadītāja pienākumi un tas, kā sistēmas var ietekmēt vadītāja informētību un uzvedību. Tas ietver sistēmu izmantošanas jomu, sistēmu ģenerētu pārņemšanas pieprasījumu esamību un vadītāja atlikušos pienākumus sistēmu darbības laikā.

Jauns 18.a apsvēruma

“(18.a) Ņemot vērā pilnveidotu vadītājam asistējošu sistēmu un automatizēto transportlīdzekļa vadīšanas sistēmu pieaugošo pieejamību un izmantošanu, teorētiskajos testos ir jāiekļauj prasības, kas attiecas uz šīm sistēmām, lai nodrošinātu vadītāja vispārējās zināšanas par priekšrocībām, ierobežojumiem un riskiem, kas saistīti ar automatizētām sistēmām. Šī prasība par zināšanām ir īpaši attiecas uz automatizēto transportlīdzekļa vadīšanas sistēmu izmantošanas jomu, automatizētās vadīšanas sistēmu pārņemšanas pieprasījumu esamību un vadītāja atlikušajiem pienākumiem automatizēto vadīšanas sistēmu darbības laikā.”

3. Specifiski noteikumi attiecībā uz A1, A2 un A kategoriju

Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude par:

- (a) aizsargtērpa izmantošanu, piemēram, cimdu, zābaku, apģērba un aizsargķiveres izmantošanu;
- (b) motobraucēja pamanāmību pārējiem satiksmes dalībniekiem;
- (c) riska faktoriem, kas saistīti ar dažādiem ceļa apstākļiem, kā izklāstīts iepriekš, papildus pievēršot uzmanību slidenām brauktuves daļām, piemēram, noteku lūkām, ceļa apzīmējumiem, piemēram, līnijām un bultām, kā arī tramvaja slīdēm;
- (d) mehānikas aspektiem saistībā ar ceļu satiksmes drošību, kas izklāstīts iepriekš, papildus pievēršot uzmanību avārijas slēdzim, eļļas līmenim un ķēdei.

4. **Specifiski noteikumi attiecībā uz C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategoriju**

(1) Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude par:

- (a) noteikumiem par braukšanas un atpūtas laikposmiem, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 561/2006¹⁷; reģistrācijas kontrolierīču izmantošanu, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 165/2014;
- (b) noteikumiem par attiecīgo pārvadājumu veidu: preču vai pasažieru;
- (c) transportlīdzekļa un pārvadājuma dokumentiem, kas vajadzīgi iekšzemes un starptautiskiem kravu un pasažieru pārvadājumiem;
- (d) rīcību pēc ceļu satiksmes negadījuma; pasākumiem, kas veicami pēc ceļu satiksmes negadījuma vai līdzīga notikuma, tostarp ārkārtas rīcību, piemēram, pasažieru evakuāciju, un pamatzināšanas par pirmo palīdzību;
- (e) piesardzības pasākumiem, kas veicami, noņemot un nomainot riteņus;
- (f) noteikumiem par transportlīdzekļa masu un gabarītiem; noteikumiem par ātruma ierobežotājiem;
- (g) redzamības lauka ierobežojumiem, ko rada attiecīgā transportlīdzekļa īpatnības;
- (h) ceļu kartes izprašanu un maršruta plānošanu, tostarp elektronisku navigācijas sistēmu lietošanu (nav obligāti);
- (i) drošības faktoriem, kas attiecas uz transportlīdzekļa piekraušanu: kravas pārvaldību (sakraušanu un nostiprināšanu), grūtībām ar dažāda veida kravām (piemēram, šķidrums, iekarināta krava,...), kravu iekraušanu un izkraušanu un kraušanas iekārtu lietošanu (tikai C, CE, C1, C1E kategorija);
- (j) vadītāja atbildību par pasažieru pārvadāšanu; pasažieru ērtībām un drošību; bērnu pārvadāšanu; vajadzīgajām pārbaudēm pirms braukšanas uzsākšanas; teorijas eksāmenā aptver visu veidu autobusus (sabiedriskā transporta un tālsatiksmes autobusus, īpašu gabarītu autobusus,...) (tikai D, DE, D1, D1E kategorija).
- (k) Dalībvalstis no zināšanu pārbaudes par 4. punkta 1. apakšpunkta a)–c) punktā uzskaitītajiem tematiem var atbrīvot pretendētus, kuri vēlas iegūt transportlīdzekļa, kas nav Regulas (ES) Nr. 165/2014 darbības jomā, C1 vai C1E kategorijas vadītāja apliecību.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 561/2006 (2006. gada 15. marts), ar ko paredz dažu sociālās jomas tiesību aktu saskaņošanu saistībā ar autotransportu, groza Padomes Regulu (EEK) Nr. 3821/85 un Padomes Regulu (EK) Nr. 2135/98 un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 3820/85 (OV L 102, 11.4.2006., 1. lpp.).

- (2) Obligāta vispārīgo zināšanu pārbaude C, CE, D un DE kategorijai par šādiem papildu jautājumiem:
- (a) uzbūves un darbības principi attiecībā uz: iekšdedzes [...] motoriem, šķidrumiem (piemēram, motoreļļu, dzesēšanas šķidrumu, apskalošanas šķidrumu), degvielas sistēmu, elektroiekārtu, aizdedzes sistēmu, transmisijas sistēmu (sajūgu, pārnesumkārbu utt.);
 - (b) eļļošana un aizsargāšana pret sasalšanu;
 - (c) riepu uzbūves principi, montāža, pareiza izmantošana un kopšana;
 - (d) bremžu iekārtu un apgriezīgu ierobežotāju veidu principi, darbība, galvenās sastāvdaļas, pievienošana, izmantošana un ikdienas uzturēšana un *ABS* bremžu izmantošana;
 - (e) sakabes sistēmu veidu principi, darbība, galvenās sastāvdaļas, pievienošana, izmantošana un ikdienas uzturēšana (tikai CE un DE kategorija);
 - (f) bojājumu cēloņu atrašanas metodes;
 - (g) transportlīdzekļu preventīvā uzturēšana un nepieciešamie kārtējie remontu;
 - (h) vadītāja atbildība par kravas saņemšanu, pārvadāšanu un piegādi saskaņā ar vienošanos (tikai C un CE kategorija).

B. PRASMJU UN UZVEDĪBAS EKSĀMENS

5. Transportlīdzeklis un tā iekārtas

(1) Transportlīdzekļa pārnesumkārbas

- (a) Lai vadītu transportlīdzekli ar manuālu pārnesumkārbu, braukšanas prasmju un uzvedības eksāmenu kārtot ar transportlīdzekli, kam ir manuāla pārnesumkārbas.

“Transportlīdzeklis ar manuālu pārnesumkārbu” ir transportlīdzeklis, kam ir sajūga pedālis (vai manuāli darbināma svira transportlīdzekļos A, A2 un A1 kategorijā) un kas jādarbina vadītājam, uzsākot kustību vai apstājoties un pārslēdzot pārnesumus.

- (b) Transportlīdzekļus, kas neatbilst 5. punkta 1. apakšpunkta a) punktā noteiktajam kritērijam, uzskata par tādiem, kam ir automātiska pārnesumkārbas.

Neskarot 5. punkta 1. apakšpunkta c) punktu, ja pretendents prasmju un uzvedības eksāmenu kārtot ar transportlīdzekli, kam ir automātiska pārnesumkārbas, to norāda ikvienā apliecībā, kas izdota uz šāda eksāmena pamata, ar attiecīgo Savienības kodu, kā noteikts I pielikuma E daļā. Apliecības, kam ir šāda norāde, izmanto, lai vadītu tikai transportlīdzekļus ar automātisko pārnesumkārbu.

Savienības kodu, kas aprakstīts pirmajā daļā, neregistrē uz A1, A2, A, B1 vai B kategorijas apliecības, vai pēc tam to noņem, ja apliecības pretendents vai turētājs šim nolūkam nokārto attiecīgu braukšanas prasmju un uzvedības eksāmenu vai attiecīgu apmācību, kas var notikt pirms vai pēc prasmju un uzvedības eksāmena transportlīdzeklī ar automātisko pānesumkārbu.

Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai:

i) apstiprinātu un pārraudzītu attiecīgo apmācību vai

ii) organizētu attiecīgo prasmju un uzvedības eksāmenu.

Šajā punktā aprakstītajā apmācībā vai eksāmenā izmantotie transportlīdzekļi ir ar manuālu pānesumkārbu un atbilst tai vadītāja apliecības kategorijai, uz kuru pretendenti ir pieteikušies.

Prasmju un uzvedības eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu šā pielikuma 6. vai 7. punktā noteiktās prasmes un uzvedību, īpašu uzmanību pievēršot transportlīdzekļa pānesumkārbas darbināšanai.

Apmācība ietver visus šā pielikuma 6. vai 7. punktā noteiktos aspektus, īpašu uzmanību pievēršot transportlīdzekļa pānesumkārbas darbināšanai. Katrs dalībnieks izpilda apmācības praktiskos elementus un pierāda savas prasmes un uzvedību uz koplietošanas ceļiem. Apmācības ilgums ir vismaz 7 stundas.

- (c) Specifiski noteikumi attiecībā uz transportlīdzekļiem BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijā

Dalībvalstis var nolemt, ka 5. punkta 1. apakšpunkta b) punktā minēto ierobežojumu attiecībā uz transportlīdzekļiem ar automātisku pānesumkārbu BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 vai D1E kategorijas vadītāja apliecībā neatzīmēt, ja pretendents jau ir vadītāja apliecība bez b) punktā paredzētā ierobežojuma vismaz vienā no šādām kategorijām: B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 vai D1E, un pretendents prasmju un uzvedības eksāmenā ir veicis 8. punkta 4. apakšpunktā aprakstītās darbības.

(2) Transportlīdzekļi, ko izmanto braukšanas prasmju un uzvedības eksāmenā, atbilst turpmāk minētajam kritēriju minimumam. Dalībvalstis var noteikt stingrākus kritērijus vai papildināt tos ar jauniem. Dalībvalstis transportlīdzekļiem A1, A2 un A kategorijā, ko izmanto prasmju un uzvedības eksāmenā, var piemērot 5 cm³ pielaidi, saskaņā ar kuru motora darba tilpums var būt mazāks par prasīto minimālo motora darba tilpumu.

(a) A1 kategorija

Motocikls bez blakusvāģa A1 kategorijā, kura nominālā jauda nav lielāka par 11 kW, kura jaudas un masas attiecība nav lielāka par 0,1 kW/kg un kas spēj sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h.

Ja motociklu darbina iekšdedzes motors, motora darba tilpums ir vismaz 120 cm³.

Ja motociklu darbina elektromotors, jaudas un masas attiecība ir vismaz 0,08 kW/kg.

(b) A2 kategorija

Motocikls bez blakusvāģa, kura nominālā jauda ir vismaz 20 kW, bet nepārsniedz 35 kW, un jaudas un masas attiecība nav lielāka par 0,2 kW/kg.

Ja motociklu darbina iekšdedzes motors, motora darba tilpums ir vismaz 250 cm³.

Ja motociklu darbina elektromotors, transportlīdzekļa jaudas un masas attiecība ir vismaz 0,15 kW/kg.

(c) A kategorija:

Motocikls bez blakusvāģa, kura masa neslogotā stāvoklī ir lielāka par 180 kg un nominālā jauda ir vismaz 50 kW. Dalībvalsts var akceptēt 5 kg pielaidi, saskaņā ar kuru minimālā masa var būt mazāka par prasīto minimālo masu.

Ja motociklu darbina iekšdedzes motors, motora darba tilpums ir vismaz 600 cm³.

Ja motociklu darbina elektromotors, transportlīdzekļa jaudas un masas attiecība ir vismaz 0,25 kW/kg.

(d) B kategorija

Četrriteņu transportlīdzeklis B kategorijā, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 100 km/h.

(e) BE kategorija

Sastāvs, ko veido eksāmena transportlīdzeklis B kategorijā un piekabe ar maksimālo atļauto masu vismaz 1000 kg, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 100 km/h un neietilpst B kategorijā; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā mehāniskais transportlīdzeklis; slēgtā kaste var būt arī nedaudz šaurāka par mehānisko transportlīdzekli, ar noteikumu, ka skats uz aizmuguri ir iespējams, tikai izmantojot mehāniskā transportlīdzekļa ārējos atpakaļskata spoguļus; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

(f) B1 kategorija

i) Kvadricikls ar motoru, spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 60 km/h; vai

ja vadītāja apliecība atļauj vadīt 9. panta 4. punkta pirmās daļas c) apakšpunktā minētos transportlīdzekļus, transportlīdzeklis, ko izmanto braukšanas prasmes un uzvedības eksāmenos, atbilst minētajā punktā paredzētajiem nosacījumiem.

(g) C kategorija

Transportlīdzeklis C kategorijā ar maksimālo atļauto masu vismaz 12 000 kg, vismaz 8 m garš, vismaz 2,40 m plats un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; aprīkots ar *ABS* bremzēm un Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteikto reģistrācijas kontrolierīci; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā kabīne; transportlīdzekļa faktiskā kopējā masa ir vismaz 10 000 kg.

(h) CE kategorija

Vai nu posmainais transportlīdzeklis, vai transportlīdzekļu sastāvs, ko veido eksāmenā izmantots C kategorijas transportlīdzeklis un vismaz 7,5 m gara piekabe; gan posmainā transportlīdzekļa, gan transportlīdzekļu sastāva maksimālā atļautā masa ir vismaz 20 000 kg, garums ir vismaz 14 m un platums ir vismaz 2,40 m, tas ir spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h, aprīkots ar *ABS* bremsēm un ar Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktu reģistrācijas kontrolierīci; kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā kabīne; gan posmainā transportlīdzekļa, gan transportlīdzekļu sastāva faktiskā kopējā masa ir vismaz 15 000 kg.

(i) C1 kategorija

Transportlīdzeklis C1 apakškategorijā ar maksimālo atļauto masu vismaz 4000 kg, vismaz 5 m garš un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; aprīkots ar *ABS* bremsēm un Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktu reģistrācijas kontrolierīci. kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā kabīne.

Ja netiek pārbaudīta personas spēja izmantojot reģistrācijas kontrolierīces, transportlīdzeklim nav jābūt aprīkotam ar reģistrācijas kontrolierīcēm.

(j) C1E kategorija

Sastāvs, ko veido eksāmena transportlīdzeklis C1 apakškategorijā un piekabe ar maksimālo atļauto masu vismaz 1250 kg; šis sastāvs ir vismaz 8 m garš un spēj sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz tikpat plata un augsta kā kabīne; slēgtā kaste var būt arī nedaudz šaurāka par kabīni, ar noteikumu, ka skats uz aizmuguri ir iespējams, tikai izmantojot mehāniskā transportlīdzekļa ārējos atpakaļskata spoguļus; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

(k) D kategorija

Transportlīdzeklis D kategorijā, kas ir vismaz 10 m garš, vismaz 2,40 m plats un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; aprīkots ar *ABS* bremsēm un Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktu reģistrācijas kontrolierīci.

(l) DE kategorija

Sastāvs, ko veido eksāmena transportlīdzeklis D kategorijā un piekabe ar maksimālo atļauto masu vismaz 1250 kg, ir vismaz 2,40 m plats un spēj sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz 2 m plata un 2 m augsta; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

(m) D1 kategorija

Transportlīdzeklis D1 apakškategorijā ar maksimālo atļauto masu vismaz 4000 kg, vismaz 5 m garš un spējīgs sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; aprīkots ar *ABS* bremzēm un Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktu reģistrācijas kontrolierīci.

(n) D1E kategorija

Transportlīdzekļu sastāvs, ko veido eksāmena transportlīdzeklis D1 apakškategorijā un piekabe ar maksimālo atļauto masu vismaz 1250 kg, spēj sasniegt ātrumu vismaz 80 km/h; piekabes kravas nodalījumu veido slēgta kaste, kas ir vismaz 2 m plata un 2 m augsta; piekabes faktiskā kopējā masa ir vismaz 800 kg.

6. **Braukšanas prasmes un uzvedība, kas jāpārbauda A1, A2 un A kategorijā**

(1) Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Pretendenti pierāda, ka spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

- (a) sakārtot aizsargtērpu, piemēram, cimdus, zābakus, apģērbu un aizsargķiveri;
- (b) izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, bremzēm, stūrei, avārijas slēdzim (ja attiecināms), ķēdei, eļļas līmenim, lukturiem, atstarotājiem, virzienrādītājiem un skaņas signālierīcei.

(2) Īpaši manevri, kas jāpārbauda, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

- (a) motocikla nolikšana uz stāvbalka un atbrīvošana no tā, un pārvietošana ar izslēgtu motoru, ejot blakus transportlīdzeklim;
- (b) motocikla novietošana stāvvietā uz stāvbalka;

- (c) vismaz divi manevri, kas jāizpilda ar nelielu ātrumu, tostarp slaloms; tas ļauj novērtēt spējas rīkoties ar akseleratoru un bremzēm, līdzsvaru, skatīšanās virzienu un pozīciju uz motocikla, kā arī kāju novietojumu uz kāju atbalstiem. Ja testu veic ar motociklu ar manuālo pārnenumkārbu, pārbauda spēju minētās prasmes apvienot ar sajūga izmantošanu;
- (d) vismaz divi manevri, kas jāizpilda ar lielāku ātrumu: viens manevrs ar ātrumu vismaz 30 km/h un viens manevrs, izvairoties no šķēršļiem, ar ātrumu vismaz 50 km/h; tas ļauj novērtēt pozīciju uz motocikla, skatīšanās virzienu, līdzsvaru un stūrēšanas tehniku. Ja testu veic ar motociklu ar manuālo pārnenumkārbu, viens no manevriem ir jāveic otrajā vai trešajā pārnenumā; tas ļauj novērtēt pārnenumu pārslēgšanas tehniku;
- (e) bremzēšana: izpilda vismaz divus bremzēšanas uzdevumus, tostarp avārijas bremzēšanu, braucot ar ātrumu vismaz 50 km/h; tas ļauj novērtēt spējas rīkoties ar priekšējām un aizmugurējām bremzēm, skatīšanās virzienu un pozīciju uz motocikla.

(3) Uzvedība satiksmē

Pretendenti, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus nepieciešamos piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās izpilda visas turpmāk norādītās darbības:

- (a) braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;
- (b) braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;
- (c) braukšana līkumos;
- (d) ceļu krustošana: iebraukšana krustojumā un ceļu atzarojumā un to šķērsošana;
- (e) virziena maiņa: pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;
- (f) uzbraukšana uz autostrādes vai nobraukšana no tās (ja tāda ir): izbraukšana no ieskrējiena joslas; nobraukšana uz bremzēšanas joslu;
- (g) apdzīšana/apbraukšana: cita satiksmes dalībnieka apdzīšana (ja iespējams); braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošiem vieglajiem automobiļiem; tikt cita satiksmes dalībnieka apdzītam (ja attiecināms);
- (h) ceļa īpatnības (vajadzības gadījumā): apļveida krustojumi; dzelzceļa pārbrauktuves; tramvaja/autobusa pieturvietas; gājēju pārejas; braukšana garos augšupceļa/lejupceļa posmos; tuneļi;

- (i) reaģēšana uz bīstamām situācijām un to prognozēšana; atkāpjoties no pienākuma veikt darbības standarta satiksmes situācijās, darbības veic tikai tad, ja bīstamā situācija rodas nejauši; šo prasmju testēšanai var izmantot arī simulatorus;
- (j) vajadzīgo drošības pasākumu veikšana, nokāpjot no transportlīdzekļa.

7. Braukšanas prasmes un uzvedība, kas jāpārbauda B, B1 un BE kategorijā

- (1) Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Pretendenti parāda, ka spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

- (a) noregulēt sēdekli, lai iegūtu pareizu sēdus stāvokli;
- (b) noregulēt atpakaļskata spoguļus, drošības jostas un pagalvi, ja tāds ir;
- (c) pārbaudīt, vai durvis ir aizvērtas;
- (d) izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, stūrei, bremzēm, šķidrums (piemēram, motoreļļai, dzesēšanas šķidrumam, apskatotāja šķidrumam), lukturiem, atstarotājiem, virzienrādītājiem un skaņas signālierīcei;
- (e) kontrolēt drošības faktoros, saistībā ar transportlīdzekļa kravu: virsbūve, loksnes, kravas nodalījuma durvis, kabīnes slēdzene, iekraušanas veids, kravas nostiprināšana (tikai BE kategorija);
- (f) pārbaudīt sakabes mehānismu un bremzes, kā arī elektriskos savienojumus (tikai BE kategorija).

- (2) B un B1 kategorija: īpaši manevri, kas jāpārbauda, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību:

Eksāmenam izvēlas šādus manevrus (vismaz divus manevrus no četros punktos norādītajiem, tostarp vienu atpakaļgaitā):

- (a) braukšana atpakaļgaitā taisni vai nogriešanās atpakaļgaitā pa labi vai pa kreisi ap stūri, neizbraucot no pareizās braukšanas joslas;
- (b) transportlīdzekļa apgriešana braukšanai pretējā virzienā, izmantojot pārnēsumus braukšanai uz priekšu un atpakaļgaitā;
- (c) transportlīdzekļa novietošana stāvvietā un braukšanas uzsākšana no stāvvietas (paralēli, ieslīpi vai perpendikulāri, braucot uz priekšu vai atpakaļgaitā, līdzenā vietā, augšupceļā vai lejupceļā);
- (d) precīza bremzēšana, lai apstātos; tomēr avārijas bremzēšana nav obligāta.

- (3) BE kategorija: īpaši manevri, kas jāpārbauda, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību:
- (a) piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā vai atvienošana un atkārtota savienošana; manevrs jāveic tā, lai velkošo transportlīdzekli novietotu stāvvietā blakus piekabei (t. i., dažādās rindās);
 - (b) atpakaļgaita līkumā, kura trajektoriju atstāj dalībvalstu ziņā;
 - (c) droša novietošana stāvvietā iekraušanai/izkraušanai.

(4) Uzvedība satiksmē

Pretendenti, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās izpilda visas turpmāk norādītās darbības:

- (a) braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;
- (b) braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;
- (c) braukšana līkumos;
- (d) ceļu krustošana: iebraukšana krustojumā un ceļu atzarojumā un to šķērsošana;
- (e) virziena maiņa: pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;
- (f) uzbaukšana uz autostrādes vai nobraukšana no tās (ja tāda ir): izbraukšana no ieskrējiena joslas; nobraukšana uz bremzēšanas joslu;
- (g) apdzīšana/apbraukšana: cita satiksmes dalībnieka apdzīšana (ja iespējams); braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošiem vieglajiem automobiļiem; tikt cita satiksmes dalībnieka apdzītam (ja attiecināms);
- (h) ceļa īpatnības (vajadzības gadījumā): apļveida krustojumi; dzelzceļa pārbrauktuves; tramvaja/autobusa pieturvietas; gājēju pārejas; braukšana garos augšupceļa/lejupceļa posmos; tuneļi;
- (i) vajadzīgo drošības pasākumu veikšana, izkāpjot no transportlīdzekļa;
- (j) reaģēšana uz bīstamām situācijām un to prognozēšana; atkāpjoties no pienākuma veikt darbības standarta satiksmes situācijās, darbības veic tikai tad, ja bīstamā situācija rodas nejauši; šo prasmju testēšanai var izmantot arī simulatorus.

8. **Braukšanas prasmes un uzvedība, kas jāpārbauda C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijā**

(1) Transportlīdzekļa sagatavošana un tehniskā pārbaude, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību

Pretendenti parāda, ka spēj sagatavoties drošai braukšanai, izpildot šādas prasības:

- (a) noregulēt sēdekli, lai iegūtu pareizu sēdus stāvokli;
 - (b) noregulēt atpakaļskata spoguļus, drošības jostas un pagalvi, ja tāds ir;
 - (c) izlases veidā pārbaudīt stāvokli riepām, stūrei, bremzēm, lukturiem, atstarotājiem, virzienrādītājiem un skaņas signālierīcei;
 - (d) pārbaudīt bremžu un stūres sistēmas pastiprinātājus; pārbaudīt stāvokli riteņiem, riteņu stiprinājuma uzgriežņiem, dubļusargiem, vējstiklam, logiem un tīrītājam, šķidrumiem (piemēram, motoreļļai, dzesēšanas šķidrumam, apskatotāja šķidrumam); pārbaudīt un lietot instrumentu paneli, tostarp Regulā (ES) Nr. 165/2014 noteiktās reģistrācijas kontrolierīces. Šo pēdējo prasību nepiemēro pretendentiem, kas vēlas saņemt vadītāja apliecību tādām transportlīdzekļiem C1 vai C1E kategorijā, kas neietilpst minētās regulas darbības jomā;
 - (e) pārbaudīt gaisa spiedienu, gaisa tvertnes un balstiekārtu;
 - (f) kontrolēt drošības faktoros, saistībā ar transportlīdzekļa kravu: virsbūvi, pārsegus, kravas nodalījuma durvis, iekraušanas mehānismu (ja tāds ir), kabīnes slēdzeni (ja tāda ir), iekraušanas veidu, kravas nostiprināšanu (tikai CE, CE, C1, C1E kategorija);
 - (g) pārbaudīt sakabes mehānismu un bremzes, kā arī elektriskos savienojumus (tikai CE, C1E, DE un D1E kategorija);
 - (h) spēt nodrošināt īpašus transportlīdzekļa drošības pasākumus; kontrolēt virsbūvi, pasažieru durvis, avārijas izejas, pirmās palīdzības piederumus, ugunsdzēsības aparātus un citas drošības ierīces (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija);
 - (i) saprast ceļu karti, plānot maršrutu, tostarp lietot elektroniskas navigācijas sistēmas (nav obligāti).
- (1a) Velkošā transportlīdzekļa bez piekabes vadīšana (tikai C1E, CE, D1E un DE)

Ja vadītājam vēl nav tiesību vadīt transportlīdzekļus attiecīgi C1, C, D1 un D kategorijās, pirms braukšanas satiksmē ar savienotu piekabi ir jānodrošina velkošā transportlīdzekļa vadīšanas kompetence.

- (2) Īpaši manevri, kas jāpārbauda, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību:
- (a) piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā vai atvienošana un atkārtota savienošana; manevrs jāveic tā, lai velkošo transportlīdzekli novietotu stāvvietā blakus piekabei (t.i., dažādās rindās) (tikai CE, C1E, DE un D1E kategorija);
 - (b) atpakaļgaita līkumā, kura trajektoriju atstāj dalībvalstu ziņā;
 - (c) droša novietošana stāvvietā iekraušanai/izkraušanai pie iekraušanas rampas/platformas vai līdzīgas infrastruktūras (tikai C, CE, C1 un C1E kategorija);
 - (d) novietošana stāvvietā, ļaujot pasažieriem droši iekāpt autobusā vai izkāpt no tā (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija).

(3) Uzvedība satiksmē

Pretendenti, ievērojot pilnīgu drošību un veicot visus nepieciešamos piesardzības pasākumus, standarta satiksmes situācijās izpilda visas turpmāk norādītās darbības:

- (a) braukšanas uzsākšana: no stāvvietas, pēc apstāšanās uz ceļa; no piebraucamā ceļa;
 - (b) braukšana taisni; samainīšanās ar pretimbraucošiem transportlīdzekļiem, tostarp norobežotās vietās;
 - (c) braukšana līkumos;
 - (d) ceļu krustošana: iebraukšana krustojumā un ceļu atzarojumā un to šķērsošana;
 - (e) virziena maiņa: pagrieziens pa kreisi un pa labi; braukšanas joslu maiņa;
 - (f) uzbraukšana uz autostrādes vai nobraukšana no tās (ja tāda ir): izbraukšana no ieskrējiena joslās; nobraukšana uz bremzēšanas joslu;
 - (g) apdzīšana/apbraukšana: cita satiksmes dalībnieka apdzīšana (ja iespējams); braukšana gar šķēršļiem, piemēram, stāvošiem vieglajiem automobiļiem; tikt cita satiksmes dalībnieka apdzītam (ja attiecināms);
 - (h) ceļa īpatnības (vajadzības gadījumā): apļveida krustojumi; dzelzceļa pārbrauktuves; tramvaja/autobusa pieturvietas; gājēju pārejas; braukšana garos augšupceļa/lejupceļa posmos; tuneļi;
 - (i) vajadzīgo drošības pasākumu veikšana, izkāpjot no transportlīdzekļa;
 - (j) reaģēšana uz bīstamām situācijām un to prognozēšana; atkāpjoties no pienākuma veikt darbības standarta satiksmes situācijās, darbības veic tikai tad, ja bīstamā situācija rodas nejauši; šo prasmju testēšanai var izmantot arī simulatorus.
- (4) Droša un energoefektīva transportlīdzekļa vadīšana:

Transportlīdzekļa vadīšana tādā veidā, lai gādātu par drošību un samazinātu degvielas/enerģijas patēriņu un emisijas, paātrinot vai palēninot gaitu, braucot kalnup vai no kalna; [...]

9. Prasmju un uzvedības eksāmena vērtēšana

- (1) Katrā no iepriekš 6., 7. un 8. punktā minētajām transportlīdzekļa vadīšanas situācijām vērtējums atspoguļo to, cik viegli pretendents kontrolē transportlīdzekļa vadības ierīces, un kā tiek pierādīta spēja pilnīgi droši piedalīties ceļa satiksmē. Eksaminētājam ir eksāmena laikā jājūtas droši. Braukšanas kļūdas vai bīstamu rīcību, kas tieši apdraud eksāmena transportlīdzekli, tā pasažieru vai citu satiksmes dalībnieku drošību, soda, neuzskatot eksāmenu par nokārtotu, neatkarīgi no tā, vai eksaminētājam vai pavadošajai personai bija jāiejaucas. Tomēr eksaminētājs var brīvi izlemt, vai braukšanas prasmju un stila eksāmens ir jāpabeidz.

Braukšanas eksaminētāji ir apmācīti pareizi izvērtēt pretendentu spēju braukt droši.

Braukšanas eksaminētāju darbu pārrauga un kontrolē dalībvalsts pilnvarota iestāde, lai nodrošinātu pareizu un konsekventu kļūdu novērtējumu saskaņā ar šajā pielikumā noteiktajiem standartiem.

- (2) Vērtēšanas laikā braukšanas eksaminētāji pievērš īpašu uzmanību tam, vai pretendents demonstrē piesardzību un draudzīgu uzvedību. Tas atspoguļo braukšanas uzvedību kopumā, un braukšanas eksaminētājs to ņem vērā vispārīgajā kopiespaidā par pretendentu. Tas aptver pielāgotu un noteiktu (drošu) braukšanu, ņemot vērā ceļa un laika apstākļus, pārējo satiksmi un citu ceļu satiksmes dalībnieku (īpaši — neaizsargāto ceļu satiksmes dalībnieku) intereses un prognozēšanu.
- (3) Turklāt braukšanas eksaminētājs novērtē, vai pretendents:
- (a) pārvalda transportlīdzekli, ņem vērā: drošības jostu, atpakaļskata spoguļu, galvas turētāju pareizu izmantošanu, sēdekļa stāvokli, lukturu un cita aprīkojuma pareizu izmantošanu, sajūga, pārnesumkārbas, akseleratora, bremžu sistēmu (tostarp trešo bremžu sistēmu, ja tāda ir), stūrēšanu, transportlīdzekļa pārvaldīšanu dažādos apstākļos, dažādos kustības ātrumos, gaitas laidenību uz ceļa, transportlīdzekļa masu, gabarītus un raksturlielumus, kravas masu un veidu (tikai BE, C, C1, C1E, DE, D1E kategorija), pasažieru komfortu (tikai D, DE, D1 un D1E kategorija) (bez liela paātrinājuma, mierīga braukšana un bez straujas bremzēšanas),
 - (b) brauc ekonomiskā, drošā un energoefektīvā veidā, ņemot vērā apgriezienus minūtē, pārnesumu pārlēgšanu, bremzēšanu un paātrinājumu (tikai B, BE, C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorija);
 - (c) ievēro novērošanas nosacījumus: vispārīga novērošana, pareiza spoguļu izmantošana, skats tālumā, vidējā un tuvā attālumā,
 - (d) ievēro priekšroku/ceļa došanu: priekšroku krustojumos un ceļu atzarojumos; ceļa došanu citos gadījumos (piemēram, mainot virzienu, mainot joslas, īpašu manevru laikā);

- (e) ievēro transportlīdzekļu pareizu atrašanos uz ceļa: pareiza vieta uz ceļa, braukšanas joslā, uz apkārtceļiem, līkumos, atbilstoša transportlīdzekļa veidam un parametriem; savlaicīgu pozīcijas ieņemšanu;
- (f) ievēro distanci: saglabā piemērotu distanci uz priekšu un sāniem; saglabā piemērotu distanci no citiem ceļu satiksmes dalībniekiem, it sevišķi neaizsargātiem ceļu satiksmes dalībniekiem;
- (g) ievēro ātruma ierobežojumus un ieteikumus: nepārsniedz maksimālo atļauto ātrumu, ātrumu pielāgo laika/kustības apstākļiem un attiecīgā gadījumā līdz valstī noteiktajam ātruma ierobežojumam, brauc ar tādu ātrumu, ka iespējams apstāties pārredzamā un brīvā ceļa posmā, ātrumu pielāgo tāda paša veida satiksmes dalībnieku vidējam ātrumam;
- (h) ievēro luksofora signālus, ceļazīmes un citas norādes: pareizi rīkojoties atbilstoši luksofora signāliem, pakļaujoties satiksmes regulētāju norādījumiem, pareizi rīkojoties atbilstoši ceļa zīmēm (aizlieguma vai rīkojuma), pareizi rīkojoties atbilstīgi ceļa apzīmējumiem,
- (i) ievēro signālu došanu: vajadzības gadījumā signalizē pieklājīgi un laikus, pareizi rādot kustības virziena maiņu, pienācīgi rīkojoties, reaģējot uz visiem citu ceļa satiksmes dalībnieku signāliem,
- (j) pārvalda bremzēšanu un apstāšanos: savlaicīgi palēninot gaitu, bremzējot vai apstājoties atbilstoši apstākļiem, prognozējot, izmantojot dažādas bremžu sistēmas (tikai C, CE, D un DE kategorija), izmantojot citas ātruma samazināšanas sistēmas, kas nav bremzes (tikai C, CE, D un DE kategorija).

10. Eksāmena ilgums

Eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu prasmes un uzvedību, kā noteiks šā pielikuma B iedaļā. Nekādā ziņā laiks, ko pavada, braucot pa ceļu, nevar būt īsāks par 25 minūtēm A, A1, A2, B, B1 un BE kategorijai un īsāks par 45 minūtēm — pārējām kategorijām. Tas neietver pretendenta uzņemšanu, transportlīdzekļa sagatavošanu, transportlīdzekļa tehnisko pārbaudi, ņemot vērā ceļu satiksmes drošību, īpašos manevrus, kompetences nodrošināšanu saskaņā ar 8. panta 1.a punktu un praktiskās pārbaudes rezultātu paziņošanu.

11. Eksāmena norises vieta

To eksāmena daļu, kurā novērtē īpašos manevrus, veic uz īpaša eksāmena laukuma. Kur vien iespējams, to eksāmena daļu, kurā novērtē braukšanas uzvedību satiksmē, veic uz ceļiem ārpus apdzīvotām vietām, ātrgaitas maģistrālēm un autostrādēm (vai līdzīgiem ceļiem), kā arī uz jebkurām pilsētas ielām (dzīvojamās zonās, 30 un 50 km/h zonās, pilsētas ātrgaitas maģistrālēs), kas vadītājiem varētu radīt dažāda veida grūtības. Vēlams arī eksāmenu veikt vietās ar dažādu satiksmes blīvumu. Laiku, ko pavada, braucot pa ceļu, izmanto optimāli, lai izvērtētu pretendenta dažādās satiksmes vietās, sevišķi uzsverot to maiņas.

II. ZINĀŠANAS, PRASMES UN UZVEDĪBA MOTORIZĒTA TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪŠANAI

Visu motorizēto transportlīdzekļu vadītājiem jebkurā brīdī ir zināšanas, prasmes un uzvedība, kā aprakstīts 1.–9. punktā, lai viņi spētu:

- atpazīt un prognozēt satiksmes bīstamību un apdraudējumus, kā arī novērtēt to nopietnību;
- pietiekami pārvaldīt savu transportlīdzekli, lai neradītu bīstamas situācijas, un atbilstīgi reaģētu, ja šādas situācijas rodas;
- izpildīt ceļu satiksmes noteikumus un jo īpaši tos, kas paredzēti, lai novērstu ceļu satiksmes negadījumus un saglabātu satiksmes plūsmu;
- konstatēt visus savu transportlīdzekļu būtiskākos tehniskos bojājumus, jo īpaši tos, kas apdraud drošību, un attiecīgā veidā tos novērst;
- ņemt vērā visus faktorus, kas ietekmē vadīšanas uzvedību (piemēram, alkohols, nogurums, vāja redze utt.), lai pilnībā saglabātu spējas braukt droši;
- palīdzēt nodrošināt visu ceļu satiksmes dalībnieku, it sevišķi neaizsargāto ceļu satiksmes dalībnieku, drošību, izrādot pienācīgu cieņu citiem ceļu satiksmes dalībniekiem;
- pietiekami pārzināt riska faktorus, kas saistīti ar mikromobilitātes veidiem;
- pietiekami pārzināt ar alternatīvu degvielu darbināmu transportlīdzekļu drošības aspektus;
- pietiekami pārzināt pilnveidotu vadītājam asistējošu sistēmu un citu automatizētu sistēmu izmantošanu.

Dalībvalstis var veikt visus atbilstīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka vadītāji, kuri ir zaudējuši no 1. līdz 9. punktam aprakstītās zināšanas, prasmi un braukšanas stilu, var šīs zināšanas un prasmes atgūt un turpina ievērot tādu braukšanas stilu, kāds vajadzīgs, vadot motorizētu transportlīdzekli.

III PIELIKUMS

MINIMĀLIE STANDARTI ATTIECĪBĀ UZ FIZISKO UN GARĪGO PIEMĒROTĪBU MOTORIZĒTA TRANSPORTLĪDZEKĻA VADĪŠANAI

DEFINĪCIJAS

1. Šajā pielikumā transportlīdzekļu vadītājus iedala divās grupās:

(1) 1. grupa: transportlīdzekļu vadītāji A, A1, A2, AM, B, B1 un BE kategorijā;

(2) 2. grupa: transportlīdzekļu vadītāji C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 un D1E kategorijā.

valsts tiesību aktos var noteikt, ka šā pielikuma noteikumus, kas attiecas uz 2. grupas vadītājiem, piemēro tiem B kategorijas transportlīdzekļu vadītājiem, kuri savu transportlīdzekļa vadītāja apliecību izmanto profesionāliem mērķiem (taksometri, ātrā medicīniskā palīdzība utt.).

2. Līdzīgi pirmās transportlīdzekļa vadītāja apliecības pretendenti vai pretendenti uz vadītāja apliecības atjaunošanu tiek klasificēti tajā grupā, kurai viņi būs piederīgi, kad apliecība tiks izdota vai atjaunota.

[...]

3. [...]

4. [...]

5. [...]

REDZE

6. Visiem vadītāja apliecības pretendentiem veic pienācīgu pārbaudi, lai pārliecinātos, ka viņiem ir motorizēto transportlīdzekļu vadīšanai atbilstīgs redzes asums, kā arī veic indikatīvu izmeklēšanu, kuras mērķis ir novērtēt, vai ir vajadzīga turpmāka redzes lauka pārbaude. Ja ir iemesls šaubām, vai pretendenta redze ir atbilstīga, viņu pārbauda kompetentā medicīnas iestāde. Šajā pārbaudē īpaši jāpievērš vērība: redzes asumam, redzes laukam, redzei krēslā, jutīgumam pret apžilbinošu gaismu un kontrastjutībai, diplopijai un citām redzes funkcijām, kas varētu apdraudēt transportlīdzekļa drošu vadīšanu.

Attiecībā uz 1. grupas vadītājiem, kuru redzes lauks vai redzes asums neatbilst noteiktajam standartam, bet ir iemesls uzskatīt, ka vadītāja apliecības izdošana pretendētājam neapdraudētu ceļu satiksmes drošību, vadītāja apliecību var izdot “atsevišķos izņēmuma gadījumos”; šādos gadījumos vadītājam būtu jāveic pārbaude kompetentā medicīnas iestādē, lai pierādītu, ka nav citu redzes funkciju traucējumu, tostarp jutīguma pret apžilbinošu gaismu, kontrastjutības un vājas redzes krēslā. Vadītājam vai pretendētājam būtu arī jānokārto pozitīvu praktisko eksāmenu, ko veic kompetenta iestāde.

1. grupa

- (1) Pretendentiem uz vadītāja apliecību vai šādas apliecības atjaunošanu ir binokulārās redzes asums, vajadzības gadījumā lietojot koriģējošās lēcas, vismaz 0,5, skatoties ar abām acīm kopā.

Turklāt horizontālais redzes lauks ir vismaz 120 grādi, bet tā plašums — vismaz 50 grādi pa kreisi un pa labi un 20 grādi uz augšu un uz leju. Nav redzes traucējumu 20 centrālo grādu rādiusā.

Ja ir konstatēta vai deklarēta progresējoša acu slimība, vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot ar noteikumu, ka pretendētājam regulāri veic pārbaudes kompetentā medicīnas iestādē.

- (2) Pretendentiem uz jaunu vadītāja apliecību vai šādas apliecības atjaunošanu, kuriem ir pilnīgs funkcionāls redzes zudums vienā acī vai kuri izmanto tikai vienu aci (piemēram, diplopijas gadījumā), redzes asums ir vismaz 0,5, vajadzības gadījumā lietojot koriģējošās lēcas. Kompetenta medicīnas iestāde apstiprina, ka šis monokulārās redzes stāvoklis ir pastāvējis pietiekami ilgi, lai būtu notikusi adaptācija, un ka šīs acs redzes lauks atbilst 6. punkta 1. apakšpunkta prasībai.
- (3) Ja diplopija vai redzes zudums vienā acī konstatēts nesen, nosaka pietiekamu adaptācijas laikposmu (piemēram, seši mēneši), kura laikā vadīt transportlīdzekli nav atļauts. Pēc minētā laikposma beigām transportlīdzekļa vadīšana ir atļauta tikai pēc redzes speciālista un transportlīdzekļa vadīšanas eksperta labvēlīga atzinuma saņemšanas.

2. grupa

- (4) Pretendenti uz jaunu vadītāja apliecību vai šādas apliecības atjaunošanu redzes asums labāk redzošajai acij ir vismaz 0,8 un sliktāk redzošajai acij – vismaz 0,1, vajadzības gadījumā lietojot koriģējošas lēcas. Ja vērtību 0,8 un 0,1 sasniegšanai lieto koriģējošas lēcas, minimālo redzes asumu (0,8 un 0,1) panāk, to koriģējot vai nu ar brillēm, kuru stiprums nepārsniedz plus astoņas dioptrijas, vai ar kontaktlēcām. Korekcijai jābūt viegli panesamai.

Turklāt abu acu horizontālais redzes lauks ir vismaz 160 grādi, bet tā plašums — vismaz 70 grādi pa kreisi un pa labi un 30 grādi uz augšu un uz leju. Nav redzes traucējumu 30 centrālo grādu rādiusā.

Vadītāja apliecību neizdod un neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem konstatēti kontrasta jutības traucējumi vai diplopija.

Ja ir būtisks redzes zudums vienā acī, nosaka pietiekamu adaptācijas laikposmu (piemēram, seši mēneši), kura laikā personai vadīt transportlīdzekli nav atļauts. Pēc minētā laikposma beigām transportlīdzekļa vadīšana ir atļauta tikai pēc redzes speciālista un transportlīdzekļa vadīšanas eksperta labvēlīga atzinuma saņemšanas.

DZIRDE

7. Vadītāju apliecības 2. grupas pretendentiem vai vadītājiem var izdot vai atjaunot, pamatojoties uz kompetento medicīnas iestāžu atzinumu; īpašu vērību veselības pārbaudēs pievērš kompensācijas spējai.

PERSONAS AR FIZISKIEM TRAUCĒJUMIEM

8. Vadītāju apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem ir balsta un kustību orgānu sistēmas sūdzības vai traucējumi, kas padara bīstamu motorizēta transportlīdzekļa vadīšanu.

1. grupa

- (1) Vadītāju apliecības ar konkrētiem ierobežojumiem var izdot pretendentiem vai vadītājiem ar fiziskiem traucējumiem pēc kompetentas medicīnas iestādes izdota atzinuma. Šis atzinums balstās uz attiecīgās sūdzības vai traucējuma novērtējumu un, ja nepieciešams, uz praktisku pārbaudi. Tajā arī norāda, kāda veida pārveidojumi transportlīdzeklī nepieciešami un to, vai vadītājam jālieto kāda ortopēdiska ierīce, ciktāl prasmju un uzvedības eksāmens parāda, ka ar tādu ierīci transportlīdzekļa vadīšana nebūtu bīstama.

- (2) Vadītāja apliecību jebkuram pretendents vai vadītājam, kurš cieš no progresējošas slimības, var izdot vai atjaunot ar noteikumu, ka šai personai regulāri veic pārbaudes, lai pārliecinātos, ka viņa joprojām spēj pilnīgi droši vadīt transportlīdzekli.

Ja fiziskais traucējums ir nemainīgs, vadītāja apliecību var izdot vai atjaunot, nenosakot pretendentam regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa

- (3) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar tādu transportlīdzekļu vadīšanu, kurus aptver šīs grupas definīcija.

SIRDS UN ASINSVADU SLIMĪBAS

9. Sirds un asinsvadu medicīniskie stāvokļi vai slimības var izraisīt pēkšņu smadzeņu funkciju pasliktināšanos, kas apdraud ceļu satiksmes drošību. Šie medicīniskie stāvokļi ir pamats, lai transportlīdzekļa vadīšanai noteiktu pagaidu vai pastāvīgus ierobežojumus.

- (1) Šādu sirds un asinsvadu medicīnisko stāvokļu gadījumā vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot norādīto grupu pretendentiem vai vadītājiem tikai pēc tam, kad šis medicīniskais stāvoklis ir efektīvi ārstēts un saņemta kompetenta medicīniskā atļauja un, ja nepieciešams, veiktas regulāras medicīniskās pārbaudes:

- (a) bradīaritmijas (sinusa mezgla slimības un ierosas traucējumi) un tahiaritmijas (supraventrikulārās un ventrikulārās aritmijas) ar aritmijas medicīnisko stāvokļu izraisītu sinkopes vai sinkopes epizožu vēsturi (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (b) bradīaritmijas: sinusa mezgla slimības un ierosas traucējumi ar otrās pakāpes Mobica II atrioventrikulāro (AV) blokādi, trešās pakāpes AV blokādi vai mainīgu kambara atzaru blokādi (attiecas tikai uz 2. grupu);
- (c) tahiaritmijas (supraventrikulārās un ventrikulārās aritmijas) ar:
 - sirds strukturālo slimību un, jo īpaši ilgstošu ventrikulāro tahikardiju (VT) (attiecas uz 1. un 2. grupu) vai
 - polimorfisku īslaicīgu VT vai ar norādi uz defibrilatoru (attiecas tikai uz 2. grupu);
- (d) stenokardijas simptomi (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (e) pastāvīga elektrokardiostimulatora implantācija vai nomaiņa (attiecas tikai uz 2. grupu);

- (f) defibrilatora implantācija vai nomaiņa vai atbilstīgs vai neatbilstīgs defibrilatora šoks (attiecas tikai uz 1. grupu);
- (g) sinkope (īslaicīgs samaņas un posturālā tonusa zudums, ko raksturo strauja iestāšanās, īslaicīgums un spontāna atveseļošanās un ko izraisa vispārēja smadzeņu nepietiekoša apasiņošana, ar iespējamu reflektoru izcelsmi, ar nezināmu cēloni, ja nav pierādījumu par pamatā esošu sirds slimību) (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (h) akūts koronārais sindroms (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (i) stabila stenokardija, ja simptomi neparādās pie mērenas fiziskās slodzes (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (j) perkutāna koronārā intervence (*PCI*) (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (k) koronārās artērijas šuntēšanas ķirurģija (*CABG*) (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (l) trieka / pārejoša išēmiska lēkme (*TIA*) (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (m) būtiska miega artērijas stenoze (attiecas tikai uz 2. grupu);
- (n) maksimālais aortas diametrs pārsniedz 5,5 cm (attiecas tikai uz 2. grupu);
- (o) sirds mazspēja:
 - Ņujorkas Sirds asociācijas klasifikācija (*NYHA*) I, II, III (attiecas tikai uz 1. grupu),
 - *NYHA* I un II, ja kreisā kambara izsviedes frakcija ir vismaz 35 % (attiecas tikai uz 2. grupu);
- (p) sirds transplantācija (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (q) sirdsdarbības veicināšanas ierīces (attiecas tikai uz 1. grupu);
- (r) sirds vārstuļu operācija (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (s) ļaundabīga hipertensija (paaugstināts sistoliskais asinsspiediens ≥ 180 mmHg vai diastoliskais asinsspiediens ≥ 110 mmHg saistībā ar gaidāmiem vai progresējošiem orgānu bojājumiem) (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (t) III kategorijas asinsspiediens (diastoliskais asinsspiediens ≥ 110 mmHg un/vai sistoliskais asinsspiediens ≥ 180 mmHg) (attiecas tikai uz 2. grupu);
- (u) iedzimta sirdskaite (attiecas uz 1. un 2. grupu);
- (v) hipertrofiska kardiomiopātija, ja bez sinkopes (attiecas tikai uz 1. grupu);
- (w) garā *QT* intervāla sindroms ar sinkopi, *Torsade des Pointes* vai $QTc > 500$ ms (attiecas tikai uz 1. grupu).

- (2) Šādu sirds un asinsvadu medicīnisko stāvokļu gadījumā transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuri pieder pie norādītajām grupām:
- (a) defibrilatora implants (attiecas tikai uz 2. grupu);
 - (b) perifēro asinsvadu slimība – krūšu un vēdera aortas aneirisma, ja maksimālais aortas diametrs ir tāds, ka tas rada ievērojamu pārrāvuma risku un tādējādi strauju un pēkšņu spēku zudumu (attiecas uz 1. un 2. grupu);
 - (c) sirds mazspēja:
 - *NYHA* IV (attiecas tikai uz 1. grupu),
 - *NYHA* III un IV (attiecas tikai uz 2. grupu);
 - (d) sirdsdarbības veicināšanas ierīces (attiecas tikai uz 2. grupu);
 - (e) sirds vārstuļa slimība ar aortas vārstuļa nepietiekamību, mitrālo nepietiekamību vai mitrālo stenozi, ja funkcionālās spējas ir *NYHA* IV vai ja ir bijušas sinkopes epizodes (attiecas tikai uz 1. grupu);
 - (f) sirds vārstuļa slimība *NYHA* III vai IV, vai ar izsviedes frakciju (EF) zem 35 %, mitrālo stenozi un smagu plaušu hipertensiju vai ar smagu ehokardiogrāfisku aortas stenozi vai aortas stenozi, kas rada sinkopi; izņemot pilnīgi asimptomātisku smagu aortas stenozi, ja slodzes panesamības testa prasības ir izpildītas (attiecas tikai uz 2. grupu);
 - (g) strukturālās un elektriskās kardiomiopātijas – hipertrofiska kardiomiopātija ar sinkopes vēsturi vai ja izpildās divi vai vairāki šādi nosacījumi: kreisā kambara (LV) sienas biezums > 3 cm, īslaicīga kambara tahikardija, pēkšņa nāve ģimenes vēsturē (starp pirmās pakāpes radniekiem), slodzes laikā nepaaugstinās asinsspiediens (attiecas tikai uz 2. grupu);
 - (h) garā *QT* intervāla sindroms ar sinkopi, *Torsade des Pointes* un $QTc > 500$ ms (attiecas tikai uz 2. grupu).
 - (i) Brugada sindroms ar sinkopi vai pēkšņu sirdsdarbības apstāšanos (attiecas uz 1. un 2. grupu).

Transportlīdzekļa vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot izņēmuma gadījumos ar nosacījumu, ka to pienācīgi pamato kompetents medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras medicīniskās pārbaudes, nodrošinot, ka persona vēl ir spējīga droši vadīt transportlīdzekli, ņemot vērā tās medicīnisko stāvokli.

(3) Citas kardiomiopātijas

Novērtē pēkšņas rīcībnespējas risku pretendentiem vai vadītājiem ar labi aprakstītām kardiomiopātijām (piemēram, aritmogēna labā kambara kardiomiopātija, dilatācijas kardiomiopātija, kateholamīnerģiska polimorfa ventrikulāra tahikardija un īsā QT intervāla sindroms) vai ar jaunām kardiomiopātijām, kādas var atklāt. Ir vajadzīgs rūpīgs speciālista izvērtējums. Jāņem vērā konkrētās kardiomiopātijas prognostiskās iezīmes.

(4) Dalībvalstis var ierobežot transportlīdzekļa vadītāja apliecības izdošanu vai atjaunošanu pretendentiem, vai vadītājiem ar sirds un asinsvadu slimībām.

CUKURA DIABĒTS

10. Turpmākajos punktos piemēro šādas definīcijas:

“smaga hipoglikēmija” nozīmē to, ka ir vajadzīga citas personas palīdzība;

“atkārtota hipoglikēmija” nozīmē smagas hipoglikēmijas atkārtošanos 12 mēnešu laikā.

1. grupa

- (1) Vadītāju apliecības var izdot vai atjaunot pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar cukura diabētu. Ja lieto zāles ar zemu hipoglikēmijas risku, viņiem atbilstoši katram gadījumam ir jāiziet regulāras medicīniskas pārbaudes. Ja lieto zāles ar augstu hipoglikēmijas risku, kas var ietekmēt piemērotību transportlīdzekļa vadīšanai, atbilstoši katram gadījumam pretendentiem ir apstiprināts medicīniskais atzinums un jāiziet regulāras medicīniskās pārbaudes, kuru intervāls nedrīkst pārsniegt desmit gadus.
- (2) Pretendentam vai vadītājam, kurš slimo ar diabētu un lieto zāles, kuras var izraisīt hipoglikēmijas risku, jāpierāda, ka viņš apzinās hipoglikēmijas risku un spēj adekvāti kontrolēt šādu medicīnisko stāvokli.

Vadītāju apliecības netiek izdotas vai atjaunotas pretendentiem vai vadītājiem, kuri nepietiekami apzinās hipoglikēmijas problēmu.

Vadītāju apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kuriem konstatēta atkārtota smaga hipoglikēmija, izņemot gadījumus, ja tiem ir kompetents medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras medicīniskās pārbaudes. Ja nomoda laikā ir atkārtota nopietna hipoglikēmija, vadītāja apliecības neizdod vai neatjauno uz laikposmu līdz 3 mēnešiem pēc pēdējās epizodes.

Transportlīdzekļa vadītāju apliecības var izdot vai atjaunot izņēmuma gadījumos ar nosacījumu, ka to pienācīgi pamato kompetents medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras medicīniskās pārbaudes, nodrošinot, ka persona vēl ir spējīga droši vadīt transportlīdzekli, ņemot vērā tās medicīnisko stāvokli.

2. grupa

- (3) Var apsvērt to, vai izdot/atjaunot 2. grupas vadītāju apliecības vadītājiem, kuri slimo ar cukura diabētu. Ja tiek lietotas zāles, kuras var izraisīt hipoglikēmiju (t. i., insulīns un dažas tabletes), ņem vērā šādus kritērijus:
- (a) pēdējos 12 mēnešos nopietni hipoglikēmijas gadījumi nav konstatēti;
 - (b) vadītājs pilnībā apzinās hipoglikēmijas risku;
 - (c) vadītājam ir jāspēj veikt glikozes satura asinīs adekvātu kontroli, veicot regulāras kontroles, izmantojot tehniskus palīglīdzekļus vismaz divreiz dienā un pirms transportlīdzekļa vadīšanas;
 - (d) vadītājam ir jāpierāda, ka viņš saprot hipoglikēmijas risku;
 - (e) nav citu diabēta radītu komplikāciju, kas traucētu vadīt transportlīdzekli.

Turklāt minētajos gadījumos šādas apliecības izsniedz, pamatojoties uz kompetentas medicīnas iestādes atzinumu un regulārām medicīniskām pārbaudēm, kuru intervāls nepārsniedz trīs gadus.

- (4) Par smagu hipoglikozes gadījumu nomodā, pat ja tas nav saistīts ar transportlīdzekļa vadīšanu, būtu jāziņo, un tam vajadzētu būt par cēloni apliecības statusa pārskatīšanai.

NEIROLOĢISKĀS SLIMĪBAS UN OBSTRUKTĪVĀS MIEGA APNOJAS SINDROMS

11. Pretendenti ar neiroloģiskām slimībām un obstruktīvās miega apnojas sindromu piemēro šādus noteikumus.

NEIROLOĢISKĀS SLIMĪBAS

- (1) Pretendenti vai vadītājiem ar smagām neiroloģiskām slimībām vadītāja apliecību neizdod vai neatjauno, ja vien pieteikums nav pamatots ar apstiprinātu medicīnisku atzinumu.

Ņem vērā neiroloģiskus traucējumus, kas saistīti ar slimībām vai ķirurģisku iejaukšanos un kas ietekmē centrālo vai perifēro nervu sistēmu, novedot pie kognitīviem, sensoriskiem vai motoriskiem traucējumiem un ietekmējot līdzsvara sajūtu un koordināciju, saistībā ar funkcionālo ietekmi uz transportlīdzekļa vadīšanu un progresēšanas risku. Tādos gadījumos, ja pastāv medicīniskā stāvokļa pasliktināšanās risks, vadītāja apliecības izdošana vai atjaunošana var būt atkarīga no periodiska novērtējuma.

OBSTRUKTĪVĀS MIEGA APNOJAS SINDROMS

- (2) Turpmākajos punktos:

“mērens obstruktīvās miega apnojas sindroms” ir apnoju un hipopnoju skaits stundā (apnojas un hipopnojas indekss) no 15 līdz 29;

“smags obstruktīvās miega apnojas sindroms” ir apnojas un hipopnojas indekss no 30 un vairāk; abi ir saistīti ar pārmērīgu miegainību dienas laikā.

- (3) Pretendenti vai vadītājiem, par kuriem ir aizdomas par mērenu vai smagu obstruktīvās miega apnojas sindromu, vadītāja apliecību neizdod un neatjauno, iekams nav saņemts padziļināts apstiprināts medicīniskais atzinums. Līdz diagnoze tiek apstiprināta, šiem pretendentiem vai vadītājiem var ieteikt atturēties no transportlīdzekļa vadīšanas.
- (4) Vadītāja apliecību var izdot tiem pretendentiem vai vadītājiem ar mērenu vai smagu obstruktīvās miega apnojas sindromu, kuri apliecina, ka savu slimību tie pietiekami kontrolē un ievēro piemērotu ārstēšanu, un parāda miegainības mazināšanos, ko apstiprina oficiāls medicīniskais atzinums.
- (5) Pretendenti vai vadītājiem ar mērenu vai smagu obstruktīvās miega apnojas sindromu, kuri uzsākuši ārstēšanu, ne retāk kā reizi trijos gados 1. grupas vadītājiem un ne retāk kā reizi gadā 2. grupas vadītājiem veic regulāras veselības pārbaudes, lai noteiktu, kāda ir pacienta līdzestība, vai ārstēšana tiek labi uzraudzīta un vai ir vajadzīgs ārstēšanu turpināt.

Jauns apsvērumš:

“xx) Ņemot vērā pētījumus par dažādām patoloģijām, kas rada pārmērīgas miegainības/noguruma risku, Komisijai būtu jāskatās III pielikuma nodaļu, kas veltīta obstruktīvās miega apnojas sindromam, tiklīdz ir pabeigti un zinātnieku aprindām pieejams pietiekams skaits pētījumu.”;

EPILEPSIJA

12. Epileptiskas lēkmes vai citi pēkšņi apziņas traucējumi ir nopietns ceļu satiksmes drošības apdraudējums, ja tie rodas personai, kura vada motorizētu transportlīdzekli.

Turpmākajos punktos:

“epilepsija” ir medicīniskš stāvoklis, kad attiecīgajai personai ir bijušas divas vai vairāk epileptiskas lēkmes mazāk nekā piecu gadu laikā;

“provocēta epileptiskā lēkme” ir identificējama lēkme, kurai ir atpazīstams to izraisošais faktors, ko var novērst.

Personai, kurai ir sākotnēja vai izolēta lēkme vai samaņas zudums, iesaka nevadīt transportlīdzekli. Ir vajadzīgs speciālista ziņojums, kurā norādīts laikposms, kurā persona nedrīkst vadīt transportlīdzekli, un turpmāk veicamie pasākumi.

Ir ārkārtīgi svarīgi konstatēt personas konkrēto epileptisko sindromu un epileptiskās lēkmes veidu, lai varētu veikt atbilstošu minētās personas pārbaudi saistībā ar transportlīdzekļa vadīšanas drošību (ieskaitot turpmāko lēkmju rašanās risku) un noteikt atbilstošu terapiju. To dara neirologs.

1. grupa

- (1) To vadītāju apliecības, kuri pieder pie 1. grupas vadītājiem un slimo ar epilepsiju, pārskata tik ilgi, līdz vismaz piecus gadus nav bijušas lēkmes.

Ja personai ir epilepsija, un līdz brīdim, kamēr tai epilepsijas lēkmes nav bijušas vismaz piecus gadus, ir uzskatāms, ka nav izpildīti kritēriji, lai saņemtu beznosacījumu vadītāja apliecību. [...]

- (2) Provocēta epileptiskā lēkme: pretendentu, kuram ir šāda veselības problēma, kas, vadot transportlīdzekli, visticamāk, neatkārtosies, izskatot katru gadījumu atsevišķi, var atzīt par spējīgu vadīt transportlīdzekli ar noteikumu, ka ir saņemts neirologa atzinums (vajadzības gadījumā novērtējumu sagatavo saskaņā ar citām attiecīgajām III pielikuma iedaļām (piemēram, alkohola vai citu blakusslimību gadījumā)).
- (3) Pirmā vai vienīgā neprovocētā lēkme: pretendentu uz transportlīdzekļa vadītāja apliecību, kuram bijusi pirmā neprovocētā epileptiska lēkme, var atzīt par spējīgu vadīt transportlīdzekli, ja sešu mēnešu laikā viņam nav bijušas lēkmes un ja ir atbilstošs medicīniskais novērtējums. Valsts iestādes var vadītājiem, kuriem ir zināmi labi prognozes rādītāji, atļaut agrāk atsākt vadīt transportlīdzekli.
- (4) Citi bezsamaņas veidi. Bezsamaņas gadījumus izvērtē atbilstīgi to biežumam transportlīdzekļa vadīšanas laikā.
- (5) Epilepsija: ja gada laikā vadītājiem vai pretendentiem nav bijušas turpmākas lēkmes, viņi drīkst vadīt transportlīdzekli.
- (6) Lēkmes, kas izpaužas tikai miegā: pretendentam vai vadītājam, kuram nav bijušas citu veidu epileptiskās lēkmes kā tikai miegā, drīkst atļaut vadīt transportlīdzekli, ja šī kārtība paredzēta laikposmam, kas nav īsāks par laikposmu, kas noteikts epileptisko lēkmju gadījumā. Ja ir konstatēti lēkmju gadījumi nomodā, vadītāja apliecību var izdot tikai tad, ja viena gada laikā nav bijušas lēkmes (sk. "Epilepsija" 12. punkta 5. apakšpunktā).
- (7) Lēkmes, kas neietekmē apziņu vai spēju rīkoties: pretendentiem uz transportlīdzekļa vadītāja apliecību vai transportlīdzekļa vadītājam, kuram nav bijušas citu veidu lēkmes kā tikai lēkmes, kas neietekmē apziņu un nerada funkcionālus traucējumus, drīkst atļaut vadīt transportlīdzekli, ja šī kārtība paredzēta laikposmam, kas nav īsāks par laikposmu, kas noteikts epilepsijas lēkmju gadījumā. Ja ir konstatēti citi lēkmju gadījumi, vadītāja apliecību var izdot tikai tad, ja viena gada laikā nav bijušas lēkmes (sk. "Epilepsija" 12. punkta 5. apakšpunktā).
- (8) Lēkmes, ko izraisa ārsta norīkotas epilepsijas terapijas izmaiņas vai samazināšana: pacientam var ieteikt nevadīt transportlīdzekli sešus mēnešus pirms un pēc ārstēšanas pārtraukšanas. Ja ārsta ieteiktajā zāļu pārtraukšanas vai maiņas periodā parādās lēkmes, trīs mēnešus nedrīkst vadīt transportlīdzekli, ja atsāk iepriekš noteikto efektīvo ārstēšanu.
- (9) Stāvoklis pēc operācijas epilepsijas ārstēšanai: sk. "Epilepsija" 12. punkta 5. apakšpunktā.

2. grupa

- (10) Pretendents nedrīkst lietot pretepilepsijas zāles noteiktajā laikposmā, kad nav lēkmju. Ir veikti atbilstoši turpmākie medicīniskie pasākumi. Plaša neiroloģiskā izmeklēšana ir parādījusi, ka nav ne attiecīgas cerebrālās patoloģijas, ne epileptiskas aktivitātes, kas būtu konstatēta elektroencefalogrammā (EEG). Pēc akūtām lēkmēm veic EEG un atbilstošu neiroloģisko izmeklēšanu.
- (11) Tādas provocētas epileptiskās lēkmes gadījumā, kurai ir identificējams to izraisošais faktors, ir jānodrošina labvēlīgs neiroloģiskais ziņojums, kurā apliecināts, ka epilepsijas lēkmes nav bijušas vismaz vienu gadu, un kurā ietverts elektroencefalogramisks novērtējums. Ņem vērā citas šā pielikuma iedaļas. Ja ir strukturāli cerebrālie bojājumi ar paaugstinātu epileptisko lēkmju rašanās risku, to apmēru novērtē, izmantojot neiroloģisko ziņojumu.
- (12) Pirmā vai vienīgā neprovocētā lēkme: pretendentu uz transportlīdzekļa vadītāja apliecību, kuram bijusi pirmā neprovocētā epilepsijas lēkme, var atzīt par spējīgu vadīt transportlīdzekli, ja piecu gadu laikā viņam nav bijušas lēkmes, viņš nav lietojis pretepilepsijas medikamentus un ja ir atbilstošs neiroloģisks stāvokļa novērtējums. Valsts iestādes var vadītājiem, kuriem ir zināmi labi prognozes rādītāji, atļaut agrāk atsākt vadīt transportlīdzekli.
- (13) Citi bezsamaņas veidi. Bezsamaņas gadījumus izvērtē atbilstīgi to biežumam transportlīdzekļa vadīšanas laikā. [...]
- (14) Epilepsija. 10 gadu laikā nav bijušas turpmākas lēkmes, un tas ir panākts bez pretepilepsijas zālēm. Valsts iestādes var vadītājiem, kuriem ir zināmi labi prognozes rādītāji, atļaut agrāk atsākt vadīt transportlīdzekli. Tas attiecas arī uz jauniešu epilepsijas gadījumiem.

Noteikti traucējumi (piemēram, arteriovenozā malformācija vai intracerebrālā hemorāģija) var palielināt lēkmes draudus, pat ja lēkmes vēl nav bijušas. Šādā situācijā novērtējumu veic kompetenta medicīnas iestāde. [...]

GARĪGA RAKSTURA TRAUCĒJUMI

13. Pretendentiem vai vadītājiem ar garīga rakstura vai intelektuālās attīstības traucējumiem piemēro šādus noteikumus.

1. grupa

- (1) Vadītāju apliecības neizsniedz un neatjauno pretendentiem vai vadītājiem ar:
 - (a) smagiem iedzimtiem vai slimības, traumas vai neiroķirurģiskas operācijas rezultātā iegūtiem garīga rakstura traucējumiem;

- (b) smagiem intelektuālās attīstības traucējumiem;
- (c) smagām uzvedības problēmām, ar novecošanu saistītām uzvedības problēmām vai personības traucējumiem, kas būtiski pasliktina spriestspēju, uzvedību vai pielāgošanās spējas,

izņemot, ja pieteikumu pamato apstiprināts medicīnisks atzinums un vajadzības gadījumā tik veiktas regulāras veselības pārbaudes. Būtu jāievēro iepriekšējs atlabšanas periods.

2. grupa

- (2) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar tādu transportlīdzekļu vadīšanu, kurus aptver šīs grupas definīcija.

ALKOHOLS

- 14. Alkohola lietošana ir ievērojams apdraudējums ceļu satiksmes drošībai. Ņemot vērā problēmas mērogus, profesionālajiem medicīnas darbiniekiem ir jābūt ļoti modriem.

1. grupa

- (1) Transportlīdzekļa vadītāja apliecības neizdot vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas ir alkohola atkarībā vai nespēj atteikties no alkohola, vadot transportlīdzekli.

Pēc pārbaudīta atturības perioda vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot, ja pretendents vai vadītājiem ir apstiprināts medicīniskais atzinums un piemēro regulāru veselības pārbaudu periodu.

- (1a) Transportlīdzekļu vadītāju apliecības var izdot vai atjaunot pretendentiem vai vadītājiem, kas ir atkarīgi no alkohola vai nespēj atturēties no alkohola lietošanas un vienlaicīgas transportlīdzekļa vadīšanas, ar nosacījumu, ka tiek izmantotas tehnoloģijas, kas ļauj kompensēt šo atkarību (piemēram, obligāti lietojot alkometrisko autobloķētāju), un ka periodiski tiek pārskatīta transportlīdzekļa vadītāja turpmākā ārstēšana, lai novērstu atkarību no alkohola vai to, ka alkohola lietošana netiek nošķirta no transportlīdzekļa vadīšanas. Ja atturības periods ir pierādīts, vadītāja apliecības var izdot vai atjaunot, neparedzot šādu tehnoloģiju lietošanu, ja vadītājam ir apstiprināts medicīniskais atzinums un tam piemēro regulāru veselības pārbaudu periodu. Regulāras medicīniskās pārbaudes var veikt šādu tehnoloģiju izmantošanas laikā vai pēc tam, vai abos gadījumos.

2. grupa

- (2) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar tādu transportlīdzekļu vadīšanu, kurus aptver šīs grupas definīcija.

ZĀLES UN MEDICĪNISKIE PRODUKTI

15. Zālēm un medicīniskajiem produktiem piemēro šādus noteikumus.

Pārmērīga lietošana

- (1) Neatkarīgi no tā, kādas kategorijas vadītāja apliecība tiek prasīta, vadītāju apliecības neizsniedz vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas ir psihotropo vielu atkarībā vai kas nav šādu vielu atkarībā, bet nevēlas vai nespēj disociēt to lietošanu no transportlīdzekļa vadīšanas.

Regulāra lietošana

1. grupa

- (2) Vadītāju apliecības neizdod vai neatjauno pretendentiem vai vadītājiem, kas vienalga kādā formā regulāri lieto psihotropās vielas, kuras var traucēt spēju droši vadīt transportlīdzekli, un ja uzņemtais daudzums var negatīvi ietekmēt transportlīdzekļa vadīšanu. Tas attiecas uz visām citām zālēm vai to kombinācijām, kas traucē garīgo vai fizisko spēju vadīt transportlīdzekli.

2. grupa

- (3) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar tādu transportlīdzekļu vadīšanu, kurus aptver šīs grupas definīcija.

NIERU SLIMĪBAS

16. Pretendentiem ar nieru slimībām piemēro šādus noteikumus.

1. grupa

- (1) Vadītāju apliecības var izdot vai atjaunot pretendentiem un vadītājiem, kas slimo ar smagu nieru mazspēju un cieš no tās izrietošiem būtiskiem fiziskās kapacitātes ierobežojumiem, ja ir apstiprināts medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa

- (2) Vadītāju apliecības nedrīkst izdot vai atjaunot pretendentiem vai vadītājiem, kas slimo ar smagu un neatgriezenisku nieru mazspēju, izņemot ārkārtas gadījumus, kad ir pietiekami pamatots apstiprināts medicīniskais atzinums un tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

DAŽĀDI NOTEIKUMI

17. Par dažādiem noteikumiem uzskata turpmāk izklāstītos noteikumus.

1. grupa

- (1) Vadītāju apliecības drīkst izdot pretendentiem vai vadītājiem, kam ir bijusi veikta orgānu transplantācija vai mākslīgā implantācija, kas ietekmē spēju vadīt transportlīdzekli, ja ir apstiprināts medicīniskais atzinums un vajadzības gadījumā tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

2. grupa

- (2) Kompetentā medicīnas iestāde pienācīgi ņem vērā papildu riskus un bīstamības, kas saistītas ar tādu transportlīdzekļu vadīšanu, kurus aptver šīs grupas definīcija.

Parasti, ja pretendenti vai vadītāji slimo ar jebkuru slimību, kas nav minēta šā pielikuma punktos, bet var būt saistīta ar vai būt par cēloni funkcionālai mazspējai, kura ietekmē drošību pie stūres, vadītāju apliecības neizdot vai neatjauno, ja vien pieteikumam nav pievienots apstiprināts medicīniskais atzinums un vajadzības gadījumā tiek veiktas regulāras veselības pārbaudes.

IV PIELIKUMS

MINIMĀLIE STANDARTI PERSONĀM, KURAS PIENĒM PRAKTISKOS BRAUKŠANAS EKSĀMENUS

1. Eksaminētājam nepieciešamās kompetences

- (1) Personai, kurai ir tiesības veikt praktiskos novērtējumus motorizētā transportlīdzeklī par pretendenta vadīšanas prasmi, ir jābūt zināšanām, prasmēm un izpratnei par jomām, kas uzskaitītas 1. punkta 2.–6. apakšpunktā.
- (2) Eksaminētāja kompetence ļauj izvērtēt tā kandidāta prasmi, kurš kārtro sev vēlamās kategorijas vadītāja apliecības iegūšanai nepieciešamo braukšanas eksāmenu.
- (3) Zināšanas un izpratne par braukšanu un vērtēšanu:
 - (a) braukšanas uzvedības teorija;
 - (b) bīstamas situācijas atpazīšana un izvairīšanās no negadījuma;
 - (c) programma, uz ko balstās braukšanas eksāmena prasības;
 - (d) braukšanas eksāmena prasības;
 - (e) attiecīgi tiesību akti ceļu un satiksmes jomā, tostarp Savienības un valsts tiesību akti un skaidrojošas pamatnostādnes;
 - (f) vērtēšanas teorija un tehnikas;
 - (g) piesardzīga braukšana.
- (4) Vērtēšanas prasmes:
 - (a) spēja rūpīgi vērot, pārraudzīt un izvērtēt kandidāta veikumu kopumā, jo īpaši:
 - (b) pareiza un visaptveroša bīstamu situāciju atpazīšana;
 - (c) šādu situāciju iemesla un iespējamo seku precīza noteikšana;
 - (d) kompetences sasniegšana un kļūdu atpazīšana;
 - (e) novērtējuma viendabīgums un konsekvence;
 - (f) ātra informācijas uztveršana un būtiskāko aspektu noteikšana;
 - (g) situācijas prognozēšana, potenciālu sarežģījumu identificēšana un to risinājuma stratēģiju izstrādāšana;
 - (h) savlaicīgas un konstruktīvas atgriezeniskās saites nodrošināšana.

- (5) Personīgā braukšanas prasme:
personai, kurai ir tiesības pieņemt praktisko eksāmenu kādas vadītāja apliecības kategorijas iegūšanai, pašai ir jāspēj vadīt attiecīgā veida mehāniskais transportlīdzeklis nemainīgi augstā braukšanas kvalitātē.
- (6) Pakalpojuma kvalitāte:
- (a) noteikt un pretendētājam darīt zināmu, ko var sagaidīt eksāmena laikā;
 - (b) skaidri sazināties, izvēloties saturu, stilu un valodu, lai pielāgotos klausītājiem un kontekstam, un atbildēt uz pretendenta jautājumiem;
 - (c) nodrošināt skaidru atgriezenisko saiti attiecībā uz eksāmena rezultātu;
 - (d) izturēties pret pretendentiem ar cieņu un bez diskriminācijas.
- (7) Zināšanas par transportlīdzekļa tehniskajiem un fizikālajiem aspektiem:
- (a) zināšanas par tādiem transportlīdzekļa tehniskajiem aspektiem kā stūrēšana, riepas, bremzes, lukturi, jo īpaši attiecībā uz motocikliem un smagajiem automobiļiem;
 - (b) iekraušanas drošība;
 - (c) zināšanas par tādiem transportlīdzekļa fizikālajiem aspektiem kā ātrums, berze, dinamika, enerģija.
- (8) Degvielu/enerģiju ekonomējoša un videi draudzīga braukšanas maniere.

2. Vispārīgi noteikumi

- (1) B kategorijas braukšanas eksaminētājam:
- (a) ir B kategorijas vadītāja apliecība vismaz 3 gadus;
 - (b) ir vismaz 23 gadu vecums;
 - (c) ir šā pielikuma 3. punktam atbilstīga pamatkvalifikācija un pēc tās apgūts šā pielikuma 4. punktā noteiktais kvalitātes nodrošinājums un periodiskas apmācības;
 - (d) ir pabeigta vismaz 3. līmeņa profesionālā izglītība, kā noteikts Starptautiskajā standartizētajā izglītības klasifikācijā (*ISCED*)¹⁸;
 - (e) nav atļauts vienlaikus strādāt par algotu braukšanas instruktoru autoskolā.

¹⁸ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_\(ISCED\)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=International_Standard_Classification_of_Education_(ISCED)#Implementation_of_ISCED_2011_.28levels_of_education.29).

- (2) Pārējo kategoriju braukšanas eksaminētājam:
- (a) ir attiecīgās kategorijas vadītāja apliecība vai līdzvērtīgas zināšanas, kas iegūtas ar atbilstīgu profesionālo kvalifikāciju;
 - (b) ir šā pielikuma 3. punktam atbilstīga pamatkvalifikācija un pēc tās apgūts šā pielikuma 4. punktā noteiktais kvalitātes nodrošinājums un periodiskas apmācības;
 - (c) jābūt bijušam kvalificētam B kategorijas pretendentu eksaminētājam vismaz 3 gadus; šo termiņu var neņemt vērā, ja minētais eksaminētājs var pierādīt, ka:
 - i) viņam ir vismaz 5 gadu autovadītāja pieredze attiecīgajā kategorijā, vai
 - ii) viņam ir augstāka līmeņa vadīšanas spējas teorētisks un praktisks novērtējums nekā vajadzīgs vadītāja apliecības iegūšanai, tādējādi šī prasība ir lieka;
 - (d) ir pabeigta vismaz 3. līmeņa profesionālā izglītība, kā noteikts Starptautiskajā standartizētajā izglītības klasifikācijā (*ISCED*);
 - (e) nav atļauts vienlaikus strādāt par algotu braukšanas instruktoru autoskolā.
- (3) Saderības
- (a) Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt braukšanas eksāmenu AM, A1, A 2 un A kategorijai, ja eksaminētājs ir ieguvis 3. punktā minēto pamatkvalifikāciju kādā no minētajām kategorijām.
 - (b) Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt braukšanas eksāmenu C1, C, D1 un D kategorijai, ja eksaminētājs ir ieguvis 3. punktā minēto pamatkvalifikāciju kādā no minētajām kategorijām.
 - (c) Dalībvalstis var atļaut eksaminētājam pieņemt braukšanas eksāmenu BE, C1E, CE, D1E un DE kategorijai, ja eksaminētājs ir ieguvis 3. punktā minēto pamatkvalifikāciju kādā no minētajām kategorijām.

3. Pamatkvalifikācija

(1) Sākotnējā apmācība

- (a) Pirms kādai personai tiek dota atļauja pieņemt braukšanas eksāmenu, tā sekmīgi pabeidz apmācības programmu, ko dalībvalsts var noteikt, lai iegūtu 1. punktā paredzēto kompetenci.
- (b) Dalībvalstis nosaka, vai katras konkrētas apmācības programmas saturs attieksies uz atļaujas izdošanu eksaminētajam pieņemt vienas vai vairāku vadītāja apliecību kategoriju pretendentu braukšanas eksāmenu.

(2) Eksaminēšanas

- (a) Pirms kādai personai tiek dota atļauja pieņemt braukšanas eksāmenu, tā pierāda pietiekama līmeņa zināšanas, izpratni, prasmes un piemērotību 1. punktā noteiktajos jautājumos.
- (b) Dalībvalstīs darbojas eksaminēšanas process, kurā no pedagoģiskā viedokļa novērtē personas kompetenci 1. punktā un jo īpaši 1. punkta 4. apakšpunktā noteiktajos jautājumos. Eksāmena process ir pieejams¹⁹ un satur gan teorētisko, gan praktisko daļu. Ja tas ir lietderīgi, var izmantot datorizētu novērtēšanu. Detaļas attiecībā uz katra atsevišķa eksāmena un novērtējuma raksturu un ilgumu eksaminēšanas ietvaros ir katras dalībvalsts kompetencē.
- (c) Dalībvalstis nosaka, vai katras konkrētās eksaminēšanas saturs attieksies uz atļaujas izdošanu eksaminētajam pieņemt vienas vai vairāku vadītāja apliecības kategoriju pretendentu braukšanas eksāmenu.

4. Kvalitātes nodrošināšana un periodiska apmācība

(1) Kvalitātes nodrošināšana

- (a) Dalībvalstīs ir kvalitātes nodrošināšanas pasākumi, kas ļauj uzturēt braukšanas eksaminētāju augstu līmeni.
- (b) Kvalitātes nodrošināšanas pasākumos ietver eksaminētāju darba uzraudzību, viņu tālākizglītību un akreditācijas atjaunošanu, nepārtrauktu profesionālās kvalifikācijas celšanu un viņu pieņemto braukšanas eksāmenu rezultātu periodisku pārskati.

¹⁹ Saskaņā ar Eiropas Pieklūstamības aktā (Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/882 (2019. gada 17. aprīlis) par produktu un pakalpojumu pieklūstamības prasībām) noteiktajām pieklūstamības prasībām.

- (c) Dalībvalstis nodrošina, ka ikviens eksaminētājs reizi gadā tiek pakļauts uzraudzībai, veicot 4. punkta 1. apakšpunkta b) punktā uzskaitītos kvalitātes nodrošināšanas pasākumus. Turklāt dalībvalstis nodrošina, ka ikviens eksaminētājs reizi piecos gados tiek novērots, kad pieņem braukšanas eksāmenus kopumā vismaz pusi dienas tā, lai būtu iespējams novērot vairāku eksāmenu pieņemšanu. Ja konstatē neatbilstības, īsteno korektīvus pasākumus. Persona, kas veic pārraudzību, ir persona, kuru dalībvalsts ir pilnvarojusi šajā nolūkā.
- (d) Ja eksaminētājam ir atļauts pieņemt braukšanas eksāmenus vairāk nekā vienā kategorijā, dalībvalstis var noteikt, ka sekmīga vienas kategorijas eksāmena uzraudzības prasības izpilde atbilst vairāku kategoriju braukšanas eksāmenu uzraudzības prasības sekmīgai izpildei.
- (e) Braukšanas eksāmena norisi pārrauga un uzrauga dalībvalsts pilnvarota iestāde, lai nodrošinātu, ka vērtēšana tiek veikta korekti un konsekventi.

(2) Periodiska apmācība

- (a) Dalībvalstis nodrošina, ka eksaminētāji eksaminēšanas tiesību saglabāšanas nolūkā neatkarīgi no tā, cik kategoriju eksāmenus viņi ir akreditēti pieņemt:
 - i) reizi divos gados saņem vismaz vienu periodisko apmācību četru dienu garumā, lai:
 - saglabātu un atjaunotu vajadzīgās zināšanas un eksaminēšanas prasmes,
 - [...]attīstītu jaunas prasmes, kuras kļuvušas būtiskas profesionālajā darbībā,
 - nodrošinātu, ka tie turpina pieņemt braukšanas eksāmenu godīgi un vienveidīgi;
 - ii) reizi piecos gados saņem vismaz vienu periodisko apmācību piecu dienu garumā, lai uzlabotu un saglabātu vajadzīgās praktiskās braukšanas prasmes.
- (b) Dalībvalstis veic pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka tiem eksaminētājiem, kuru darbā kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir konstatējusi būtiskus trūkumus, tiek ātri sniegta specifiska periodiskā apmācība.
- (c) Periodiskā apmācība var notikt instruktāžas veidā, klases nodarbībās, tradicionālās apmācības vai datorapmācības formā, un tā var notikt individuāli vai grupās. Tajā var iekļaut akreditācijas atjaunošanu atbilstīgi noteiktām prasībām, ja dalībvalstis to uzskata par piemērotu.

- (d) Ja vienam eksaminētājam ir atļauts pieņemt braukšanas eksāmenus vairākās kategorijās, dalībvalstis var noteikt, ka sekmīga vienas kategorijas eksāmena uzraudzības prasības izpilde atbilst vairāku kategoriju braukšanas eksāmenu uzraudzības prasības sekmīgai izpildei, kā noteikts 4. punkta 2. apakšpunkta e) punktā.
- (e) Ja 24 mēnešu laikposmā eksaminētājs nav pieņēmis nevienu eksāmenu kādā noteiktā kategorijā, viņam veic piemērotu atkārtoto novērtēšanu, pirms tiek dota atļauja pieņemt braukšanas eksāmenu attiecīgajā kategorijā. Minētā atkārtotā novērtēšana var notikt kā daļa no 4. punkta 2. apakšpunkta a) punktā noteiktās prasības izpildes.

5. **Iegūtās tiesības**

- (1) Dalībvalstis var personām, kurām tieši pirms 2013. gada 19. janvāra bija atļauja pieņemt braukšanas eksāmenus, arī turpmāk atļaut pieņemt braukšanas eksāmenus, neskatoties uz to, ka viņiem nav dota atļauja saskaņā ar 2. punktā minētajiem vispārīgiem nosacījumiem vai nav 3. punktā noteiktās pamatkvalifikācijas.
- (2) Tomēr uz tādiem eksaminētājiem attiecas regulāra uzraudzība un 4. punktā noteiktie kvalitātes nodrošināšanas pasākumi.

V PIELIKUMS

MINIMĀLĀS PRASĪBAS VADĪTĀJU APMĀCĪBAI UN EKSAMINĒŠANAI ATTIECĪBĀ UZ SASTĀVIEM, DZĪVOJAMIEM MEHĀNISKIEM TRANSPORTLĪDZEKĻIEM UN SMAGIEM NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS TRANSPORTLĪDZEKĻIEM, KĀ NOTEIKTS 6. PANTA 1. PUNKTA C) APAKŠPUNKTA OTRĀ IEVILKUMA OTRAJĀ DAĻĀ

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai:
 - (a) apstiprinātu un uzraudzītu apmācību, kas noteikta 10. panta 1. punkta d) apakšpunktā, vai
 - (b) organizētu prasmju un uzvedības eksāmenu, kas noteikts 10. panta 1. punkta d) apakšpunktā.

A. Sastāvi

1. Vadītāja apmācības ilgums ir vismaz 7 stundas.
2. Vadītāja apmācības saturs

Vadītāja apmācība aptver zināšanas, prasmes un uzvedību, kā aprakstīts II pielikuma 2. un 7. punktā. Īpašu uzmanību pievērš transportlīdzekļa kustības dinamikai, drošības kritērijiem, velkošajam transportlīdzeklim un piekabei (sakabes mehānismam), pareizai kravas uzkraušanai un drošības drošības stiprinājumiem.

Praktiskajā daļā iekļauj šādus uzdevumus: paātrinājums, palēninājums, atpakaļgaita, bremzēšana, bremzēšanas ceļš, joslu mainīšana, bremzēšana / izvairīšanās manevrs, piekabes svārstības, piekabes savienošana ar mehānisko transportlīdzekli un atvienošana no tā, novietošana stāvvietā.

Katrs apmācības dalībnieks veic praktisko daļu un pierāda savas prasmes un uzvedību uz koplietošanas ceļiem.

Apmācībās izmanto transportlīdzekļu sastāvus, kuri atbilst tai vadītāja apliecības kategorijai, kuru pretendenti vēlas iegūt.

3. Prasmju un uzvedības eksāmena ilgums un saturs

Eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu prasmi un uzvedību, kā noteikts 2. punktā.

B. Dzīvojamie mehāniskie transportlīdzekļi un smagie neatliekamās medicīniskās palīdzības transportlīdzekļi

1. Vadītāju apmācības ilgums ir vismaz septiņas stundas, un to var organizēt uz koplietošanas ceļiem vai slēgtā trasē.
2. Vadītāja apmācības saturs

Vadītāja apmācība aptver zināšanas, prasmes un uzvedību, kā aprakstīts II pielikuma 2. punktā un, ciktāl tas attiecas uz C1 kategoriju, – 8. punktā. Īpašu uzmanību pievērš transportlīdzekļa kustības dinamikai, drošības kritērijiem, pareizai kravas uzkraušanai un drošības stiprinājumiem.

Praktiskajā daļā iekļauj šādus uzdevumus: paātrinājums, palēninājums, atpakaļgaita, bremzēšana, bremzēšanas ceļš, joslu mainīšana, bremzēšana / izvairīšanās manevrs, novietošana stāvvietā.

Apmācībās izmanto transportlīdzekļus, kuri atbilst tai vadītāja apliecības kategorijai, kuru pretendenti vēlas iegūt.

3. Prasmju un uzvedības eksāmena ilgums un saturs

Eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu prasmi un uzvedību, kā noteikts 2. punktā.

VI PIELIKUMS

PRASĪBU MINIMUMS BRAUKŠANAS APMĀCĪBAI UN EKSĀMENAM ATTIECĪBĀ UZ MOTOCIKLIEM A KATEGORIJĀ (PAKĀPENISKA PIEKĻUVE)

1. Dalībvalstis veic vajadzīgos pasākumus, lai:
 - (a) apstiprinātu un uzraudzītu apmācību, kas noteikta 10. panta 1. punkta c) apakšpunktā, vai
 - (b) organizētu prasmju un uzvedības eksāmenu, kas noteikts 10. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

2. Vadītāja apmācības ilgums ir vismaz 7 stundas.

3. Vadītāja apmācības saturs

Vadītāja apmācība ietver visus II pielikuma 6. punktā minētos elementus.

Katrs dalībnieks izpilda apmācības praktiskos elementus un pierāda savas prasmes un uzvedību uz koplietošanas ceļiem.

Apmācībās izmanto motociklus, kuri atbilst tai vadītāja apliecības kategorijai, kuru pretendenti vēlas iegūt.

4. Prasmju un uzvedības eksāmena ilgums un saturs

Eksāmena ilgums un nobrauktais attālums ir pietiekams, lai novērtētu prasmes un uzvedību, kā noteikts šā pielikuma 3. punktā.